

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 11:38:21)

Poštovane kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram Drugu sjednicu Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2019. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije nego pređemo na utvrđivanje dnevnog reda, treba da usvojimo zapisnike sa Sedme posebne i Osme sjednice drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2018. godini. Da li neko od poslanika ima primjedbi na neke od ovih zapisnika? Nema primjedbi. Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni zapisnici sa Sedme posebne i Osme sjednice Drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2018. godini.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda, samo da konstatujem sa žaljenjem da nema predstavnika opozicije u sali. Uvijek i moj apel i pretpostavljam kolega iz vladajuće većine da bismo željeli da nam se što prije pridruže. Što se tiče utvrđivanja dnevnog reda, Predlog dnevnog reda imate u sazivu. Da bismo otvorili dnevni red, dozvolite da vas obavijestim o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda. Poslanici: Ranko Krivokapić, Raško Konjević, Draginja Vuksanović-Stanković i Džavid Šabović predložili su na dnevni red da se stave Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama; Predlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica; Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu i Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Poslanik Obrad Mišo Stanišić predložio je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu. Poslanici Nikola Rakočević, Suad Numanović i Marta Šćepanović predložili su da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti.

Prelazimo na obrazloženje i izjašnjavanje o predlozima za dopunu predloženog dnevnog reda. Pošto poslanika Krivokapić, Konjević, Vuksanović-Stanković i Šabović nema, ne razmatramo njihove predloge.

Prelazimo na predlog poslanika Obrada Miša Stanišića. Da li poslanik Stanišić želi da obrazloži predlog? Želi. Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (05.03.19 11:41:05)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolege i kolegice, u skladu sa članom 92 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ja sam podnio inicijativu za dopunu dnevnog reda - da se u dnevni red za Drugu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja uvrsti tačka dnevnog reda pod nazivom Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

Vi znate, uvažene kolegice i kolege, da je u skladu sa članom 91 Ustava stav četiri, propisano da odluku o slanju vojnika u strane misije donosi Skupština dvotrećinskom većinom. Ukoliko na prvom glasanju nema dvotrećinske većine, u najkraćem roku, a to je u roku od tri mjeseca, ponovo se odlučuje bez rasprave o slanju naših vojnika u međunarodne misije sa apsolutnom većinom, znači većinom od ukupnog broja članova Parlamenta. Vlada je još 20. decembra prošle godine Skupštini dala u proceduru izmjene i dopune predloženog zakona. Mi smo na sjednici Odbora za bezbjednost kao matičnog 1. februara ove godine razmatrali to, donijeli izvještaj, uz odgovarajuće zaključke, a takođe i Zakonodavni odbor je razmatrao ovaj prijedlog izmjena i dopuna zakona. Znači, Prijedlog izmjena i dopuna zakona je prošao svu potrebnu proceduru. Ja sam očekivao da će na insistiranje Vlade ovaj prijedlog zakona biti uvršten u dnevni red. Međutim, nije bio. Ja sam kao predsjednik Odbora intervenisao i želio bih i molim vas da ovu tačku dnevnog reda uvrstimo kako bismo ispoštovali sve procedure. Ranije se dešavalo da ovakve prijedloge zakona nijesmo usvajali dvotrećinskom većinom, obzirom da je veliki dio opozicije protiv

slanja naših vojnika u strane međunarodne i mirovne vojne misije. Sa nama su samo glasali do sada uvijek kolege iz Socijaldemokratske partije. Evo vidite, danas ih nema i ja sam uvjeren da ne možemo Prijedlog zakona usvojiti dvotrećinskom većinom. Zato je dobro da uvrstimo u dnevni red ovaj Prijedlog izmjena i dopuna zakona kako bismo za tri mjeseca mogli da se izjasnimo većinom od ukupnog broja poslanika. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 11:43:57)

Većinom od ukupnog broja. Hvala Vama.

Znači, poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanika Stanišića da se na dnevni red stavni Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština prihvatila predlog.

Prelazimo na predlog poslanika Nikole Rakočevića, Suada Numanovića i Marte Šćepanović.

Da li jedan od poslanika želi da obrazloži Predlog? Ne želi.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića, Numanovića i Šćepanović da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština prihvatila ovaj prijedlog.

Pozivam vas da se izjasnimo sada o predloženom dnevnom redu u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog dnevnog rada u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je za sjednicu utvrđen predloženi dnevni red iz saziva sa predloženim dopunama, a pozivam službu Skupštine da poslanicima dostavi prečišćeni dnevni red sa redoslijedom koji smo dogovarali na Kolegijumu.

Prelazimo na raspravu po dnevnom redu. Prelazimo na raspravu o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Vladan Radonjić, generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj.

Izjescioci Odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Predrag Sekulić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (05.03.19 11:46:29)

Poštovani predsjedniče Skupštine, poštovane poslanice i poslanici, uvaženi građani,

Intenzivni razvoj nautičkog turizma u Crnoj Gori u značajnoj mjeri je prevazišao odredbe važećeg Zakona o lukama i njegovih posljednjih izmjena i dopuna iz juna 2013. godine. Sve učestalija je i posjeta brodova na kružnim putovanjima, sagrađene su nove luke nautičkog turizma, marine i iz godine u godinu se povećava broj plovnih objekata koji Crnu Goru vide kao nautičku luku. Za potrebe kompletnog servisa stranih i domaćih jahti, razvijaju se brodogradilišne luke. Među njima je već proglašena brodogradilišna luka Bonići Tivat i brodogradilišna luka Bijela. Novonastale marine i one koje tek treba to da postanu umnogome se razlikuju od marina koje već duži niz godina postoje na crnogorskom primorju i koje se kako i tada tako i danas koriste u najvećoj mjeri za potrebe lokalnog stanovništva. Upravo iz tog razloga Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama predlažemo uvođenje novog termina "gradske luke", koja će se prvenstveno koristiti za potrebu komunalnih vezova. Svakako, ova luka neće biti isključivo korišćena za komunalne vezove, već će se značajan dio njenog kapaciteta moći koristiti u komercijalne svrhe. Ukoliko koncesionar gradske luke preuzme korišćenje cijelog lučkog

područja, imaće pravo slobodnog formiranja cijena lučkih usluga za komercijalne vezove na tom području, dok će za maksimalni iznos naknada za lučke usluge za komunalne vezove tražiti odobrenje od pravnog lica ukoliko je riječ o luci od lokalnog značaja ili organa uprave ukoliko je riječ o luci od nacionalnog značaja. Sa ciljem uspostavljanja bolje kontrole upravljanja, Prijedlogom zakona precizirane su nadležnosti upravljača i dodatne obaveze koncesionara ili privrednog društva koji ima zaključen ugovor o korišćenju luke ili dijela luke. U definicijama, a i kroz sam tekst zakona, jasno je definisan pojam operativne obale i komercijalnih vezova. Najbolji primjer razlike između operativne obale i komercijalnih vezova ogleda se u trenutnoj aktivnosti plovnog objekta registrovanog za prevoz putnika ili za privredni ribolov, zavisno od trenutne aktivnosti polovnog objekta. Isti za komercijalne aktivnosti ukrcaj, iskrcaj putnika ili iskrcaj tereta u lovljenju ribe mora koristiti tačno naznačenu operativnu obalu u luci, a kada je u fazi mirovanja, obično zimi, može koristiti komunalne ili komercijalne vezove na privezištu. Takvu situaciju imamo i danas na terenu samo što nemamo jasno definisano područje luke koje je označeno kao operativna obala i na kojem bi se ubuduće naplaćivala naknada za trenutno obavljanje komercijalnih djelatnosti i dijela luke privezišta na kojem postoje komercijalni i komunalni vezovi i drugačiji režim tarifiranja za duži boravak na vezu, koji može biti komercijalni ili komunalni.

Takođe, vezano za ovu aktivnost u članu 4 Prijedloga zakona koji mijenja član 9 važećeg zakona u stavu 1 tačka 4 organ uprave priprema plan prostorne organizacije luke koji donosi Vlada i u kome se za svaku luku precizno određuje dio koji je namijenjen za privezište ako je planirano u luci sa komercijalnim ili komunalnim vezovima i dio namijenjen za operativnu obalu.

Da je zaista riječ o potrebi izrade plana i jasnoj definiciji o podjeli luka, govori situacija na terenu gdje luke mogu da imaju samo operativnu obalu - primjer trgovačka luka Bar, mogu imati kombinaciju operativne obale i privezišta sa komunalnim i komercijalnim vezovima, Luka Kotor, Luka Herceg novi, Gradska luka Škver, Marina Bar, Marina Budva, kao i luku koja isključivo koja služi kao privezište za vezivanje plovnih objekata za duži boravak na komercijalnim vezovima Porto Montenegro Luštica bej, pa to treba jasno i definisati. Takođe, Predlogom zakona uvodimo definiciju lučkog područja u članu 8 Prijedloga zakona, kojim se mijenja član 26a važećeg zakona, stvara obavezu stvaranja obavezu utvrđivanja prostornih granica lučkog područja i sidrišta luke na prijedlog organa uprave, odnosno pravnog lica, u skladu sa planskim dokumentom kojim se definiše obalno područje.

Podzakonske propise o granicama lučkog područja iz sjedišta luke potrebno je donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 11:50:37)

Hvala Vam.

Da li izvjestioci odbora žele riječ?

Poslanik Andrija Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.03.19 11:50:49)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kao integralni dio obalne infrastrukture luke predstavljaju dobro u opštoj upotrebi od interesa za Crnu Goru i dostupne su na korišćenje pod jednakim uslovima svim zainteresovanih fizičkim i pravnim licima. Zakon o lukama predviđa da lukama od lokalnog značaja u Crnoj Gori upravlja Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom. Odlukom o određivanju luka prema značaju lukama od lokalnog značaja proglašene su već nabrojane, da još jedanput ponovim, Luka Škver, Luka Zelenika, Luka Risan, Luka Tivat, Porto Montenegro, Luka Tivat-Kalimanj i Luka Budva. Sve intenzivniji razvoj nautičkog turizma u Crnoj Gori u značajnoj mjeri prevazišao je odredbe važećeg Zakona o lukama i zahtijeva ove hitne izmjene i dopune. Procvjetao je nautički turizam i posjeta brodova na kružnim putovanjima, pa su u tom cilju sagrađene nove luke

nautičkog turizma marine.

Iz godine u godinu povećava se broj plovnih objekata koji Crnu Goru vide kao matičnu luku. Za potrebe kompletnog servisa stranih i domaćih jahti razvijaju se brodogradilišne luke, među njima brodogradilišna Luka Bonići-Tivat i brodogradilišna Luka Bijela za koju je krajem godine potpisan koncesioni ugovor. U cilju jasnog odvajanja već postojećih marina od novosagrađenih koje isključivo služe kao luke nautičkog turizma, uvodi se termin "gradska luka". Novonastale marine i one koje tek to treba da postanu umnogome se razlikuju od marina koje već duži niz godina postoje na crnogorskom primorju i koje se kako tada tako i danas koriste u dobroj mjeri za potrebe lokalnog stanovništva. Upravo iz tog razloga, Prijedlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama predloženo je uvođenje novog termina "gradske luke", koji je prvenstveno koristiti za potrebe komunalnih vezova. Svakako, značajan dio njenog kapaciteta moći će da se koristi i u komercijalne svrhe.

Postavio bih nekoliko pitanja. Dakle, /prekid/ Luke Kotor, može li kotorska infrastruktura prihvatiti u ovoj godini 520 predviđenih kruzera, uz svu privlačnost svega toga što donosi dolazak tolikog broja kruzera u kotorsku luku? Naravno, to su grdosije, hoteli koji nose od 3.000 do 7.000 osoba. Zanima me bezbjednost i sigurnost kotorske luke. Svi smo svjedoci da smo bili više puta na ivici teškog incidenta u kotorskoj luci. To bi značilo praktično kraj nautičkog turizma u Boki Kotorskoj. Što je urađeno na poboljšanju bezbjednosti i sigurnosti, naročito kotorske luke?

Prvenstvena koncesija na 12 godina - Vlada je dodijelila prvenstvenu koncesiju, još je neizvjesno da li će je Luka Kotor, koja je u većinskom vlasništvu grada Kotora, Opštine Kotor, uopšte i prihvatiti zbog političkih razloga koji mjesecima, godinama satiru sve ono pozitivno što može da se dogodi gradu Kotoru.

Zanimaju me komunalni vezovi u javnim lukama. Koliko je građanima ostavljeno vezova za njihova plovila? To je dosta nejasno u ovom predlogu zakona. Što se događa sa ilegalnim sidrištima? Mi smo svjedoci da ugovori o vezu i najmu brodica su nedorečeni, nejasna je uopšte nadležnost sudova kod ovih ugovora o vezu i najmu brodica.

Volio bih od predlagača da čujem pojašnjenje u vezi toga. Zahvaljujem, predsjedniče.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 11:56:41)

Hvala Vama, poslaniče Popoviću.

Sad prelazimo na diskutante.

Da podsjetim, predlagač može da se javi za riječ tokom rasprave kad god misli da treba da se uključi.

Prvi diskutant je poslanica Maja Čatović. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (05.03.19 11:57:01)

Poštovani predsjedniče, kolege i kolegice, ministre sa saradnicima, uvaženi građani,

Danas je pred nama Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama. Imajući u vidu vremenski period koji je prošao donošenjem zakona i intenzivan razvoj nautičkog turizma, /prekid/ stvaranje za izgradnju marina, koje se po mnogo čemu razlikuju, stvorila se potreba za izmjenama i dopunama važećeg zakona. Izmjene su išle uglavnom u pravcu preciziranja određenih odredbi i stvaranja novih termina "gradska luka" i "vojna luka".

Kod gradske luke podrazumijeva se prvenstveno korištenje luke za potrebe komunalnih vezova. Svakako ova luka neće biti isključivo korišćena za komunalne vezove, već će se i dio njenog kapaciteta koristiti u komercijalne svrhe. Ukoliko koncesionar gradske luke preuzme korišćenje cijelog lučkog područja, imaće pravo slobodnog formiranja cijena lučkih usluga za komercijalne vezove, dok će za maksimalni iznos naknade kod komunalnih vezova tražiti saglasnost pravnog lica, ukoliko je riječ o luci od lokalnog značaja ili organa uprave, ukoliko se radi o luci od nacionalnog značaja.

Važećim zakonom jasno su definisana prava i obaveze organa uprave prema lukama od nacionalnog značaja, dok obaveze pravnog lica prema lukama od lokalnog značaja nijesu bile

jasno određene, te se iz tog razloga prišlo izmjeni i dopuni člana 9 važećeg zakona kako bi se jasno definisala prava i obaveze upravljača u lukama od nacionalnog i lokalnog značaja. Nemoguće je u jednoj luci imati isključivo jednu vrstu plovnih objekata na vezovima. Bilo je i logično da se pružaocima lučkih usluga nije smjelo ograničiti pružanje usluga samo za jednu vrstu plovila, te se moralo prići izmjeni člana 2, koji dopunjuje odredbe člana 6 važećeg zakona novim stavom 5 kojim se daje mogućnost da se dio luke koristi i za druge namjene mimo osnovne. Ovom odredbom će se umnogome pomoći u rješavanju problema vezivanja plovnih objekata registrovanih za sport i rekreaciju, privredni ribolov, prevoz putnika, tehničkih i plovnih objekata i slično. Organ uprave priprema plan prostorne organizacije luke koji donosi Vlada i jasno određuje komercijalni, komunalni, kao i operativni dio obale. Članom 5 mijenja se član 11 stavovi 1 i 2, gdje se jasno definiše kako korisnici usluga u lukama plaćaju naknade za upotrebu operativne obale, komercijalne vezove, sidrišta i ležarine plovnih objekata.

Novina u ovim izmjenama i dopunama Zakona je kako i na koji način koncesionar i privredno društvo imaju obavezu davanja navedenih preciziranih podataka organu za upravu ili pravnom licu u zavisnosti od nadležnosti istih. Ove izmjene zakona definišu lučko područje u skladu sa planskim dokumentom za obalno područje. Jasno su definisane nadležnosti Uprave pomorske sigurnosti i upravljanje lukama. Članovima 5, 6, 8 i 10 određene su naknade koje plaćaju korisnici usluga prilikom upotrebe operativne obale, komercijalnih vezova, sidrišta, kao i ležarine. Precizirani su odnosi po pitanju određivanja maksimalnih iznosa naknada, kao i obaveza utvrđivanja prostornih granica lučkog područja i sidrišta u skladu sa planskim dokumentom za obalno područje, koje će se urediti podzakonskim aktom u roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog zakona. Takođe, kaznene odredbe Predloga zakona su prilagođene prethodno predloženim izmjenama.

Sve navedeno je bilo potrebno donijeti kako bi se otklonile nedoumice i definisala preciznost u primjeni samog zakona. Ovu priliku bih iskoristila da zahvalim resornom ministarstvu i Vladi na davanju prioritetne koncesije Luci Kotor. Nadam se da će se dobijena koncesija iskoristiti na pravi način kako bi se unaprijedila namjena same luke u korist građana Kotora i Crne Gore.

Moram se nadovezati na priču kolege Popovića. Vi znate da se o koncesijama i o prioritetnoj koncesiji već odavno govorilo. Znao sam da i ja kada sam bila gradonačelnica, ne samo ja nego i naš premijer, predsjednik države gospodin Đukanović su bili osuđivani da žele da prodaju luku. To je bilo od strane SDP-a. Vrlo je čudno da na ovoj sjednici u Kotoru SDP nije podržao ovaj koncesioni akt. Žao mi je što nijesu ovdje da ih to pitam, jer sada je potpuno jasno ko je opstrukcija za donošenje koncesija i prihvatanje od strane Skupštine Opštine Kotor da koncesije faktički prihvate i da luka može da radi u skladu sa tim. Mislim da se radi o ličnim interesima, o akcionerima koji godišnje dobijaju po deset do petnaest hiljada eura, pa da se ne bi ulagali milioni u samu luku, da bi baš ono o čemu je kolega Popović govorio, baš ono što treba da se napravi, a to su vezovi za sigurnost brodova koji u luku dolaze, koji ne mogu da pristanu na obalu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:02:54)

Hvala.

Sada riječ ima poslanica Jovanka Laličić. Neka se pripremi potpredsjednik Genci Nimanbegu.

Izvolite.

JOVANKA LALIČIĆ (05.03.19 12:03:05)

Uvaženi predsjedniče, uvažene kolege i kolegice, poštovani građani, uvaženi ministre sa saradnicima,

Kao što ste čuli, danas raspravljamo o izmjenama i dopunama Zakona o lukama. Zakonom o lukama uređena su pitanja koja se odnose na pravni status, podjelu luka, upravljanje, naknade,

prava i obaveze koncesionara, inspeksijski nadzor. Veoma važan zakon. Na samom početku dozvolite da kažem nekoliko stvari. Turisti u sve većem broju stižu morem. Kruzери su neizostavni u većem dijelu godine. Broj jahti u Crnoj Gori kako stacioniranih, tako i onih u tranzitu iz godine u godinu se povećava. Nautički turizam u Crnoj Gori je tokom proteklih par godina doživio izuzetan razvoj i dostigao vrhunac. Nigdje se takav napredak za tako kratko vrijeme nije desio kao u Crnoj Gori. Zasiurno da u tome važnu ulogu ima marina Porto Montenegro sa 450 vezova, od kojih je 130 vezova namijenjeno za super jahte i plovila čija dužina premašuje 24 metra. Važno je podsjetiti i da su Vlada Crne Gore i konzorcijum Adriatic Marinas, koji upravlja Porto Montenegrom, sa holandskom firmom Damen krajem novembra potpisali ugovor o zakupu na 30 godina dijela infrastrukture Brodogradilišta Bijela. U okviru ovog projekta posao gradnje i remonta jahti koji će uz trogodišnje ulaganje od 20 miliona biti razvijeno u Bijeloj, unaprijediće jahting industriju u Crnoj Gori, a što je još važnije omogućiće zapošljavanje velikog broja crnogorskih graditelja, uključujući i bivše radnike Brodogradilišta. U Tivtu, kao što smo već čuli, postoji brodogradilišna Luka Bonići za potrebe servisa domaćih i stranih jahti. Ponoviću ono što su uvaženi ministar i kolega Popović u uvodnom izlaganju rekli, da nove marine i one koje se planiraju na crnogorskom primorju umnogome se razlikuju od marina koje već duži niz godina postoje i koje se uglavnom koriste za potrebe lokalnog stanovništva. Intenzivni razvoj nautičkog turizma u Crnoj Gori u značajnoj mjeri prevazišao je, kao što ste rekli, odredbe važećeg zakona. Stoga je veoma važno da stvorimo adekvatan zakonodavni, ali i institucionalni okvir kako bi se trendovi u ovoj oblasti ispoštovali.

Ono što smatram bitnim da čuju građani, to je da je u Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama uvedena nova kategorija luke "gradska luka", koja će se prvenstveno koristiti za potrebe komunalnih vezova, ali, kao što smo čuli, neće biti isključivo za potrebe komunalnih vezova, već će se značajni dio njenog kapaciteta moći koristiti u komercijalne svrhe. Ponovo zbog građana, takođe je važno naglasiti da zakon obavezuje koncesionara da za maksimalni iznos naknade za lučke usluge za komunalne vezove traži odobrenje od pravnog lica koje upravlja morskim dobrom ukoliko je riječ o luci od lokalnog značaja, a od organa uprave ukoliko je riječ o luci od nacionalnog značaja. Čuli smo da koncesionar gradske luke ukoliko preuzme korišćenje cijelog lučkog područja, imaće pravo slobodnog formiranja cijena lučkih usluga za komercijalne vezove na tom području. Takođe je veoma važno i to da se javno objavi visina naknade za svaku vrstu lučkih usluga kako bi korisnici bili unaprijed upoznati šta ih čeka.

Predlogom zakona jasnije su definisana prava i obaveze organa uprave prema lukama od nacionalnog značaja, a prava i obaveze pravnog lica koje upravlja morskim dobrom za luke od lokalnog značaja. Definisan je, takođe, što je veoma dobro, i pojam operativne obale komercijalnih vezova. Utvrđena je obaveza da se lučko područje utvrdi od strane Vlade u skladu sa planskim dokumentom kojim se definiše obalno područje, kao i da se označe granice sidrišta, što je veoma važno sa ovog aspekta o kojem je govorio uvaženi kolega Popović.

Sva predložena rješenja treba da doprinesu uspostavljanju boljeg reda u lukama, u korišćenju operativne obale, privezišta, obezbjeđenju većeg stepena iskrcaja i ukrcanja putnika i tereta. Mislim i želim da naglasim da je veoma važno pitanje koje prati svaki zakon pojačani inspeksijski nadzor radi poštovanja odredbi ovog zakona. Hvala na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:07:27)

Hvala Vam.

Sada ima riječ potpredsjednik Genci Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:07:35)

Zahvaljujem, predsjedniče Brajoviću.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege poslanice i poslanici,

Evo siguran sam da će moja diskusija imati velikog odjeka među poslanicima iz vladajuće strukture, jer reći ću neke stvari koje im možda neće ići u prilog. Ovaj zakon neće biti primjenjiv u

Opštini Ulcinj. Zbog čega? Zato što država Crna Gora, nijedna njena struktura, pa ni vladajuća, prošla, ni u socijalizmu, ni u kraljevini, ni u knjaževini nikad nije izgradila nijednu luku.

Ministre Nurkoviću, koliko god da ste Vi kasno došli za ministra pomorstva, jer mene to interesuje, ostaje jedan veoma veliki dug da se ispravi gradu pored Kotora sa najvećom pomorskom tradicijom u Crnoj Gori. Zato ova moja izjava, vidim sad su svi tihi, svi slušaju pažljivo, je i politička, ali je ona prvenstveno ljudska. Ja dolazim iz jedne porodice koja ima pomorsku tradiciju. Živim u gradu u kojem se baštini pomorska tradicija, ali nažalost mi tu tradiciju ne možemo sačuvati ako nemamo luku. A nemamo je.

Mene raduje da ste uveli u Predlog zakona pojam "gradske luke". Pažljivo sam pročitao nadležnosti koje imaju nad lukama ili nacionalnog ili od lokalnog značaja - nije bitna izmjena u odnosu na prethodni zakon. Ali, ne vidim koja je uloga lokalne samouprave posebno ako se nešto zove gradska luka. Zašto ovo pitam? Da li će lokalna samouprava dati bilo koje saglasnosti i mišljenja na cjenovnu politiku? Mi sigurno nijesmo u poziciji da možemo birati investitore za luke. Nema ih previše, bilo da su to marine, bilo da su gradske luke. Da ne govorim o lukama od nacionalnog značaja kao što je Luka Bar. Sa njenim kapacitetom pokrивamo veoma veliki kapacitet potreba u Crnoj Gori. Još sa lukama koje su u Boki, mislim da u dogledno vrijeme trgovačka luka nama nije potrebna, niti neophodna. Ali, što nam je neophodno? Neophodno nam je da južni dio primorja, krenuću od Ulcinja gdje po urbanističkim planovima su predviđene bar tri luke. Nikad se nijesu izgradile - da bilo koja stekne bar status privezišta, ne samo da se izradi. Jer privezište u zakonu je definisano kao dio luke gdje je siguran vez za plovila. Mi toga nemamo, mi kao privezište ili suguran vez za plovila koristimo rijeku Bojanu, ministre Nurkoviću. Ja od 2014. godine čekam da nadležni organ, organ Uprave pomorske sigurnosti u zajedništvu sa vama iz Ministarstva pomorstva, pokrene i napravi ono što mu stoji u Zakonu o sigurnosti pomorske plovidbe, članu 207, gdje trebate napraviti plan plovnosti rijeke Bojane.

Plan plovnosti rijeke Bojane neka je vezan i sa međudržavnim sporazumima, neka je vezan i sa milionskim investicijama, ali to je nešto što moraju uraditi stručna lica. Mislim da je apsolutno za mene kao poslanika neprihvatljivo, osim Vašeg odgovora koji imam iz 2017. godine, prije nego što je prvi put zatvoren desni rukavac rijeke Bojane, evo iz juna samo ću pročitati zadnji dio odgovora dje Vi kažete: "Napominjemo da s obzirom da je Bojana međudržavna rijeka, pitanje uspostavljanja plovidbenog puta, njegovo održavanje i označavanje signalizacionom opremom i sredstvima se mora rješavati u bilateralnom međudržavnom nivou između Crne Gore i Republike Albanije." /Prekid/ da nas informišete da li ste bilo što uradili po ovom pitanju, jer ostaje jedan veliki dug prema Opštini Ulcinj, prema pomorskoj tradiciji koje je vaše Ministarstvo naslijedilo, ali što vi morate rješavati.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:12:58)

Hvala Vama, potpredsjedniče Nimanbegu.
Komentar na diskusiju ima poslanik Škrelja. Izvolite.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (05.03.19 12:13:07)

Predsjedniče, uvaženi ministre sa saradnicima, oba ministra, drugi sa saradnicom, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Gospodine Nimanbegu, Vaša opaska upućena nama kao vladajućoj većini, kojoj i Vi pripadate, naša tišina je bila znak odobravanja i visoke pažnje koju smo posvetili Vašoj diskusiji. Nema nijednoga razloga da vas ne podržavamo. Od komunizma će ste uvijek bili vlast, pa do pluralizma, će ste i sada vlast, pa daj bože da nastavite i dalje da budete vlast. Ali, da ovo što imamo u urbanističkim planovima, što ste rekli, da pokušamo da svi zajedno učinimo napor uz pomoć uvaženog ministra da to realizujemo barem dok bude trajao ovaj mandat - ne u potpunosti, ali barem da se vide konture.

Isto tako, se potpuno slažem i oko plodnosti rijeke Bojane. Da Vam kažem da sam više

zainteresovan od vas, ovaj put moraš da mi priznaš, da Bojana dobije ono što je imala ranije. Lično pričam sada iz razloga što mi je kuća svega 500 metara od Bojane. Živim pored Bojane, znam kakva je bila Bojana, znam sve o Bojani. Ali, nažalost, slažem se i o tome što ste rekli da su nekada brodovi plovili i do Skadra uz Bojanu.

Bio je uvaženi predsjednik Skupštine i spustio se tik ispod moje kuće, pošao na Bojanu, pa se kajakom spustio do Ade Bojane. Znači, sve što ste rekli, naša tišina je bila znak pažnje Vaše priče. Potpuna podrška za ono što Ulcinju je neophodno.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:15:15)

Hvala i Vama, poslaniče Škrelja. Hvala i na ovom afirmisanju moje posvećenosti zdravim stilovima života i učešća na toj regati koja je bila vrlo interesantna.

Odgovor na komentar poslanik Nimanbegu. Izvolite.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:15:29)

Poštovani kolega Škrelja, ja ću takođe Vas da podržim kao što ste Vi mene sad podržali. Ta podrška mora građanima stvarno da bude jasna. Centralizaciju prihoda da opština nema prihoda je vršila Demokratska partija socijalista gdje ste vi vlasnik. I to je naša bitka, kažem ovako i to javno i to svima. Imamo saglasnost sa državnim projektima koje vrši Demokratska partija socijalista sa dobrosusjedskim odnosima, integracijom sa Evropskom unijom, integracijom u NATO. Gdje nemamo saglasnosti? Nijeste dovoljno dobro vršili privatizaciju, gospodine Škrelja. Vi iz Demokratske partije socijalista. Ovo Vam odgovaram zato što ste me podržali da sam ja vršio vlast u socijalizmu, ne znam na koji način vi to mislite, a i sada. Ja Vas takođe, hvala Vam na podršci, takođe podržavam.

Stoga, mislim da je Vaša podrška i davanje još veće pažnje ovom mom javnom nastupu, a da će nas ministri, i ministar finansija, i posebno ministar pomorstva i saobraćaja, saslušati jer je ovo jedan problem od kojeg ne možemo pobjeći i koji moramo zajednički rješavati.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:17:00)

Hvala.

Za riječ se javio Petar Ivanović. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (05.03.19 12:17:07)

Gospodine predsjedavajući, javio sam se za riječ iz sljedećeg razloga, moguće da sam pogrešno nešto razumio u diskusiji uvaženog poslanika Nimanbegua. Ali, pamtim da smo svi zajedno kao poslanici podržali nedavno jedan zakon koji obezbjeđuje dodatno finansiranje isključivo Opštine Ulcinj.

Znate, po tom zakonu koji se zove Zakon o finansiranju lokalne samouprave, Opština Ulcinj je dobila jednu vrstu ekskluziviteta u odnosu na sve ostale primorske opštine jer su povećana izdvajanja za finansiranje ove opštine u odnosu na ostale primorske opštine. Tako da mislim da ne stoji ta teza koju sam razumio inicijalno u Vašoj diskusiji. Ipak mi zajednički vršimo vlast, zajednički sarađujemo i nema nikakve potrebe da se diskusija širi u bilo kom drugom pravcu. Mislim da je nama zajednički interes da razvijamo ne samo pojedine opštine, nego Crnu Goru kao državu i da zajednički rješavamo sve one probleme koje uočavamo da postoje. Tako da pozivam uvaženog poslanika Nimanbegua samo da se prisjeti i onih drugih aktivnosti Demokratske partije socijalista koji su išli upravo u pravcu jačanja finansijske solventnosti Opštine Ulcinj, zakonskih

rješenja koja su omogućila da se riješe brojni problemi koji su pripadali Opštini Ulcinj, a ona ih u nekom prethodnom periodu nije rješavala, pa je priskakala Vlada Crne Gore u pomoć itd. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:18:31)

Hvala.

Pa ako tretiramo kao komentar, možete odgovor ukratko. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:18:40)

Kolega Ivanoviću, neću iskoristiti tri minuta, vjerovatno ću tridesetak sekundi, sve zavisi gdje nam je početni termin vremenski koji gledamo. Znači, apsolutno razumjeli ste onaj dio, ali politika koja je dovela do, po mom mišljenju, umanjenja položaja lokalnih samouprava je od devedesetih na ovamo. I dalje vlast će imati, Vlada će imati puno argumenata, jer znam ovdje u diskusiji sa ministrom da administracija u lokalnim samoupravama je slabija nego državna, da nije dobra u prikupljanju prihoda u upravljanju sa njima. Ja samo mislim da uzroci nisu samo ti. Uzroci su u tome da naša vlada i ranije, ne govorim za ovu današnju, je vršila takav način konfiguracije lokalnih samouprava gdje su lokalne samouprave slabe finansijski. Država ima stabilne prihode i na taj način dok mi to ne sredimo imaćemo slabe lokalne samouprave. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:19:50)

Hvala,

Da li se još neko javlja za riječ?

Poslanik Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (05.03.19 12:20:00)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani gosti,

Dobro je što danas razgovaramo o Zakonu o lukama iz prostog razloga što život je negdje bio brži od zakona, a dobro je da ipak zakon prati uređenje određene oblasti. Čini mi se da je ovo pravi pogodak zato što uvođenjem pojma gradske luke se rješavaju mnoge stvari koje su ranije bile negdje ostale zato što smo razgovarali o velikim lukama, ne gradskim i sad imamo prava zakonska rješenja. Ovo tim prije što neki komunalni vezovi su ranije bili u nekom drugačijem obliku i dobro je definisanje samog pojma operativne obale. Dobro je u konačnom što smo dobili uz ovaj zakon i ono što su bili odgovori ministarstva koji su se ticali odnosa prema onome što su bili zahtjevi privrede, itd.

Čini mi se da je najvažnija poruka od svega toga da će ova oblast ne samo biti uređena, nego da i ono što će biti cjenovna politika zavisiće od politike samog osnivača, odnosno opštine i oni će tu moći da naplaćuju po posebnim taksama, odnosno vjerujem da će one biti mnogo jeftinije nego dosadašnji vezovi. Takođe, ribari su dobili mogućnost. Međutim, čini mi se da tu moramo da napravimo jedan mali zastoj iz prostog razloga što čini mi se ono što smo planirali negdje nijesmo na pravi način uradili. Dozvolite samo da kažem da smo imali planiranje posebne luke koja bi bila samo za ribarske vezove. To još uvijek nemamo. Znači dio opština nema ni mogućnost da se ribarima izađe u susret. Takođe, čini mi se da i firme koje se bave privredom na vodi, odnosno industrijska luka, negdje nemaju gdje da vežu svoja plovila. I čini mi se da to negdje mora mnogo brže da se rješava. Naravno, svesni smo činjenice da su to velike investicije, da je povrat novca nešto teži, nešto drugačiji u odnosu na ono što su marine, ali prije ili kasnije moramo doći i do toga. I naravno, saglasan sam sa mojim kolegama koji smatraju da naša najjužnija opština,

posebno što se nalazi na vratima Otranta, mora da dobije luku koja će biti dobra ne samo za ono što je pitanje komunalnih vezova i komunalnog privezišta, nego širenje nekih turističkih mogućnosti za koje Ulcinj zaista posjeduje sve prirodne preduslove. I naravno, to mora doći zajedno sa investicijama u turizam iz prostog razloga što nije baš ni lako ni jeftino raditi marine, posebno ne kada je geografija tog prostora takva da je nešto teže napraviti marinu na otvorenom moru, nego što je to recimo u jednom prirodnom fjordu kao što je Bokokotorski zaliv. Ali, vjerujem da će sve to doći na dnevni red.

Znači, da li je moglo brže, da li je moglo drugačije u nekom prethodnom vremenu, vjerujem da jeste, ali moramo da rješavamo stvari onako kako dolaze na dnevni red. Znači, prvo smo morali da se bavimo nekim političkim pitanjima, da rješavamo politička pitanja nažalost. Ekonomski razvoj je negdje tu bio u zaostatku, a takođe moramo da znamo da kada pričamo o centralizaciji i decentralizaciji, da je to nešto što je proces i onako kako se to rješava i u evropskim demokratijama. Vjerujem da naše kolege ne traže nikakvu drugačiju decentralizaciju u odnosu na ono što je negdje drugo kada govorimo o lokalnim samoupravama.

Uostalom, evropska pravila postoje i negdje je zajednički dogovor da ta evropska pravila poštujemo. Vjerujem da je došlo vrijeme nekog ubrzanog privrednog rasta i ubrzanog rasta ekonomije u Crnoj Gori i vjerujem takođe da će Ulcinj, kao i neke druge primorske opštine koje do sada to nijesu uradile iskoristiti svoju šansu na pravi način. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:23:43)

Hvala.

Da li se još neko javlja za riječ? Poslanik Adrijan Vuksanović. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (05.03.19 12:23:53)

Hvala, uvaženi predsjedniče.

Uvaženi ministre, dame i gospodo,

Drago mi je što danas na dnevnom redu imamo izmjene i dopune Zakona o lukama i sigurno da Zakon u mjeri mogućeg mora pratiti konkretan život i ubrzani razvoj. Sama dinamika do koje smo došli, a zahvaljujući tome što smo postali značajna nautička destinacija u svijetu, dovela je do toga da je Zakon iz 2013. na neki način prevaziđen i da je potrebno izvršiti njegovu dopunu i njegove izmjene i sa zadovoljstvom ću glasati za.

Za Hrvatsku građansku inicijativu posebno je bitno uvođenje statusa gradske luke. Znamo da na primorju imamo nekoliko luka koje će imati taj status i to je ono što je od posebnog interesa. A kad to kažem, konkretno mislim i na komunalne vezove jer znam da su u najvećoj mogućoj mjeri korisnici tih komunalnih vezova zapravo stanovnici gradova u kojima se luke nalaze i znam da se u većini slučajeva radi o ribarima. Na ovaj način dajemo institucionalni doprinos razvoju ribarstva i njegovanju tog dijela naše tradicije koje nas svrstava u onaj mediteranski krug.

Dakle, još jednom - Hrvatska građanska inicijativa će podržati izmjene i dopune Zakona o lukama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:25:31)

Hvala i Vama.

Da li se još neko, poštovane kolege, javlja za riječ? Ne.

Da li predstavnik Vlade želi završnu riječ? Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (05.03.19 12:25:41)

Zahvaljujem.

Prije svega, želim da iskoristim priliku da zahvalim poslanicima na podršci ovom predloženom tekstu izmjena i dopuna Zakona i da kažem samo par mojih viđenja za ovo vrijeme dok sam ministar u Vladi.

Dakle, vidio sam da je more jedan ogromni potencijal Crne Gore, ali da je nedovoljno iskorišćen. Jedan od limita u boljoj organizaciji mora jeste i zakonodavna regulativa. Ovim izmjenama i dopunama ćemo neke od tih barijera otkloniti, ali svakako nam ostaje dobar segment i dobar dio toga što treba da novim zakonskim aktima unaprijedimo. Za ovu godinu u tom pravcu smo planirali donošenje tri nova zakona i strategije o pomorskoj privredi, jer smatramo da kad tu zakonodavnu regulativu počnemo sa implementacijom i implementiranjem da ćemo značajno unaprijediti rad, poslovanje i bolju valorizaciju obale mora. Dakle, ja sam pristalica da nam more ne bude samo ono što smo mi, prije svega, opredijeljeni za turizam, nego da nam more bude drugi benefit iz kojeg možemo ogromne koristi da imamo. Tu naravno ovo nas izgradnja i razvoj prečiće u ovoj zakonodavnoj regulativi vezano za marine i ostale objekte koji se grade, u rizortima koji se grade, ali mi pokušavamo da pratimo to koliko možemo.

U velikoj mjeri smo unaprijedili stanje. Samo želim da istaknem Upravu pomorske sigurnosti. Vidjeli smo tokom cijele godine koliko je taj organ u saradnji sa MUP-om i Vojskom imao intervencija na moru, koliko je unaprijeđen rad te institucije. Upravo dajemo doprinos koliko možemo i razvoju turizma i bezbjednosti naših građana na moru.

Normalno je, ovo što je uvaženi potpredsjednik Nimanbegu rekao, da smo zainteresovani za izgradnju i luka i utvrđivanja plovnosti Bojane, ali postoje limiti. Vi znate i sami, kod vas dolazi Prijedlog budžeta. Kapitalni je budžet i tačno se zna namjena, potrošnja sredstava iz budžeta države. Znamo potrebe, znamo potencijale, ali vidjećemo. U saradnji sa evropskim fondovima obezbjeđujemo dio sredstava bespovratnih. Moram da se pohvalim da smo iz toga dijela oko dva miliona eura obezbijedili za početak izgradnje luke u Virpazaru. To je prvi korak možda ka utvrđivanju daljeg obezbjeđenja nekih sredstava za prekograničnu saradnju sa državama, sa Albanijom eventualno da obezbijedimo plovnost rijeke Bojane i da se naprave ti uslovi da može da se obavlja saobraćaj pomorski, odnosno riječni, koji bi spojio jezero i Bojanu sa morem.

Dakle, činimo napor i unapređujemo stanje i nadam se da će u narednom periodu to stanje biti bolje. Zahvaljujem još jednom. Izvinjavam se, imam obavezu, a moji saradnici će nastaviti sljedeći zakon. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:28:49)

Hvala.

Konstatujem da je pretres završen. Izjašnjavamo se naknadno.

Sada prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Dalibor Milošević, generalni direktor Direktorata za drumski saobraćaj.

Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković Zakonodavnog odbora i Ana Nikolić Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Izvolite.

Dalibor Milošević, generalni direktor Direktorata za drumski saobraćaj.

DALIBOR MILOŠEVIĆ (05.03.19 12:29:29)

Hvala, predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, uvaženi građani,

Osnovni razlog za donošenje izmjena i dopuna Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu jeste potpuno usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa evropskim zakonodavstvom u oblasti

socijalnih uslova, odnosno ispunjenje obaveza iz poglavlja 14 - Saobraćajna politika.

Izmjenama i dopunama Zakona se uređuje radno vrijeme i pauze u toku radnog vremena mobilnih radnika u drumskom prevozu putnika i tereta, vrijeme vožnje, pauze i odmori vozača, odgovornost i obaveze prevoznika, upotrebe uređaja za evidentiranje u drumskom saobraćaju, odnosno tahografi, načini i uslovi postupka ovlašćivanja radionica izdavaoca memorijskih kartica i druga pitanja od značaja za rad mobilnih radnika i bezbjednost u drumskom saobraćaju. Bitna razlika u odnosu na važeći zakon je u tome što je stvoren pravni osnov za uređenje sistema radionica za tahografe, koji vrše pregled, montažu, aktiviranje i servisiranje tahografa. Ovim zakonskim rješenjem dat je pravni osnov za ovlašćivanje i radionica za tahografe i stručnu obuku za rad u radionicama. Ovlašćenje za rad radionica za tahografe i nadzor nad radom ovlašćenih radionica vršiće Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, dok su poslovi sprovođenja obuka i polaganja stručnog ispita za rad u radionicama povjereni akreditovanom centru za obuku u drumskom saobraćaju, u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima koji je formiran pri Privrednoj komori Crne Gore.

Pored obaveze potpunog usklađivanja zakona sa propisima Evropske unije, izmjene i dopune su rađene i u onim segmentima koje smo u toku implementacije važećeg zakona prepoznali da ih treba unaprijediti i isto smo radili na transparentan način kroz maksimalno angažovanje privrede.

Polazeći od naprijed navedenog, donošenje predmetnih izmjena i dopuna Zakona, pored potpunog usklađivanja sa evropskim zakonodavstvom, imaće pozitivne efekte na zaštitu prava i interesa vozača i povećanje stepena bezbjednosti saobraćaja na putevima. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:31:30)

Hvala Vama.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Prelazimo na diskusiju.

Za riječ se javila poslanica Maja Bakrač. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (05.03.19 12:31:46)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi predstavnici Ministarstva, poštovani kolegice i kolege,

Pred nama je danas Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom saobraćaju. Drumski saobraćaj predstavlja značajan faktor razvoja savremenog društva, a bezbjednost svih učesnika predstavlja prioritet politike u ovoj oblasti koju sprovodi nadležno ministarstvo, a samim tim i Vlada. Ovim zakonom, kako smo već čuli od predstavnika predlagača, uređuje se radno vrijeme i pauze u toku radnog vremena mobilnih radnika u drumskom saobraćaju i tereta. To podrazumijeva vrijeme vožnje, pauze, kao i odmori vozača, odgovornost prevoznika, upotrebu uređaja za evidentiranje u drumskom saobraćaju. Uređuju se način, uslovi i postupak ovlašćivanja radionica i izdavaoca memorijskih kartica, kao i sva druga pitanja od značaja za rad mobilnih radnika i bezbjednosti u drumskom saobraćaju.

Postojeći zakon donešen je 2010. godine. Predstavljao je osnov za sprovođenje politike u oblasti socijalnih uslova u drumskom saobraćaju. Međutim, nakon višegodišnje primjene ukazala se potreba za njegovim izmjenama. Ovaj predlog zakona ima za cilj otklanjanje nedostataka koji su uočeni u toku prethodnog perioda u implementaciji zakona i uspostavljanje kvalitetnog, bezbjednog, pouzdanog i ekonomski prihvatljivog drumskog prevoza.

Predloženim izmjenama i dopunama stvaraju se uslovi za uspostavljanje reda na saobraćajnom tržištu eliminisanjem rada neleganih prevoznika, podizanje kvaliteta života vozača, usklađivanje sa propisima Evropske unije i drugo. Svakako će imati pozitivan uticaj na zaštitu prava vozača i prevoznika koji su u posljednje vrijeme na udaru nelojalne konkurencije. Jedna od izmjena je da se preciznije propisuje obaveza o posjedovanju digitalnog tahografa, u skladu sa

Sporazumom o radu posade na vozilima koji obavljaju međunarodni drumski prevoz. Sporazum je potpisan u Ženevi, a njime su propisana određena ograničenja trajanja upravljanja vozilima i obavezni odmori vozača, kao i rok do kada treba da se stavi u primjenu sistem digitalnih tahografa.

Predmetnim izmjenama i dopunama Zakona stvoriće se bolji osnov za ovlašćivanje i rad radionica za tahografe, naročito u dijelu koji se odnosi na stručne obuke za rad u radionici. Za rad u radionici zaposleni moraju da imaju uvjerenje o položenom stručnom ispitu.

Poslovi sprovođenja obuke i polaganje stručnog ispita povjereni su Privrednoj komori Crne Gore, koja ima akreditovan centar za obuku u drumskom saobraćaju u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima. Dalje, propisuje se da se u Crnoj Gori priznaju uvjerenja o odobrenju tipa za tahografe izdata od strane ovlašćenog organa druge države, koji su potpisnici Sporazuma o radu posade na vozilima koja obavljaju međunarodni drumski prevoz. Zakonskim odredbama definisani su zabranjeni oblici prevoza i kaznene odredbe za sankcionisanje svih oblika koji podrazumijevaju obavljanje javnog prevoza bez poštovanja pauze, odmora, radnog vremena vožnje i drugo. Takođe, kaznenim odredbama obuhvaćeni su svi oni prekršaji koji mogu biti učinjeni od strane pravnih ili fizičkih lica, a koji za posljedicu mogu imati narušavanje bezbjednosti saobraćaja na putevima, kršenja prava vozača, poslovanje u sivoj zoni, pružanja nekvalitetnog i nepouzdanog prevoza. Sve izmjene imaće, nadam se, pozitivne efekte na zaštitu prava vozača, kao i na bezbjednost na putevima.

Ovo je veoma težak i zahtjevan posao za koji je potrebno mnogo odricanja i vjerujem da će se koliko toliko olakšati usvajanjem ovog predloga zakona. Ovo je mali doprinos svima onima koji se profesionalno bave ovim pozivom, a ujedno i svim drugim učesnicima u saobraćaju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 12:35:50)

Hvala i Vama.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne javlja.

Da li predstavnik predlagača želi završnu riječ? Ne želi.

Onda konstatujem da je pretres završen, naknadno se izjašnjavamo.

Prelazimo na razmatranje Predloga zakona o administrativnim taksama.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Bojana Bošković, generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta.

Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Boris Mugoša Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje.

Želi. Ima riječ ministar Radunović. Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (05.03.19 12:36:34)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani poslanici,

Administrativne procedure kroz koje prolaze privredni subjekti, takse i naknade koje opterećuju građane i privredu iziskuju posebnu pažnju kako na državnom, tako i na lokalnom nivou. Njihovo ukidanje, odnosno pojednostavljenje treba da rezultira stimulisanjem povoljnijih prilika i manjim troškovima za građane.

Vođeni opredjeljenjem da rješenja propisa moraju biti usmjerena kreiranju manjih troškova za privredu i građane, pripremljen je Predlog zakona o administrativnim taksama. Istovremeno, posvećeni smo da se navedena tematika riješi sa ciljem poštovanja principa fiskalne stabilnosti i održivosti poslovanja privatnog sektora. U dijelu naših /prekid/ da kreiramo osnovu za bolji životni standard i ekonomski rast, neophodne su konkretne reforme u dijelu fiskalnih obaveza prema građanima i privredi. U tom dijelu Vlada se opredijelila za sprovođenje aktivnosti na uspostavljanju

novog regulatornog okvira kreiranjem Zakona o administrativnim taksama. U nastojanju da smanjimo opterećenja kako na lokalnom, tako i na državnom nivou očekivano je da će ta smanjenja imati za rezultat i smanjenja naših prihoda. Međutim, naši napori u kreiranju uslova za biznis i kreiranje boljeg životnog standarda usmjeravaju nas da rješenja ovih propisa prihvatamo kao obavezu da sistem učinimo efikasnijim i štedimo novac poreskih obveznika. Uzimajući u obzir značaj Zakona o administrativnim taksama, a posebno njegov uticaj na građane i privredu, neophodno je bilo preispitati opravdanost postojanja svake administrativne takse. Takođe, osnovno prilikom koncipiranja ovih rješenja bilo je utvrđivanje realnih troškova administracije za realizaciju postupka. Smatrali smo neophodnim razmatranje i mogućnosti za ukidanje pojedinih administrativnih taksi ili smanjenja njihovog broja objedinjavanjem taksi gdje je takvo rješenje bilo primjenjivo. Poseban problem u primjeni zakona predstavljale su visoke administrativne takse, kao i njihov velik broj - 659. Na navedeni problem stalno su ukazivali predstavnici privrednih udruženja u Crnoj Gori kroz svoje analize, uz napomenu na postojanje visokih administrativnih taksi koje su neproporcijalne uslugama koje privrednici dobijaju njihovim plaćanjem. Predloženim tekstom izvršeno je smanjenje 72 takse, što je 11% od ukupnog broja, dok je ukinuto 49 taksi, što je 7% od ukupnog. Na osnovu umanjenja određenih taksi, fiskalni rezultat jeste ušteda za obveznike od oko dva miliona eura na godišnjem nivou. Ovaj iznos istovremeno i predstavlja smanjenje fiskalnih prihoda za budžet države.

Takođe, cilj novog zakona pored smanjenja administrativnih taksi, koje u najvećoj mjeri opterećuju privredu i građane, jeste i pojednostavljenje postupka plaćanja kroz uvođenje mogućnosti elektronskog plaćanja administrativnih taksi. Predložena rješenja ovog propisa naš su prvi korak u reformama sa ciljem unapređenja poslovnog ambijenta. Istovremeno, kreiranje povoljne poslovne klime nije jedini naš cilj već i životni standard građana, što nam je osnova u dijelu kreiranja javnih politika. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:40:22)

Hvala Vam, ministre Radunoviću.

Za sada imamo troje prijavljenih i idemo po tom redoslijedu. Prelazimo na raspravu. Ispred Kluba Socijaldemokrata i Liberalne partije prijavljen je Boris Mugoša. Da li se prijavljuje neko ispred Demokratske partije socijalista? Idemo po veličini onda, poslanik Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (05.03.19 12:40:49)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Ovog puta nismo morali poštovati hijerarhiju. Izvinjavam se kolegi Mugoši.

Gospodine ministre sa saradnicom,

Sama činjenica da u našem sistemu postoji 659 administrativnih taksi ili je postojalo prije donošenja ovog zakona, prije nego što ćemo usvojiti ovaj zakon, govori sama za sebe. Ja zaista vjerujem da moderna Vlada, kao što to treba da bude Vlada Crne Gore, a čini mi se pokazuje svih ovih godina da je upravo takva, mora da ide u susret privredi. Činjenica da ćemo smanjiti 72 takse ovim zakonom i ukinuti 49 govori za sebe, ali u ovom trenutku moramo i da podsjetimo i na ovo uvođenje elektronskog plaćanja taksi. Sve su to neki pozitivni pomaci, ali vjerujte da sve ono što radimo za privredu, za mala i srednja preduzeća, bez obzira što možda u ovom trenutku će imati negativan fiskalni efekat u odnosu na budžet, u nekom dugom roku donosi boljitak. Znači, imamo problem da lokalne samouprave imaju manje razumijevanja za biznis - i lokalne samouprave i Vlada treba da učine dodatni napor, ono o čemu smo govorili prije nekoliko godina, o toj giljotini propisa. Čini mi se da u našem zakonskom sistemu toliko nekih stvari egzistira koje ne bi trebale da postoje. Pritom kažem još jedanput, ne treba mi sad da se ugledamo na bilo koga od država Evropske unije ili država u okruženju, nego da vidimo šta je to u našem sistemu što možemo da učinimo da pomognemo malim i srednjim preduzećima. Da vidimo ne samo koji su to nameti jer namet nije samo pitanje novca koje on treba da uplati za budžet za neku taksu, nego i pitanje vremena, pitanje zapošljavanja nekih ljudi koji će možda raditi samo oko tih taksi. S druge strane,

ekonomski efekat zaista kad pogledamo sve na kraju bude zanemarljiv u onome što je budžet Crne Gore. Znači, dobro je kažem još jedan put što ova vlada takve su bile i prethodne imaju sluha za ono što su problemi malih i srednjih preduzeća. Vidjeli smo to i na jučerašnjem sastanku predsjednika Vlade sa Privrednom komorom Amerike, ili kroz stalne sastanke koje vi imate sa privrednicima u Crnoj Gori. U ovom Parlamentu zaista ćete imati podršku za sve ono što smanjivanje nameta, a sa druge strane kada omogućimo malom i srednjem biznisu da diše i da donosi više prihoda, vjerujem da to možda bude da donese samo dobrobit ovoj državi, a nikako da bude u cilju smanjenja budžetskih prihoda. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:43:21)

Hvala poslaniku Sekuliću.

Kao što sam najavio, sljedeći je Boris Mugoša i neka se pripremi Danijel Živković. Izvolite. Poslaniče Mugoša, imate riječ.

BORIS MUGOŠA (05.03.19 12:43:36)

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre Radunoviću, uvažena direktorice Bošković,

Zaista je dobro da na dnevnom redu imamo konačno jedan Predlog zakona koji ide u pravcu finansijskog rasterećenja i građana i prije svega malog i srednjeg biznisa. Mislim da je bilo i vrijeme, jer postojeći zakon datira još iz kraja 2003. godine i on je negdje mijenjan, čini mi se, 14 puta u međuvremenu. Sada da je mijenjan u cilju smanjenja određenog opterećenja to bi bilo dobro, ali čini mi se da je u većini slučajeva to bilo mijenjanje zbog nekih novih nameta ili povećanja postojećih. Tako da zaista mislim da je bilo pravo vrijeme da se donese jedan zakon, ali zakon koji je upravo ima za cilj ukidanje određenih taksi i smanjenje postojećih, ali i objedinjavanje. To je veoma bitno iz prostog razloga što će i to samo objedinjavanje određenih taksi voditi ka smanjenom broju procedura i broju plaćanja - i od strane građanja i od strane privrede, što će dodatno sniziti njihove troškove poslovanja kada su u pitanju privredni subjekti, ali i troškova života kada su u pitanju građani.

Veoma je bitno i što ovaj zakon nije urađen na prečas i bez neke detaljne analize. Ne, on je posljedica jednog studioznog pristupa jer se prvo analizirao broj postojećih taksi u sistemu, a, kao što je rekao i kolega Sekulić, zaista ih je mnogo. Na nivou negdje oko 660 taksi, ali takođe je rađena uporedna analiza sa zemljama u regionu. Prvo se pokazalo da imamo veliki broj taksi, da imamo velike disproporcije u iznosima taksi između određenih lokalnih samouprava, ali isto tako se pokazalo i da su i neke takse u Crnoj Gori mnogo veće nego što su takse u zemljama regiona. Evo, primjer su zahtjevi, molbe i ostali podnesci čija je cijena sada, na sreću, sa pet eura smanjena na dva eura. Pokazalo se da su bile mnogo veće nego u nekim razvijenijim zemljama regiona.

Veoma je važno što ste se u ovom predlogu zakona fokusirali na one takse koje se često plaćaju. Znači, nije bila namjera da se samo deklarativno smanje određene takse ili ukinu koje ne donose nekakav prihod. Ne, upravo ste se fokusirali na one takse koje građani, odnosno privreda često čak i svakodnevno plaćaju. Smatram da nema troška kod ovoga smanjenja. On jeste, s jedne strane, trošak za budžet, ali, s druge strane, ostaje više para i građanima koji će to koristiti pretpostavljam za javnu potrošnju, koja će se takođe kroz javnu potrošnju vratiti državi kroz određene poreze, ali isto tako će dati jednu finansijsku relaksaciju privrednim subjektima koji će onda te pare moći da ulažu u neke druge ili razvojne potencijale ili u zapošljavanje novih ljudi. Tako da definitivno se radi o jednom dobrom zakonskom tekstu. Sami termin administrativne takse govori o tome da se pretežno koristi za troškove administracije. Siguran sam da će sa najavljenom racionalizacijom javne uprave to dodatno stvoriti prostora za još više snižavanja administrativnih taksi. Veoma je važno da ste u ovom predlogu zakona postavili i osnovu za elektronsko plaćanje taksi i dostavljanje dokaza o plaćanju istih, što negdje takođe treba za rezultat da ima u narednom periodu dodatno smanjivanje administrativnih taksi. Ja mislim da je ovo jedan od razloga zbog

čega moraju ekonomski prosperitet, odnosno dobre stope ekonomskog rasta da osjete i građani. Mislim da u periodu kada zaista bilježimo velike stope ekonomskog rasta moraju građani na neki opipljiviji način da osjete benefite toga. Ovo je jedan od tih benefita. Ponavljam, za mene i ove stvari, snižavanje određenih poreskih stopa ne znače gubitak za budžet. On jeste formalno u smislu cifara u toj budžetskoj stavci, ali u konačnom, daje se više prostora građanima da raspolažu sa svojim novcem i da ga troše onamo gdje oni smatraju da treba da ga troše. To se svakako državi vraća kroz poreze, jer radi se o istom novcu koji cirkuliše kroz naš finansijski sistem. Zbog svega toga, ogromna podrška od strane Socijaldemokrata predloženom zakonu o administrativnim taksama. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:48:19)

Zahvaljujem, poslaniče Mugoša.

Kao što sam najavio, sljedeći diskutant je kolega Danijel Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (05.03.19 12:48:30)

Hvala, potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvaženi ministre Radunoviću sa saradnicom, poštovane koleginice i kolege, uvaženi građani,

Pred nama se danas nalazi zakonsko rješenje do koga se došlo jednom kvalitetnom analizom od strane Ministarstva finansija. Kao što smo vidjeli, Savjet za konkurentnost je i dao nalog Ministarstvu finansija da pripremi dva zakona - Zakon o administrativnim taksama i Zakon o lokalnim komunalnim taksama. Ta dva zakona danas imamo na plenarnom zasijedanju i rekao bih da se do ovog zakonskog rješenja zaista došlo na jedan kvalitetan način, kroz jednu sinhronizovanu aktivnost saradnje Vlade, odnosno Ministarstva finansija i inputa koji su dobijeni od strane Savjeta za konkurenciju, a što je u konačnom doprinijelo kreiranju ovakvog zakonskog rješenja, posebno jer su ti inputi došli od strane poslovne zajednice, odnosno na osnovu onoga što su rađene analize od strane Unije poslodavaca, analize fiskaliteta i parafiskaliteta na lokalnom nivou. Kada se sve to ukupno sagleda i kada se pogledaju rezultati tih istraživanja, vidimo da je ukupno poslovna zajednica saopštila tu informaciju, čak 80% poslovne zajednice je pokazalo istraživanje da upravo ti parafiskaliteti, odnosno, naplaćivanje potraživanja dva puta po jednom osnovu značajno utiču i na stvaranje neformalne, odnosno, sive ekonomije, koja, kao što ste vi jedne prilike čini mi se kazali, učestvuje oko 30% u bruto društvenom proizvodu i sa tim se svi moramo boriti.

Na osnovu određenih podataka do kojih sam došao, u Crnoj Gori posluje preko 30 hiljada preduzeća. Dakle, postavlja se pitanje ukupno - da li će u velikoj mjeri ovaj zakon uticati na stvaranje kvalitetnije podloge za poslovni ambijent? Hoće sigurno, jer ono što zahtijeva ukupno poslovna zajednica da se dobije kvalitetna usluga i da se smanji nivo nameta koji se njima određuje kako od strane državnih organa, tako i od organa lokalne uprave, sigurno da će doprinijeti kvalitetnijem ambijentu za rad poslovne zajednice, ali ipak mislim da u narednom periodu svi kako Parlament, tako i Vlada moramo sagledati neka druga zakonska rješenja kako bi smo omogućili ukupno poslovnoj zajednici da posluje na kvalitetan način. Vidimo da ima i nekih podataka koji nisu možda najbolji. Njih treba saopštavati, imamo jedan veliki broj preduzeća koja su nelikvidna, imamo i preduzeća kojima su sada blokirani računi od strane Poreske uprave. Moramo sagledati ukupno šta doprinosi razvoju poslovne zajednice i šta će učiniti atraktivnim radno mjesto u privatnom sektoru. Dakle, to je suštinsko pitanje.

Vjerujem da će i od ovog zakona korist imati i građani, dakle i fizička lica, posebno jer se radi i značajnom snižavanju iznosa makar što se tiče podnesaka, zahtjeva i svih drugih pravnih radnji koje se pokreću kako pred državnim organima, tako i organima lokalne uprave ili konzularnim predstavništvima ili pravnim licima koja imaju javna ovlaštenja, gdje će se suštinski smanjiti, na primjer, za podneske i zahtjeve sa pet eura na dva eura, za uvjerenja sa pet eura na tri eura. To je bitno napomenuti jer je analiza pokazala da je nivo tih taksi, makar što se tiče Crne

Gore, bio veći u odnosu na zemlje regiona. Govorim opet ovo u prilog činjenici da je neophodna analiza i drugih zakonskih rješenja dodatno, kako od strane Ministarstva finansija i drugih ministarstava, jer sam siguran da je interes svih nas da kreiramo kvalitetan ambijent za funkcionisanje i rad realnog sektora, jer tu treba da otvorimo nova radna mjesta. Vidimo da ima veliki broj preduzeća koji zapošljavaju do deset zaposlenih, a manji je broj onih koji zapošljavaju preko 250 zaposlenih. Vidimo da je najveća koncentracija u smislu poslovanja tih preduzeća na lokalnom nivou. Jedan dio njih - 37% posluje u okviru države, a manji procenat na međunarodnom tržištu. Moramo biti konkurentniji, moramo biti kvalitetniji u sagledavanju tih zakonskih propisa, ali sigurno da je ovaj zakonski propis još jedan u nizu kvalitetnih koji je pripremila Ministarstvo finansija i koji će omogućiti, naglašavam, poslovnoj zajednici kvalitetniji ambijent za poslovanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:53:09)

Zahvaljujem, poslaniče Živkoviću.

Ovim smo završili redosljed prijavljenih. Da li predstavnik Vlade želi da da završnu riječ? Ne želi.

Zaključujem raspravu o ovoj tački dnevnog reda, a izjasnićemo se o njoj naknadno.

Sad prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda, a ona je Predlog zakona o lokalnim komunalnim taksama.

Takođe su ovlašćeni predstavnici ministar finansija Darko Radunović i generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i unapređenje poslovnog ambijenta Bojana Bošković. Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović, i to Zakonodavnog odbora i Ana Nikolić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres i predstavniku Vlade dajem dopunsko obrazloženje. Izvolite.

BOJANA BOŠKOVIĆ (05.03.19 12:54:27)

Zahvaljujem.

Predloženo rješenje ovog propisa uz pripremljeni Prijedlog zakona o administrativnim taksama predstavlja smanjenje troškova za građane i privredu usmjereno rastu poslovnih aktivnosti i povećanju životnog standarda građana. Prijedlog zakona o lokalnim komunalnim taksama dodatno ima za cilj uspostavljanje osnove za reformu koncepta finansiranja lokalnih samouprava. Naime, dalja fiskalna konsolidacija lokalnih budžeta neosporno je uslovljena reformskim koracima u dijelu poreskih i drugih fiskalnih obaveza na lokalnom nivou. Istovremeno, ovaj propis je donesen sa namjerom povećanja konkurentnosti crnogorskih lokalnih samouprava. Različite visine naknada i taksa na nivou lokalnih samouprava stvaraju uslove da privredni subjekti mogu birati povoljnije lokalne samouprave za svoj biznis. Dalje, svaki reformski korak kako u dijelu smanjenja troškova, tako i unapređenja administrativnih procedura najlakše se reflektuje na lokalnom nivou. Uvažavajući navedeno, privreda i građani su u najvećem direktno upućeni na lokalne uprave i službe. Stoga su rješenja Predloga zakona o lokalnim komunalnim taksama rezultat analize Ministarstva finansija, ali i analiza koje su u prethodnom periodu pripremala udruženja poslodavaca.

Istovremeno, važno je napomenuti da je postojeći Zakon o lokalnim komunalnim taksama donesen 2006. godine, kao i da se ovim daje osnov za donošenje lokalnih propisa. Stoga je poseban cilj predloga zakona kreiranje jednostavnijeg modela naplate za jedinice lokalnih samouprava, ali i jednostavnijeg modela izmirivanja obaveza od strane obveznika plaćanja građana, odnosno, privrednih subjekata. Ovaj prijedlog zakona odražava našu intenciju da se izmjenama ne prouzrokuju smanjenja prihoda za lokalne samouprave. Takođe, rješenje predloga zakona odraz su i odluka Ustavnog suda u dijelu određenog broja lokalnih taksu koje su egzistirale u sistemu. Rješenjima iz prijedloga zakona odredbe koje su se odnosile na utvrđivanje ovih fiskalnih obaveza su brisane iz sistema.

Prijedlogom zakona predviđeni su limiti do kojih lokalne samouprave mogu utvrđivati svoje

takse, s time da je Ministarstvo finansija vodilo računa da po ovom osnovu lokalne samouprave ne budu imale smanjenje prihoda, pa su se limitirani iznosi bazirali na njavećim taksama po važećim propisima lokalnih samouprava. Odredbe Prijedloga zakona o lokalnim komunalnim taksama proizilaze iz neophodnosti unapređenja regulatornog okvira u dijelu finansiranja lokalnih samouprava. Ministarstvo finansija smatra neophodnim sprovođenje daljih reformi na lokalnom nivou u dijelu finansiranja, ali i administrativnih postupaka lokalnih službi prema građanima i privredi. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 12:56:38)

Zahvaljujem direktorici Bošković.

Prelazimo na raspravu.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne.

Dajem riječ po redosljedu prijavljenih. Poslanica Nikolić, pa poslanik Martinović, Anđušić i tako dalje.

Poslanica Ana Nikolić, izvolite.

ANA NIKOLIĆ (05.03.19 12:56:59)

Hvala, potpredsjedniče.

Iskoristila bih, ipak, svoje pravo i prva tri minuta kao izvjestilac matičnog odbora, a onda kao diskutant. Trudiću se da racionalno iskoristim vrijeme, možda i u skraćenoj varijanti.

Shodno tome, poštovani predlagači zakona, drage kolege i kolegice, uvaženi građani Crne Gore,

Predlog zakona o lokalnim komunalnim taksama bio je na dnevnom redu 65. sjednice Odbora za ekonomiju od 27. februara kao Matičnom odboru. Od strane predlagača novi zakon je prezentiran kao još jedan iskorak u stvaranju boljeg poslovnog ambijenta i konkurentnih uslova za razvoj malog i srednjeg biznisa na lokalnom nivou.

Članovi odbora su se uglavnom složili da je postojeće zakonsko rješenje iz 2006. godine u svojoj implementaciji zbog raznorodnih metodologija lokalnih samouprava u donošenju komunalnih taksu dovelo do skupog, komplikovanog regulatornog okruženja koje preduzećima otežava poslovanje, podiže njihove troškove, a krajnji je rezultat ustvari podiranje njihove konkurentne sposobnosti.

Tim prije, predlog novog zakona se od većine članova odbora ocijenio kao bolje rješenje u kreiranju jedinstvenog modela naplate ovih dažbina od strane lokalne administracije, sa jedne strane, i jednostavnijeg izmirivanja obaveza građana i privrednika prema jedinicama lokalne samouprave, sa druge strane. Zbog toga je Odbor sa šest glasova "za" i jednim "uzdržanim" odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o komunalnim taksama.

Generalno, fiskaliteti svi, i parafiskaliteti, jednom riječju, nameti predstavljaju jako bitan oslonac poslovnog ambijenta, pogotovu ako se jednog momenta pretvore u svoju suprotnost i počinju da diskriminišu mali i srednji biznis. Značajne razlike u lokalnim politikama naših opština kada su pitanju takse u posljednjih 13 godina upravo postale su jedna vrsta biznis barijere zbog njihove brojnosti, zbog njihovog preklapanja, njihovog dupliranja, višestrukog plaćanja istih vrsta taksu za jedno isto, gdje često njihova visina prevazilazi vrijednost pružene usluge zbog koje se ona sama plaća.

Nepostojanje određenih informacija o svim parafiskalitetima, njihov popis, njihova klasifikacija na lokalnom nivou - sve je to postao u jednom momentu jako opterećujuće i za građane i za privrednike. Kao rezultat javlja se jedno skupo, složeno i komplikovano regulatorno okruženje koje preduzećima otežava poslovanje, podiže njihove troškove, a kao krajnji rezultat podriva njihovu konkurentnu sposobnost i njihovu finansijsku stabilnost.

Svi dobro znamo, ako nema finansijske stabilnosti, onda na drugi rok nema ni povoljnog poslovnog ambijenta. Državna i lokalna administracija jesu servis građanima, jesu servis privredi, a stabilan i podsticajan poslovni ambijent njegovo proinvesticiono i izvozno orjentisanje znači

konkurentnost crnogorske privrede, znači da Crna Gora treba da počiva na konkurentnosti svojih preduzeća. Svi dobro znamo da su nam direktne strane investicije bile i jesu neophodne za brži privredni rast, ali ako nemamo naše domaće kompanije, koje su u stanju da apsorbuju taj novac, da kroz svoje tokove i državne tokove okrenu taj novac, neće biti od velike koristi ni ti investicioni tokovi, ni investicioni šokovi koje smo imali. Zbog toga nema onda rezultata i zbog toga upravo nama trebaju razvijena konkurentna preduzeća i naša domaća poslovna zajednica koja jeste upravo razvijena i konkurentna.

Stoga je jasno opredjeljenje za neophodnost sprovođenje reformi u dijelu svih pojedinačnih prihoda jedinica lokalnih samouprava u tom smislu i lokalnih komunalnih taksi. I ovaj zakon, kao i prethodni, donesen je jako sudiozno, prethodile su velike analize, kako u Uniji poslodavaca koja je to radila, tako privredne komore Crne Gore, zajednice, opština na pravi način došlo se do pravih podataka, odnosno da spoznaje da ovaj zakon treba mijenjati u smislu da ne bude više ograda ni za građane, ni za privrednike.

Regulatorna reforma je išla u dva smjera. Prvi smjer je da uskladi i dovede u red sistem ovih fiskaliteta u lokalnim samoupravama, a drugi da pojednostavi i poboljša regulatorno okruženje. Dovođenje u red podrazumijeva propise i klasifikaciju taksi da se ne preklapaju kreiranje sveobuhvatnog elektronskog registra svih fiskalnih parafiskalnih nameta koje privrednici treba da uplate u jednoj godini, ukidanje taksi i naknada za koje se ne dobija nikakva usluga, iznos taksi će biti određen prema vrijednosti pružene usluge, odnosno prema vrijednosti dobijene koristi od te usluge, ograničenja /prekid/ i tako dalje.

Predlogom zakona prepoznate su takse shodno kojima lokalne samouprave trenutno ostvaruju najznačajnije prihode po ovom osnovu. Dominantno u prihodu učestvuju zapravo dvije vrste taksi, a to su za korišćenje javnih površina i postavljanje reklamnih panoa. Navedena dva odnosa će ostati i dalje u predlogu za opstanak kao prihodi lokalnih samouprava glavni. Sve ostale takse, koje su trenutno u sistemu i čije je brisanje predloženo, nijesu u lokalnim samoupravama generisali značajnije prihode, ili su ti prihodi zanemarljivi u odnosu na administrativne troškove i komplikovane procedure koje su bile neophodne za njihovu naplatu.

Upravo na taj način ovim zakonom se upravo apostrofiraju benefiti za obveznika plaćanja u liku građana i u liku preduzeća, prvenstveno u dijelu novih rješenja koja podrazumijevaju ujednačene iznose na noviu različitim lokalnih samouprava.

Drugi smjer reforme jeste poboljšanje regulatornog okruženja na način da će se u regulatornim /prekid/ jasne osnove kako bi propisi na lokalnom nivou odražavali jedinstvenu politiku prema obveznicima plaćanja, sa slobodom lokalnih samouprava da vodeći računa o svojoj konkurentnosti propišu visine taksi u skladu sa ovim zakonom; da se utvrdi bolja osnovica za monitoring i transparentnost pa će u lokalnoj zajednici biti u obavezi da donesu svoje nove odluke uz prethodno pribavljanje saglasnosti Vlade.

Takođe je naglašeno da svi zakoni koji dalje slijede, a tiču se upravo uređenja poslovnog ambijenta, budu prije donošenja, usvajanja na Vladi prođu preko Savjeta za konkurentnost u smislu sagledavanja njihovih benefita, odnosno eventualnih posljedica na ugrožavanje ili poboljšanje poslovnih ambijenata.

Prema tome, osnovni cilj Zakona o lokalnim komunalnim taksama jeste unapređenje uslova za poslovanje i pospješivanje ekonomske aktivnosti na lokalnom nivou u Cnoj Gori kroz kreiranje jednostavnijeg modela /prekid/ jedinica lokalnih samouprava, sa jedne strane, i kreiranje jednostavnijeg modela izmirivanja obaveza prema jedinicama lokalnih samouprava od strane građana i privrednih subjekata, sa druge strane. Zbog svega ovoga, Demokratska partija socijalista će naravno glasati za ovaj zakon. Izlaganje želim i da završim jednom rečenicom - najbolji uslovi u jednom poslovnom ambijentu jesu oni gdje prihode ne treba zasnivati na taksama i bilo kojim drugim parafiskalitetima, već ih treba stvarati generisanjem stope privrednog razvoja i rasta, to jest stvaranjem nove vrijednosti. Upravo je ovo osnovni postulat Demokratske partije socijalista u programu koji ona realizuje. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:04:47)

Hvala, poslanice Nikolić.

Sljedeći poslanik koji uzima učešće u raspravi je kolega Momčilo Martinović.
Poslaniče Martinoviću, imate riječ. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.03.19 13:04:58)

Poštovani potpredsjedniče Nimanbegu, poštovane kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici predlagača, gospodine Radunoviću i gospođu Bošković, poštovani građani,

Dozvolite mi da dam svoje skromno učešće u okviru diskusije na ovu temu koja je i te kako aktualna, i te kako značajna za stimulisanje malog i srednjeg biznisa na lokalnom nivou.

Što se tiče određenih polaznih osnova, shvatio sam da ova procedura i ovaj proces traje dosta dugo. Međutim, ta procedura je dala kvalitetno rješenje koje je danas pred nama. Zahvaljujem, gospođu Bošković, što ste na matičnom odboru i odborima na kojima sam prisustvovao dali kvalitetna objašnjenja za neke naše nedoumice i dali nam cjelokupan pregled kako je to izgledala sama procedura donošenja ovakvog rješenja. Shvatio sam da je u nekom ranijem periodu uključena bila i Međunarodna organizacija rada sa svojim preporukama. Takođe, da su značajan doprinos dali subjekti kao što su Unija poslodavaca i Privredna komora i da u tom dijelu je negdje, po mom mišljenju, izostala aktivnija uloga zajednica opština. Međutim, mi ne koristimo modele kada su u pitanju javne rasprave, nego jednostavno kad Vlada donese određeni predlog zakona na taj način reagujemo i pokušavamo intervenišemo kako bi eventualno nešto izmijenili ili dopunili u skladu sa ponuđenim.

Vrlo je interesantno pogledati određene analize koje su date u odnosu na parafiskalitet na lokalnom nivou koji je uradila Unija poslodavaca. Meni je taj dokument vrlo bio interesantan i značajan za razumijevanje u potpunosti procedure i stvarnih potreba biznisa na lokalnom nivou. I shvatio sam da se pristup i vaš od strane Ministarstva finansija i drugih resornih ministarstava svodio po dubini, a da su osnovna ćelija ove priče i ovih lokalnih komunalnih taksi bila mala preduzeća. Osnova za jednu takvu priču je bilo to i na osnovu toga se išlo prema srednjim i velikim preduzećima u ovom smislu. Ja sam takođe bio u prilici da pogledam jedan dokument koji je Evropska komisija izdala 2007. godine, gdje je dala jedan prosjek koliki su to administrativni nameti u odnosu na mali, srednji i veliki biznis. Došao sam do informacija koje su možda interesantne da čuju građani i privreda - da u odnosu na jednog zaposlenog na mjesečnom nivou administrativni nameti koštaju po jedan euro, na srednja preduzeća koštaju po četiri eura, a na mali biznis 10 eura, što znači da su to ogromne razlike u odnosu na mali biznis koji treba da bude generator i mali i srednji biznis i privredne aktivnosti u jednom društvu. Tako da sam jako zadovoljan što se pristupilo jednom takvom načinu analize i što je ta analiza u komunikaciji u dijalogu i prakse i regulatornog okvira koji je stvoren kroz Zakon o finansiranju lokalne uprave i drugih propisa koji idu u prilog cjelokupnoj priči dala jedan ovakav model.

Takođe, na odborima smo diskutovali o eventualnim komunalnim taksama koje su u zakonu iz 2006. godine bile značajne u onim jedinicama lokalne uprave koje su mogle, da ne budem grub da kažem, ili umjele ili htjele da iskoriste taj prihod i da je taj rok bio negdje oročen na neke dvije godine i da je to dalo značajne efekte. Da li možda treba u nekom budućem periodu planirati da se ponovo vrati jedan takav model sa određenom ročnošću i sa određenim možda manjim nametima koji ne bi opterećivali njihovo poslovanje?

Ono što bih na kraju, ukoliko imam vremena, a imam inspiraciju da o tome pričam i malo duže ali vremenski sam ograničen, rekao da će posljedica jednog ovakvog zakona biti donošenje lokalnih odluka koje će se donijeti u lokalnim parlamentima. Meni je nešto interesantno bilo u lokalnim parlamentima kada donosimo odluke slične ovima da jednostavno ne koristimo jedan provjereni model, a to je analiza uticaja propisa. To bi bila preporuka da li kroz zajednicu opštine, da li kroz poslovnike lokalnih parlamenata da se uvede kao obaveza da svaki akt ili svaki dokument ili svaka odluka ovog tipa treba da zahtijeva jednu takvu /prekid/ propisa i da na taj način budu zadovoljni i oni koji naplaćuju ove prihode i oni koji treba da imaju određene benefite od toga. U tom slučaju jedinice lokalne samouprave trebaju da obezbijede uslugu kvalitetnu subjektima koji plaćaju ovakve namete. Iskreno se nadam da će se ova procedura pojednostaviti. Vidjeli smo od nekih 11 tačaka koje su bile predviđene prethodnim rješenjem zakona iz 2006. godine i sa dopunama koje su bile da je to sad pojednostavljeno i fokus bih uvijek davao na mala

preduzeća, jer svjesni smo da u malim preduzećima imamo bukvalno jednog čovjeka koji se bavi ovim pitanjem. U velikim kompanijama imamo osobe koje se konkretno bave ovim stvarima, a u malim preduzećima imamo princip "one man show", znači taj čovjek zadužen samo za to i to mu stvara komplikaciju i u odnosu na svoje raspoloživo vrijeme i na troškove koji su izazvani po tom osnovu. /Prekid/ podržavam u potpunosti. Takođe i naš klub i naši koalicioni partneri i nadamo se da će se kroz praksu pokazati da je ovo zakonsko rješenje kroz ovakav pristup bilo značajno i da će donijeti benefite kako, sa jedne strane, jedinicama lokalne samouprave, tako malim i srednjim preduzećima i privredi u cjelini, sa druge strane. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:11:21)

Hvala Vam, poslaniče Martinoviću.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Mihajlo Anđušić. Poslije njega neka se pripremi poslanik Bogdan Fatić.

Poslaniče Anđušiću, imate riječ.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.03.19 13:11:30)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Ministarstva finansija, uvaženi ministri sa saradnicom, uvaženi građani,

Meni je uvijek posebno drago kada na dnevnom redu imamo neki od zakona koji se tiču funkcionisanja, rada i unapređenje stanja u oblasti lokalne samouprave. Ovdje se negdje i pokazuje trend i namjera Vlade koja je već u kontinuitetu, a to je set zakona koji se tuču unapređenja u oblasti rada generalno lokalnih samouprava, jer, po mom mišljenju, to je jedan od najboljih segmenata funkcionisanja našeg državnog aparata i definitivno oblast koja iziskuje puno rada kako bi se stanje u toj oblasti izdiglo na jedan veći nivo. Nakon Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, koji je lokalnim samoupravama i opštinama na teritoriji Crne Gore generalno donio dosta dobrih stvari, posebno u dijelu jačanja njihovih budžeta, jer svaki euro čini mi se evo i na primjeru Glavnog grada koji ima najveći budžet, a koji je mnogostruko manji nego što je to bilo prije 10 godina i na primjeru Glavnog grada možemo vidjeti koliko je to i u svim opštinama prijeko potrebna stvar za funkcionisanje tih opština. Dakle, svaki dodatni euro, a Vlada je u tom dijelu napravila ogromne napore i evo rezultati toga se već vide. Mi smo svjedoci da kada je u pitanju naplata generalno prihoda, posebno lokalnih i komunalnih taksi na nivou opština i lokalnih samouprava je jedno nezavidno stanje. Ja sam imao prilike da gledam određene podatke koji se tiču naplate po opštinama i zaista ne možemo se time pohvaliti. Posebno u dijelu imao sam određena iskustva kada su u pitanju novoosnovane opštine ili recimo opštine u okviru glavnog grada, kao što su to bile do skoro Tuzi i Golubovci, pokazalo se da period od 15 godina od kako one funkcionišu kao gradske opštine, a imaju određeni stepen naravno samostalnosti, da su taj period nespremno dočekale sada kada su postale samostalne opštine, jer podaci o visini naplate njihovih prihoda na osnovu takse blago rečeno su zabrinjavajući.

Dakle, zaista smatram da ovo zakonsko rješenje u tom dijelu može puno da pomogne. Dosta nekih lijepih konkretnih stvari koje će omogućiti da na jasan način lokalne samouprave znaju konkretno koje su to takse i na koji način se mogu bolje naplatiti. Suština je da smo kroz ovaj koncept omogućili da se te takse naplaćuju lakše. Ono što je bio jedan specifičan problem je taj veliki broj sitnih taksi i nameta koji su negdje koncipirane u nekoliko jasnijih i na taj način se omogućilo lokalnim samoupravama da bolje naplaćuju svoje prihode, a sa druge strane fizičkim i pravnim licima da što jasnije i lakše izmiruju svoje obaveze prema lokalnim samoupravama. Posebno je bitno u ovoj priči što je veliki doprinos dala i Unija poslodavaca kroz svoju analizu i Privredna komora sa nekim dragocjenijim iskustvima iz prakse i sa terena koja su pomogla da se to na jedan kvalitetniji način definiše.

Takođe, podsjetio bih na činjenicu koja ide u prilog ovome koliko su opskrbljeni budžeti naših lokalnih samouprava i u tom dijelu generalno smatram da predsjednici opština, odnosno

gradonačelnici, sekretarijati za finansije koji funkcionišu u okviru tih lokalnih samouprava, pored svega ovoga dobrog što Vlada radi, moraju dati svoj dodatni napor kako bi se ove stvari iskoristile na pravi način, odnosno primjena ovakvih zakonskih rješenja imala svoju suštinu. Jer, svjedoci smo da čini mi se imamo jedan manjak inicijative i spremnosti sa njihove strane i to treba otvoreno reći i ovdje sa ovog mjesta. U tom dijelu zaista očekujemo da opravdaju sve ono što Vlada radi u kontinuitetu, u ovom mandatu za sve njihove potrebe. Ovo je možda negdje prilika da se podsjetimo da konkretno Glavni grad će, kroz i Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica i dodatna skoro dva miliona koja je imao na osnovu tog zakona i na osnovu ovoga, imati dodatne olakšice da realizuje sve ono što su započeti kapitalni projekti na teritoriji Glavnog grada. Ja će se kratko radi javnosti osvrnuti samo na dio tih kapitalnih investicija, konkretno na dio koji se tiče saobraćajne infrastrukture, đe u toku imamo samu završnicu realizacije projekta bulevara kroz Donju Goricu /prekid/ realizaciju krupnog kapitalnog projekta kakav jugozapadna zaobilaznica koja ima za cilj da spoji donjogorički bulevar sa petrovačkim bulevarom; početak izgradnje zapadne zaobilaznice bulevara prema Danilovgradu, rekonstrukcije starog puta prema Danilovgradu, uz sve ostale kapitalne investicije koje su na dnevnom redu.

U svakom slučaju, zakonsko rješenje koje sam siguran da će umnogome doprinijeti da stanje u ovoj oblasti izdignemo na još jedan veći nivo i da omogućimo našim lokalnim samoupravama da funkcionišu na kvalitetniji način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:17:13)

Zahvaljujem Vam, poslaniče Anđušiću.
Sljedeći poslanik je Bogdan Fatić.
Izvolite. Imate riječ.

BOGDAN FATIĆ (05.03.19 13:17:23)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnicom,

Prijedlog zakona o lokalnim komunalnim taksama, kako ste i sami kazali, proizilazi iz potrebe unapređenja regulatornog okvira u dijelu finansiranja lokalnih samouprava. Činjenica je da se visine lokalnih komunalnih taksu razlikuju po jedinicama lokalne samouprave. Samim tim se postavlja pitanje da li privrednici izmirujući svoje obaveze prema lokalnim samoupravama dobijaju proporcionalnu uslugu od strane istih, kao i da li utvrđene takse predstavljaju realan trošak koji imaju opštine za pružanje tih usluga prema privrednicima.

Imajući u vidu sve navedeno, zakonom se, između ostalog, propisuju najviši iznosi za lokalne komunalne takse, za isticanje naziva firmi na poslovnom prostoru, za korišćenje reklamnih panoa, uključujući isticanje i ispisivanje naziva firmi van poslovnog prostora na objektima koji pripadaju jedinici lokalne samouprave. Predlog zakona koji danas razmatramo, takođe, definiše da nadoknade ne mogu biti veće od iznosa koji se naplaćuju za reklamne panoe i bilborde na državnim putevima. Na ovaj način direktno se štiti privredni subjekt od eventualne samovolje lokalnih samouprava što je, između ostalog, jedan od ključnih razloga donošenja ovog zakona.

Naime, u prethodnom periodu obveznici plaćanja su ukazivali na činjenicu da jedinice lokalne samouprave nemaju jasno utvrđene kriterijume za visinu navedenih lokalnih taksu. S tim u vezi je i podatak iz 2017. godine koji navodi da su određene lokalne samouprave povećavale svoje fiskalitetu i preko 20% iako je odredbama zakona potpuno jasno definisano da visinu nadoknade mogu sprovesti u skladu sa povećanjem cijene rada iznad 2%. Upravo je ovo predlagač i imao u vidu kada je Prijedlogom zakona definisao gornje granice za visine taksu, uvažavajući razlike koje su evidentne u način obračuna, kao i brojnosti podgrupa djelatnosti obuhvaćenih lokalnim propisima koje su definisale određene lokalne samouprave.

Koristim priliku da podsjetim i na to da svaka evropska država ima na snazi poseban zakon ili odluku Ministarstva finansija ili Vlade o tome koje sve takse i u kojim maksimalnim iznosima

mogu da naplaćuju lokalne samouprave. Veliki broj taksi koje propisuju oba nivoa vlasti, i državni i lokalni, zahtijevaju brojnu administraciju i komplikovanu proceduru za naplatu. Samim tim, u većini slučajeva na kraju fiskalne godine ta naplata se tek neznatno odražava na budžet lokalnih samouprava. Cilj Prijedloga zakona je kreiranje jednostavnijeg modela naplate za jedinice lokalne samouprave, ali i jednostavnijeg modela izmirivanja obaveza prema jedinicama lokalne samouprave od strane privrednih subjekata. Pored navedenog, uočeno je, kako ste i sami u izvještaju saopštili, da postoji niz slučajeva višestrukog naplaćivanja fiskalnih obaveza po istom osnovu. Predlagač zakona je adekvatno tretirao i ovo pitanje u cilju sprečavanja eventualnih preklapanja.

Na kraju, vjerujem da će se donošenjem ovog zakona doprinijeti kreiranju mjera kojim će se kvalitet funkcionisanja i pružanja usluga lokalnih samouprava značajno unaprijediti, a sve u cilju izgradnje stabilnog, predvidivog i podsticajnog biznis ambijenta u Crnoj Gori čije efekte u krajnjem treba da osjete njeni građani. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:21:03)

Hvala Vam, poslaniče Fatiću.

Da li želite završnu riječ ispred Ministarstva? Cijenite da nije potrebna.

Zaključujem raspravu o Predlogu zakona o lokalnim komunalnim taksama, a izjašnjenje će biti neki drugi dan.

Prelazimo na sljedeću tačku Predlog zakona o državnim nagradama. Ovlašćeni predstavnici su ministar kulture Aleksandar Bogdanović koga pozdravljam i Dragica Milić, generalna direktorica Direktorata za kulturno umjetničko stvaralaštvo i imate, takođe, pozdrav. Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović, Zakonodavnog odbora i Marija Maja Čatović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Dajem predstavniku Vlade pravo na dopunsko obrazloženje.

Ministar Bogdanović. Izvolite, imate riječ.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.03.19 13:22:00)

Zahvaljujem.

Uvaženi predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Pitanje državnih nagrada je veoma važan dio kulturne politike. Značaj državnih nagrada ogleda se ne samo u tome što se njihovim uspostavljanjem na jedan poseban način valorizuje kulturno-istorijski kontekst i nasljeđe, već one predstavljaju svojevrsni pokazatelj vrednosnih sudova u umjetnosti i stvaralaštvu koje afirmiše i za koje se određena zajednica zalaže.

Dosadašnje iskustvo u sprovođenju zakona kada su u pitanju nagrade iz oblasti kulture i umjetnosti pokazalo je da postojeći koncept ne obezbjeđuje na pravi način ono što treba da bude intencija i misija državnih nagrada. Zato smo, u namjeri da i kroz ovaj institut unaprijedimo kvalitet vrednovanja u kulturi, odlučili da pristupimo izradi novog zakona i redefinišemo koncept državnih nagrada na način koji će obezbijediti cjelovitije sagledavanje i vrednovanje stvaralačkih opusa.

Novim zakonom zadržali smo pet dosadašnjih državnih nagrada, s tim što im je koncept promijenjen, pa će se tako Njegoševa nagrada i nagrada Petar Lubarda ubuduće dodjeljivati za ukupan stvaralački opus, a ne za jedno djelo kako je to do sada bilo propisano zakonom. Takav koncept prati i adekvatna promjena načina predlaganja dobitnika i postupka dodjele nagrada. Trinaestojulska nagrada će se i dalje dodjeljivati kao godišnja i nagrada za životno djelo, ali su preciznije definisane različite oblasti za koje se može dodijeliti da bi se izbjegla dosadašnja praksa po kojoj je i ova nagrada pretvorena u nagradu za kulturu i umjetnost. Iz istih razloga propisano je da se u jednoj oblasti godišnje može dodijeliti samo jedna godišnja nagrada. Zbog toga što je namijenjena svim oblastima društvenog života, prihvatili smo sugestije iznijete tokom javne rasprave da se broj članova žirija poveća sa dosadašnjih pet na sedam, kao i da se Trinaestojulska nagrada za životno djelo dodjeljuje na period od tri godine. Profil nagrada

Miroslavljevo jevanđelje i Oktoih ostao je isti, s tim što se sada Miroslavljevo jevanđelje dodjeljuje svake treće godine, što je primjerenije obimu tekuće crnogorske izdavačke produkcije kojoj je i namijenjena.

Novim predlogom izmijenjena je i osnovica za obračun novčanog dijela nagrada, koja je sada ustanovljena u odnosu na prosječnu bruto zaradu u Crnoj Gori ostvarenu u godini koja prethodi godini dodjele nagrade. U tom kontekstu najviše su vrednovane Trinaestojulska nagrada za životno djelo i Njegoševa nagrada sa 12 prosječnih bruto zarada, dok su godišnja Trinaestojulska i Lubardina nagrada vrednovane sa 12 prosječnih zarada, uz pravo dobitnika Lubardine nagrade i na otkup jednog djela. Novčani dio nagrade Miroslavljevo jevanđelje je sedam prosječnih zarada, a Oktoiha devet. Zakon nije mijenjan u dijelu koji se odnosi na uručenje nagrade, pa tako Trinaestojulsku nagradu i dalje uručuje predsjednik Skupštine u Podgorici, Njegoševu predsjednik Crne Gore na Cetinju, Lubardinu predsjednik Vlade takođe na Cetinju, dok nagradu Miroslavljevo jevanđelje uručuje ministar kulture u Bijelom Polju.

O zakonu je sprovedena javna rasprava, tokom koje javnost nije pokazala veliko interesovanje za ovu temu. Očekujemo da se promjenama sadržanim u novom zakonu obezbijedi bolji način vrednovanja umjetničkih dostignuća, cjelovitiji uvid u stvaralački opus autora koji pretenduje na nagradu, utemelji institucionalna organizacija i realizacija poslova koji prate dodjelu državnih nagrada, a samim tim doprinose jačanju značaja ovog instituta i boljoj valorizaciji kulturnog i duhovnog nasljeđa Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:26:05)

Zahvaljujem, ministre Bogdanoviću.

Sada prelazimo na raspravu. Redosled prijavljenih je sljedeći. Prvi je poslanik Dragutin Papović, a neka se pripremi poslanik Milorad Vuletić. Poslije su poslanica Aleksandra Vuković, poslanik Momčilo Martinović, Andrija Popović i posljednji je Adrijan Vuksanović.

Poslaniče Papoviću, imate riječ. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (05.03.19 13:27:10)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Ovaj predlog zakona o državnim nagradama, kako je i ministar u uvodnoj riječi naveo, treba da uvede red u ovu oblast, da jasno propiše uslove u skladu sa kojima će se dodjeljivati državne nagrade. Tih državnih nagrada je pet. Definisane su na takav način da pokriju gotovo svaku oblast stvaralaštva i mislim da je ovo iskorak u odnosu na dosadašnju praksu. Takođe, mislim da je u skladu sa Predlogom zakona jasno da je najprestižnija državna nagrada Njegoševa nagrada i da je ona jedina međunarodna nagrada koju dodjeljuje država Crna Gora. Dodjeljuje se za djela koja nastaju na nekom od južnoslovenskih jezika, odnosno u okviru južnoslovenskih književnosti i ova nagrada afirmiše ne samo Njegoševo djelo, nego upravo i stvaraoce koji prije svega stvaraju u Bugarskoj, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj, Crnoj Gori, Srbiji i Makedoniji. Takođe, ova nagrada predstavlja kontinuitet u odnosu na ono što je naše naslijeđeno stanje, jer Njegoševa nagrada je formirana 1963. godine u čast stope desete godišnjice Njegoševog rođenja. Dobili su je neki od najznačajnijih stvaraoca na ovim prostorima. Prije svega, 1963. godine dobitnik Njegoševe nagrade je bio Mihailo Lalić; 1966. godine Miroslav Krleža; 1969. godine Mehmet Meša Selimović; 1972. godine Branko Ćopić; 1975. godine Blaže Koneski; 1978. godine Oskar Davičo; 1981. godine Josip Vidmar; 1984. godine Desanka Maksimović; 1987. godine Borislav Pekić; 1990. godine najkontroverzniji dodjeljivanje Njegoševe nagrade Dobrica Ćosić; 1994. godine Stevan Raičković i opet 1997. godine kontroverzno dodjeljivanje Matiji Bečkoviću, nakon čega je i nagrada prestala da se dodjeljuje da bi bila obnovljena 2009. godine kada je dodijeljena Mirku Kovaču. Nagrada se dodjeljuje za cjelokupno književno stvaralaštvo, odnosno književni opus jednog književnika, s tim što lektori koji su propisani da se imenuju ovim zakonom i žiri izdvajaju jedno djelo iz tog književnog opusa.

Želim ostatak diskusije da posvetim tome da prije svega apelujem na vas kolege poslanike, prije svega, na poslanike iz partija koje su naši koalicioni partneri, na sve građane u Crnoj Gori da o Njegoševoj nagradi razmišljaju u skladu sa onim što su njeni ciljevi i sa visokom estetskim i etičkim dostignućima koje predstavlja Njegoševo djelo i načinu na koju su i dobitnici Njegoševe nagrade u prethodnom periodu posmatrali Njegoša i Njegoševo djelo. Molim vas, da, prije svega, razmislite o ovome i da Njegoša i Njegoševo djelo ne doživljavate kao izvor političkih opredjeljenja, kao izvor negativnih nacionalnih strasti u bilo kom pravcu. U tom smislu, citiraću ono što je Oskar Davičo 1978. godine prilikom dodjele Njegoševe nagrade u Vladinom domu na Cetinju rekao: "Očito Gorski vijenac nije delo netolerancije i bili smo mi ovde svedoci kada su ljudi patrijaršije u civilu ili mantiji dizali onoliko buku protiv podizanja Mauzoleja na Lovćenu. Zatočenici prošlosti i njenih zamkova moralno ruševnih i mentano srušenih bez stida su tada vadili iz frižidera istorijskog nepamćenja nevažne činjenice, kakva je ona da jednom pravoslavnom vladaru Crne Gore katolik i Hrvat Ivan Meštrović nema prava da podiže spomenik. Njegoš nikada i nije bio učitelj genocidnih mržnji ni kao čovjek, ni kao pesnik, ni kao vladika, ni kao državnik. Nije bio prorok netrpeljivosti ni propagandist istrage potorca, kako ga na primjer za ugled hoće pristalice ukidanja nacionalnih razlika nožem i istragama." Dakle, ovo je Oskar Davičo rekao prije 40 godina o Njegošu i o Njegoševom najpoznatijem književnom djelu "Gorskom vijencu". Molim vas da na ovaj način, imajući u vidu i Njegoša i dobitnike, prije svega ove dobitnike Njegoševe nagrade, posmatramo Njegoša i da na taj način imamo i odnos prema njemu. Ovo prije svega govorim u kontekstu /prekid/ rodni dan bude istovremeno i dan crnogorske kulture. U Njegoševom djelu, odnosno u Njegoševom radu ne smijemo gledati negativne nacionalističke strasti. Tačno je da neki od Njegoševih književnih likova imaju te strasti, ali Njegoš je tu književnu dramu upravo uspostavio u skladu sa onom političkom dramom koja je vezana za Crnu Goru. U njoj postoje i pozitivne i negativne tendencije. Njegoš je ukazao na svaku od tih tendencija, ali to ne znači da je Njegoš, recimo, bio pristalica nekih od tih negativnih tendencija. Ne smijemo tako tumačiti Njegoša, Njegoševo djelo, ni Njegoševu nagradu. Ako se budemo prema tome odnosili primjereno, u skladu sa onim što su visoki etički i estetski dometi i književnosti i Njegoševog djela, onda ćemo moći da na pravi način i ovdje u Parlamentu i uopšte u društvu Crne Gore o ovoj temi raspravljamo na adekvatan način. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:33:17)

Hvala i Vama, poslaniče Papoviću.

Kao što sam najavio, sljedeći govornik je kolega Milorad Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (05.03.19 13:33:32)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicom, poštovani građani,

Da se ne bih ponavljao, ja ću pričati o ovom zakonu iz drugog ugla iako priznajem da mi ovo nije bliža oblast, ali je vrlo interesantna i možda je onako i za građanstvo, a i za sve nas ovdje interesantna ta moja opservacija vezano za ovaj zakon.

Pred nama je Prijedlog zakona o državnim nagradama. Naime, nakon decenije primjene prethodnog zakonskog rješenja, neophodno je bilo promijeniti pojedine odredbe, redefinisati pojedina rješenja i promijeniti koncept državnih nagrada kako bi se na bolji način obezbijedilo vrednovanje određenih umjetničkih dostignuća. To smo i čuli i to je najbitnije. Takođe, novim zakonom treba da se stvori bolji uvid u stvaralački opus umjetnika koji pretenduje na nagradu pa samim tim olakša posao žiriju koji će biti imenom u skladu sa ovim zakonom. To bi trebalo da znači nagrada, koja po definiciji predstavlja simbolično ili materijalno priznanje za stvaralačko djelo, rad ili zasluge? Prije svega, neku vrstu zahvalnice za uloženi trud, intelektualni kapital, naročito ako je autor kroz svoje djelo doprinio promociji i ugledu države. Bar ja tako mislim. Iako se velika pažnja poklanja izboru žirija za dodjelu nagrade i teži da nagradu dobiju zaista najbolji stvaraoci iz oblasti za koje je nagrada ustanovljena, izbor nagrađenih često izaziva polemike i

oprečna mišljenja u javnosti. Ako je za utjehu, i u međunarodnim okvirima kad su u pitanju velika svjetska priznanja često je bilo velikih razočarenja. Velike nagrade nijesu nužno pokazatelj kvaliteta kako umjetnosti, tako i u drugim oblastima stvaralaštva. Nije lako odrediti kriterijume po kojima će nagrađeni i njegovo djelo biti opšteprihvaćeno. Uzmimo za primjer najznačajniju svjetsku nagradu za koju su svi čuli - Nobelovu nagradu za književnost. Zbog kriterijuma ili nečeg drugog, Nobelovu nagradu za književnost nisu dobili takvi velikani pisane riječi kao što su Lav Tolstoj, Emir Zola, Henrik Ibzen ili Mark Tven, a desila su se i dva odbijanja Nobelove nagrade. Mislim da su u pitanju Boris Pasternak i Žan Pol Sartr. To koleginja Vuković mnogo bolje percipira od mene i zna. Sve ovo pominjem zbog poznatih pokušaja da se skandalizuju ili obezvrijede dodjele pojedinih nagrada, posebno Njegoševe nagrade. Sjećate se svega onoga o čemu je i profesor Papović govorio što se dešavalo u prethodnih 10, 20 godina.

Vjerujem da će se ovaj zakon kojim je redefinisani koncept nekih državnih nagrada poboljšati normativno i stimulirati stvaraoce iz raznih sektora na bolje rezultate rada. /Prekid/ da u procesu izrade i pripreme Predloga zakona nije bilo naročitog interesovanja, a predlozi i sugestije su se odnosile na period i dodjelu nagrada samo. Tako mi se čini koliko sam vidio.

Interesantno da nevladin sektor nijednom svojom aktivnošću, pa ni dopisom, nije pokazao interesovanje za ovaj zakon. Ipak, cijenim da su predložena rješenja kada su u pitanju državne nagrade - Trinaestojulska nagrada, Njegoševa nagrada, nagrada Petar Lubarda, nagrada Mirosavljevo Jevanđelije i nagrada Oktoih koncizno, precizno, jasno iznormirane, čime i sam Predlog zakona zaslužuje da bude podržan budući da bi njegovim usvajanjem u ovom domu bio učinjen korak u dobrom smjeru ka uređenju ove pravne oblasti.

Stoga isti podržavam i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:38:31)

Zahvaljujem, poslaniče Vuletiću.

Kao što sam najavio, sljedeća je poslanica Aleksandra Vuković.

Poslanice Vuković, imate riječ.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (05.03.19 13:38:40)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, zahvaljujem na datoj riječi. Pozdravljam drage građane i građanke, kolege i kolegice u Parlamentu i ministra Bogdanovića sa saradnicom Nikolić.

Naravno, danas je veoma važan datum i čini mi se veoma važan zakon pred nama. Moj kolega Vuletić je i dao podsticaj s obzirom na to da je u nizu veoma važnih ljudi koji su dobili velike nagrade pomenuo i Sartra, a pošto je prva nagrada koja se predviđa ovim zakonom Trinaestojulska, kao naš državnički prije svega orijentir - 13. jul je i sam Sartr primijetio kao datum, kao evropsko čudo, datum jedne velike crnogorske, jugoslovenske emancipacije.

Ove nagrade su veoma važne i naročito njihovo ustanovljenje zbog toga što nam one u suštini govore da ta kulturna politika, koja se vodi sa najviše instance, u ovom slučaju iz Ministarstva odnosno Vlade Crne Gore, podcrtava ko smo, đe smo, čiji smo i što su nam duhovni i kulturni orjentiri. I zato je to veoma važno za nas.

Dakle, ne samo Trinaestojulska i nagrade koje su moje kolege posebno apostrofirali, nego je to i nagrada Petar Lubarda, koji je 1951. godine svojom čuvenom izložbom napravio jedan preokret u evropskom slikarstvu i pokazao da kao čovjek koji je sam potvrdio da mu je najveći, najbolji učitelj bila sama Crna Gora je na jedan likovni pitoreskni način najsnažnije iskazao duh, tragiku, herojstvo Crne Gore. Samo da podsetim na kultne slike Guslar, koja ni manje ni više podseća na onaj Munkov Krik, ali čini mi se još produbljeniji i tragičniji i s druge strane Bitka na Vučjem dolu koja svoje refleksije imaju savremenom likovnom stvaralaštvu.

Dakle, to su sve veoma važni momenti u istoriji naše kulture, kao što to jesu i nagrade Miroslavljevo jevanđelje i Oktoih koje pokazuju koliko Crna Gora drži do pismenosti. Bez obzira na to što danas Miroslavljevo jevanđelje nad kojim se polažu zakletve u susjednoj nam državi Srbiji i tamo se nalazi ipak nastala u Bijelom Polju i da je redakcija kojom je ta ćirilčna knjiga pisana u stvari i stvarana na duhovnom prostoru Crne Gore, primorja, Kotora i najzad Bijelog Polja, kao i crkve Svetog Petra, kao jednog veoma važnog duhovnog središta koji pokazuje da je Crna Gora živjela i opstala kao spojnica različitih svjetova, dodira crnogorske i srpske i drugih južnoslovenskih kultura i da je u suštini uvijek bila država koja se i održavala tim prepoznavanjem i poštovanjem drugoga i drugosti.

Najzad, Oktoih kao takođe jedan važni kulturni orijentir koji nam zaista daje za pravo da vjerujemo da je upravo taj kraj 15. stoljeća ukazao na to da ako smo sposobni da imamo prvu državnu štampariju u Evropi i u njoj štampamo jednu takvu knjigu, onda jesmo i sposobni da stvorimo pjesnika koji se javio početkom 19. stoljeća Petra II Petra Petrovića Njegoša. Posebno je važno što je ovim zakonom Njegoševa nagrada naglašena i što joj je dat status najvažnije. U suštini, ovim zakonom je zakonodavac pokazao koliko je razumio suštinu i dubinu Njegoševu i koliko on zaista jeste pripadan crnogorskom kulturnom kodu. Ali, isto tako i jednako crnogorski pjesnik ukoliko je južnoslovenski i koliko pripada drugim narodima.

Upravo je možda Stanko Cerović izrekao jednu misao za koju smatram da je suština i Njegoševa i Crnogoraca uopšte i svih građana koji žive na tlu Crne Gore - da je njegov san o Crnoj Gori progutao stvarnu Crnu Goru. Njegoš nam je stvorio onu sanjanu Crnu Goru i postao duhovni i književni orijentir prema kojem su se određivali svi drugi pisci. Iako Njegoš nema pandan ni u jugoslovenskoj, pa ni u drugim književnostima, on svakako jeste veoma važan zbog toga što i oni koji su nagrađivani, između ostalog Mihailo Lalić, su najveći njegovi nastavljači, nastavljači i čuvari Njegoševе poetike.

Ono što takođe treba naglasiti u vezi sa ovim nagradama jeste da to podsećanje i dan kada se one primaju jeste i neka vrsta državne obaveze da samo sviješću, onim što je nama veoma važno pokazuje jedan visok stepen duhovne zrelosti i na kraju svjesnosti o autohtonosti i zbiljskoj posebnosti onoga što je nastajalo na tlu Crne Gore.

Jer, zaista da ničega /prekid/ velikih i dubokih pet tačaka ili vertikala svoga postojanja, a to su evo da krenemo od 20. stoljeća, 13. jul pa da idemo nazad i da stignemo do Miroslavljevog jevanđelja, onda bi ona bila država koja ne samo može da se ponosi svojim hiljadugodišnjim trajanjem, nego njeno trajanje samim postojanjem ovakvih djela obezbijeđeno i za narednih ne znam ni sama koliko godina, neću ograničavati trajanje naše vječne Crne Gore.

I ono što bih zaista uputila kao apel, pridružujući se svome kolegi Dragutinu Papoviću, a sigurna sam s obzirom na naše razgovore i svim kolegama iz Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, jeste taj da ne samo Oskar Davičo, tvorac najljepše pjesme ili Pesme jednog izuzetnog romana i dobitnika Njegoševе nagrade, nego su to radili i drugi pisci, Andrić, prije svega, a zatim i Stanislav Vinaver u odbrani Njegoševog djela zbog /prekid/ pročitali i proznali poziv da se ne bagateliše nešto što je trajna vrijednost Crne Gore kako ne bismo došli u situaciju da onima koji nam se suprostavljaju u vezi sa Njegoševom vrijednosti iskažemo Njegoševе stihove iz Luče mikrokozma - "bez budalah tupoga pogleda bil' umovi mogli blistat svijetli".

Dakle, moj apel je da se smirimo da sedemo i razgovaramo u vezi sa Njegošem. Jer, ukoliko ne možemo u vezi sa najvećim jugoslovenskim pjesnikom napraviti neki koncenzus u državi, onda se ne možemo dogovoriti o bilo kom pitanju. Jer, ono što je neupitno u našem duhovnom i kulturnom trajanju jeste Petar II Petrović Njegoš.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:45:35)

Hvala Vam, poslanice Vuković.

Poslanik Momčilo Martinović je sljedeći koji uzima učešće u raspravi i neka se pripremi poslanik Andrija Popović kao zadnji prijavljeni.

MOMČILO MARTINOVIĆ (05.03.19 13:45:49)

Hvala, potpredsjedniče.

Da pozdravim cijenjene kolege, da pozdravim uvaženog ministra sa saradnicom i da dam neki osvrt vezano na tačku dnevnog reda, tj. Predlog zakona o državnim nagradama.

Neću naravno ništa novo reći više nego što je već rečeno i poruke koje su bile meni jako ovako interesantne da ih čujem i koje su jako bile interesantne da čuje i javnost u Crnoj Gori. Dakle, državne nagrade imaju višestruku ulogu. One su iskaz najznačajnijih dostignuća u oblastima u kojima se dodjeljuju, a istovremeno promovišu vrednosne kriterijume zasnovane na zaštiti i očuvanju državnog i kulturnog identiteta. Fenomen državnih nagrada, njihova profilacija, koncepcija i broj, kao i način dodjele, izbor laureata skoro uvijek provociraju kritički osvrt kulturnih i javnih poslenika. Zato je uspostavljanje jednog konzistentnog sistema državnih nagrada, zasnovanog prevashodno na kvalitativnom vrednovanju umjetničkih i stvaralačkih dometa, koji uz to doprinose afirmaciji državnog i kulturnog identiteta i svih pozitivnih iskustava na koje taj kontekst referiše od velikog značaja upravo za Crnu Goru.

Mišljenja sam da novi Zakon o državnim nagradama u najvećoj mjeri promovise takva stremljenja. Predlogom novog zakona zadržano je pet državnih nagrada, od kojih se tri dodjeljuju za oblast kulture i umjetnosti, jedna državna nagrada obuhvata sve oblasti života i rada uključujući i kulturu, a jedna tretira posebno oblast obrazovanja. Istovremeno, imena nagrada afirmišu ono što su za Crnu Goru najveće vrijednosti u njenom istorijskom trajanju - 13. jula, Njegoša i njegovog univerzalnog djela, preko Petra Lubarde, najznačajnijeg imena naše likovne scene sa međunaradono valorizovanim umjetničkim dometima, što smo već čuli do Oktoiha i Miroslavljevog jevanđelja, jedinstvenih kulturnih dobara koja su nastala na ovom prostoru.

Takođe, novim konceptom državnih nagrada obezbjeđuje se podrška tekućoj, umjetničkoj i stvaralačkoj produkciji kojoj su namijenjena godišnja Trinaestojulska nagrada, nagrada Oktoiha i Miroslavljevo jevanđelje, dok će prilikom izbora laureata Njegoševе nagrade, nagrade Petar Lubarda i Trinaestojulske nagrade za životno djelo sagledavati ukupan stvaralački opus. To je na neki način garancija da će se prilikom izbora budućih dobitnika cjelovitije sagledavati njihovi stvaralački dometi, a izvjesno je da vrednovanje kompletnog umjetničkog djela može mjerodavnije iskristalisati neophodan kvalitet, nego jedna knjiga ili jedna slika nastala u prethodnih nekoliko godina - što je bio dosadašnji koncept Njegoševе nagrade i nagrade Petar Lubarda.

Uticaj na kvalitetniju selekciju dobitnika državnih nagrada imaće i promjena perioda njihove dodjele. Pored godišnjih nagrada Trinaestojulske i Oktoiha, period od pet godina na koji se dodjeljuje Trinaestojulska nagrada za životno djelo, ili četiri godine na koje će se dodjeljivati Njegoševa nagrada i nagrada Petar Lubarda, odnosno tri godine za Miroslavljevo jevanđelje - doprinijeće kvalitetnijoj selekciji potencijalnih laureata i njihovog djela.

Na osnovu navedenog, smatram da Zakon o državnim nagradama koji je danas na parlamentarnom zasijedanju umnogome afirmiše nove vrijednosti, nove kriterijume i kriterijume umjetničkog stvaralaštva i kvaliteta koji će obezbijediti da se državne nagrade dodjeljuju stvaracima koji svojim dijelom trajno obogaćuju crnogorsku kulturnu riznicu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:49:53)

Hvala, poslaniče Martinoviću.

Sljedeći prijavljeni je poslanik Andrija Popović.

Imate riječ.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.03.19 13:50:00)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Potpredsjedniče Nimanbegu, kako Vi predsjedavate, podsjetili ste me da čestitam

Albanskoj koaliciji na odličnom rezultatu na izborima koji su prekjuče održani u Tuzima, prvim lokalnim izborima, u svoje lično ime u ime Liberalne partije. Što se tiče samog zakona, iako vi niste direktno učestvovali, u svakom slučaju ste doprinijeli tom rezultatu. Što se tiče samog Prijedloga zakona o državnim nagradama, njime se utvrđuju državne nagrade i uređuje način njihove dodjele. Ovim zakonom preciznije će se utvrditi broj državnih nagrada, kriterijumi za dodjelu i dinamika dodjele državnih nagrada, kao i druga pitanja od značaja za normativno uređenje ove oblasti. Najveća državna priznanja u Crnoj Gori, kao što smo čuli i od predlagača i od prethodnika, i dalje će biti nagrade: Trinaestojulska, Njegoševa, Petar Lubarda, Miroslavljevo jevanđelje i Oktoih, konstituisane novim zakonom koji je ranije usvojila crnogorska Skupština. Neophodno je obezbijediti bolji način vrednovanja umjetničkih, naučnih, sportskih dostignuća, cjelovitiji uvid u stvaralački opis autora koji pretenduju na nagradu, utemeljiti institucionalnu organizaciju i realizaciju poslova koji prate dodjelu državnih nagrada i doprinijeti jačanju značaja ovog instituta i boljoj valorizaciji crnogorskog, kulturnog i duhovnog nasljeđa. Dešavalo se da državna nagrada čak razdire našu državu. Podsjetiću kako je u cilju postizanja lažnog konsenzusa više puta zloupotrijebljena Trinaestojulska nagrada, najznačajnije crnogorsko državno priznanje. Na primjer, podsjetiću na 2013. godinu, a tada su je dobili neki dobitnici prepoznati kao negatori crnogorske samostalnosti i autentične crnogorske nacionalne kulture. Vjerujem da smo kao društvo sazreli da nam se tako nešto neće dešavati.

U cilju poboljšanja Prijedloga zakona o državnim nagradama, Liberalna partija će amandmanski djelovati. Tri amandmana, koja sam najavio ranije i na matičnom odboru. Ne radi se o nekim krupnim amandmanima, ali u svakom slučaju evo i sad mogu da vam kažem, uskoro će oni doći u proceduru. Dakle, tiče se uvrštavanja sporta kao oblasti od posebnog interesa direktno u Prijedlog zakona, a vjerujem da će ih predlagač prihvatiti. Ja sam ih ranije najavio. To su u članu 3 Prijedloga zakona - nagrada se može dodijeliti pojedincu, grupi lica ili pravnom licu za djelo ili ostvarenja koja predstavljaju izuzetan doprinos razvoju kulture, umjetnosti, obrazovanja - dodaje se - nauke, sporta ili drugog područja rada i stvaralaštva.

Takođe, u članu 17 - godišnja Trinaestojulska nagrada dodjeljuje se građanima ili državljaninu Crne Gore itd, ostvarene u godini koja prethodi dodjeli nagrade u oblastima privrede, ekonomije, zdravstva, nauke, tehnologije, arhitekture, kulture, dodaje se sporta itd. Takođe, i u članu 19 - Trinaestojulsku nagradu dodjeljuje žiri koji na Prijedlog nadležnog radnog /prekid/ imenuje Skupština Crne Gore iz reda istaknutih, naučnih, kulturnih, sportskih - dodaje se - i javnih radnika iz Crne Gore.

Vjerujem da će biti razumijevanja kod predlagača iako moram reći da u članu 3 posebno stoji - ili drugog područja rada i stvaralaštva, ali mislim da bi na taj način ipak sportu kao oblasti od posebnog interesa dali dodatni značaj. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 13:55:44)

Zahvaljujem kolegi Popoviću.

Ja kao jedan od inicijatora između ostalog i izmjena Zakona oko lokalne samouprave, gdje je osnovana Opština Tuzi, veoma je veliko zadovoljstvo što su državni prvi izbori u statusu punopravne opštine. Čestitamo svima njima na jednom lijepom procesu i želimo da ona bude ravnopravna i sa svim drugim u ekonomskom razvoju.

Nemamo više prijavljenih. Predstavnici ministarstva cijene da nema potrebe za završnom riječju, pa ću zaključiti i raspravu i o ovoj tački dnevnog reda. O Predlogu zakona o državnim nagradama izjasnićemo se drugom prilikom. Prelazimo na sljedeću tačku - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Aleksandar Bogdanović, ministar kulture i magistar Aleksandar Dajković, generalni direktor Direktorata za kulturnu baštinu.

Izvjestioци Odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Radule Novović, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres i dajem pravo na dopunsko obrazloženje predstavniku Vlade.

Ministre Bogdanoviću, imate riječ.

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre,

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara sadržan je u članu 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se Zakonom u skladu sa Ustavom uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru. Ustavom Crne Gore kulturna baština je prepoznata kao dobro od opšteg interesa, koje je svako dužan da čuva a država da je štiti. Najznačajniji dio kulturne baštine čine materijalna i nematerijalna kulturna dobra, koja predstavljaju svojevrсно svjedočanstvo o prošlosti, odnosno prisutnosti čovjeka i ljudskih zajednica u prostoru i vremenu, njihovim aktivnostima, stremljenjima, kretanjima i razvitku. Programom rada Vlade za 2018. godinu planirane su izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara u cilju potpunog usaglašavanja sa direktivama Evropske unije, kao i preciziranje odredbi koje izazivaju probleme u praksi. Tekst zakona je usaglašen sa Direktivom o uslugama na unutrašnjem tržištu, Direktivom o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih sa državnog područja države članice, te regulativom Savjeta o izvozu kulturnih dobara. Ovom prilikom odredbe ovog propisa su usaglašene sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Predloženim izmjenama i dopunama predviđeno je i usklađivanje podzakonskih akata. U skladu sa Uredbom o postupku i načinu sprovođenja javne rasprave u pripremi zakona, Ministarstvo kulture je sprovelo javnu raspravu u trajanju od 44 dana o čemu je sačinjen izvještaj.

Samo ću ponoviti, uvaženi predsjedavajući, neke bitne novine u predlogu koje se odnose na sljedeće. Precizno je normiran sadržaj rješenja o prethodnoj zaštiti kada je u pitanju nematerijalno kulturno dobro, budući da u tom slučaju isto sadrži podatke o nosiocu, odnosno čuvaru tradicije, ali i sadržaj rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro u skladu sa dosadašnjom praksom koja je ukazala na probleme i nedoumice u primjeni. U odnosu na uočene probleme u praksi, izvršene su izmjene odredaba koje uređuju pravo preče kupovine, zatim postupak kupoprodaje objekata unutar kulturno istorijske cjeline, lokaliteta ili područja koji nemaju pojedinačni status kulturno dobro. S tim u vezi, norme koje uređuju otuđivanje i ustupanje kulturnog dobra u državnoj svojini ne odnose se na njegovu zaštićenu okolinu.

Jedna od ključnih novina je uvođenje tretmana zaštite kulturne baštine bez obzira da li je utvrđen status kulturno dobro, pa se studija izrađuje za ukupnu kulturnu baštinu, lokacije i prostor za koji se izrađuje i u tom smislu precizira sadržaj studije koji će biti uređen podzakonskim aktom i istovremeno se usklađuje sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata. Novina se odnosi na propisivanje mogućnosti finansiranja valorizacije nepokretnog kulturnog dobra sredstvima iz javno-privatnog partnerstva za čijom potrebom je ukazalo iskustvo iz prakse.

Suštinska izmjena se odnosi na menadžment plan koji je, uzimajući u obzir međunarodne okvire i praksu, definisan kao plan upravljanja nepokretnim kulturnim dobrima i donosi ga Ministarstvo. Dakle, predloženom izmjenom definisani su osnovni elementi, nosilac izrade, učesnici i sadržaj ovog dokumenta. Veoma važna izmjena odnosi se i na pojam konzervatorskog projekta. Ovom prilikom precizirana je definicija konzervatorskog projekta, te se adekvatno normira ovlašćenje za izradu istog, naročito u odnosu na Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata.

Pored navedenog, imajući u vidu kadrovske kapacitete Uprave za zaštitu kulturnih dobara i odgovarajućeg odsjeka Uprave za inspeksijske poslove, te da je integrisanje ovih organa svrsishodno, s jedne strane, a, s druge strane, kontrolna funkcija dobija na snazi, predlogom je definisano da su inspektori za zaštitu kulturnih dobara i kulturne baštine određeni za vršenje inspeksijskog nadzora, što predstavlja osnov da isti budu smješteni u Upravi za zaštitu kulturnih dobara. Ovo je ujedno bila i smjernica UNESCO-a, a nalazi se u ovom posljednjem izvještaju koji je pozitivan reaktivne misije za Kotor, tako da smo smatrali da ovu smjernicu trebamo inkorporirati u sam Predlog zakona. Zahvaljujem na pažnji.

Zahvaljujem ministru Bogdanoviću.
Prvo učešće u raspravi ima izvjestilac Odbora.
Izvolite, kolega Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.03.19 14:01:53)

Zahvaljujem.

Još jedanput pozdrav svima. Ja ću i kao izvjestilac i kao diskutant, objediniću raspravu da se ne bih kasnije javljao.

Što se tiče samog Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Ustavom Crne Gore kulturna baština je prepoznata kao dobro od opšteg interesa koje je svako dužan da čuva, a država da je štiti. Najznačajniji dio kulturne baštine čine materijalna i nematerijalna kulturna dobra, koja predstavljaju svojevrsno svjedočanstvo o prošlosti, odnosno prisutnosti čovjeka i ljudskih zajednica u prostoru i vremenu, njihovim aktivnostima, stremljenjima, kretanjima i razvitku. Zaštita i očuvanje tragova prošlosti su izuzetno kompleksna pitanja koja posežu sve interesne sfere sadašnjosti, a uz to su civilizacijska obaveza i dug prema budućim generacijama. Zaštita i očuvanje kulturne baštine su među prioritetnim ciljevima međunarodne zajednice i predmet su brojnih propisa koja ih polazeći od zajedničkih ciljeva sagledavaju i regulišu kroz pojedine segmente sa zahtjevima da se nacionalnim zakonodavstvima ova pitanja cjelovito uredi na odgovarajući način.

Zakon koncepcijski i sadržinski, uz puno uvažavanje pravila i standarda sadržanih u međunarodnim dokumentima, adekvatan je normativni i institucionalni odgovor na sve izraženiju tendenciju nepovoljnog stanja svih vrsta kulturnih dobara i na neadekvatan odnos svih društvenih subjekata prema njima. Istovremeno, sadrži konkretna rješenja i instrumente za njihovu dinamičnu sanaciju i revitalizaciju. U cilju zaštite kulturnih dobara, države su obavezane da preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi očuvale svoj doprinos zajedničkom kulturnom nasljeđu Evrope i podsticale njegov dalji razvoj. Takođe, predviđeno je da će svaka država članica smatrati kao integralni dio zajedničkog nasljeđa djela koja predstavljaju evropsku kulturnu vrijednost, a koja se budu našla pod njenom kontrolom sa obavezom njihovog očuvanja i omogućavanja dostupnosti. Dosta toga je implementirano u ovim izmjenama i dopunama Zakona. Zaštita i očuvanje kulturnih dobara je veoma kompleksna i zahtjevna oblast čije uređivanje obuhvata brojne odnose, situacije i stanja. Pri tome, tako postavljen zakonski koncept treba da bude valjana potpora za punu afirmaciju primjene principa i pravila raznih zaštitarskih struka. Normativno određenje pojma kulturno dobro je izazov i rizik jer ne postoji njegova univerzalna stručna definicija. Međutim, to je i neophodnost da bi se moglo pristupiti uređivanju brojnih pitanja u vezi sa njegovom zaštitom i očuvanjem.

Na samom kraju, što se tiče ovog prijedloga izmjena i dopuna Zakona o zaštiti kulturnih dobara, ono što mene posebno zanima, imam bojazan, o tome sam govorio i na Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, naravno svi mi moramo o tome da veoma brinemo - da nam je na neki način ukraden dio istorije. Ne govorim o ovome što se dešava, naravno ne godinama nego već decenijama, nestalo deset, četrnaest hiljada eksponata, predmeta. Vjerujem da ćete izaći brzo, da će biti završena istraga. Mislim da bi već tokom aprila trebalo da budu prvi rezultati svega toga. Posebno me zanima ova podvodna kulturna baština Crne Gore i o tome sam dosta govorio. Tu ima devastacija zvanično proglašanih i zaštićenih podvodnih arheoloških lokaliteta, koji još formalno ne uživaju takav status. Nastavlja se u raznim oblicima ta devastacija i danas, a istrage koje su do sada pokrenute u vezi pohare podvodnog kulturno-istorijskog blaga su neefikasne i nijesu rezultirale konkretnim optužnicama. Oficijelno da podsjetim, mislim da status zaštićenog podvodnog kulturnog dobra u Crnoj Gori uživaju četiri lokaliteta podvodne kulturne baštine: olupina jahte kralja Nikole "Rumija", zaliv Bigovica u Baru, akvatorijum između rta Strpačkog i rta Murove blizu Risna i olupina broda Galijun kod rta /prekid/. Vjerujem da će se o tome naročito povesti računa - o našem podvodnom blagu. Svi smo svjedoci i danas kako se amfore prodaju, preprodaju, koje to enormne svote dostižu, a bilo je nekih istraga ranije. Mislim da to nije uopšte rezultiralo, bilo je čak i optužnica, ali ne znam kako je to završeno i kakav sudski epilog je to dobilo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:08:45)

Hvala i Vama, poslaniče Popoviću.
Sada riječ ima Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (05.03.19 14:08:53)

Zahvaljujem, predsjedniče. Ja bih kratko kao izvjestilac, a onda bih prešao na diskusiju. Predlažem da to objedinimo.

Poštovane građanke i građani, uvažene kolege,

Odbor za prosvjetu i nauku, kulturu i sport je na 30. sjednici, koja je održana 27. februara ove godine, kao matični odbor, razmotrio Predlog zakona o izmjenama Zakona o zaštiti kulturnih dobara koji je podnijela Vlada Crne Gore. Odbor je jednoglasno odlučio da podnese dva amandmana, sa kojima se saglasio predstavnik predlagača zakona i na kraju jednoglasno je odlučio da podrži Predlog ovog zakona i da predloži Skupštini da ga usvoji.

Sada bih rekao nekoliko riječi o tekstu zakona, odnosno izmjenama i dopunama zakona koji je danas pred nama. U Ustavu Crne Gore, u članovima 77 i 78, navodi se da država štiti naučne, kulturne, umjetničke i istorijske vrijednosti. Svako je dužan da čuva prirodnu i kulturnu baštinu od opšteg interesa i država štiti i prirodnu i kulturnu baštinu. Smatrao sam da nije zgoreg da podsjetim na nekoliko rečenica iz Ustava koje se odnose na ovu tematiku. Po definiciji, kulturna baština podrazumijeva dobra koja su naslijeđena od prethodnih generacija, ili koja nastaju u sadašnjosti a imaju specifičnu vrijednost za ljude i treba da budu sačuvana za buduće generacije. Radi se o izuzetno kompleksnom pitanju koje zalazi u sve interesne sfere sadašnjosti, a uz to predstavlja i civilizacijsku obavezu i dug prema budućim generacijama. U programu zaštite i očuvanja kulturnih dobara navodi se da su kulturna dobra prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije i predstavljaju dugoročan resurs za održivi razvoj, te su kao takva važan prioritet svih savremenih državnih politika. U vezi sa tim, neophodno je u kontinuitetu sprovoditi aktivnosti koje se odnose na njenu zaštitu i očuvanje unapređenja stanja, podizanja svijesti građana o značaju i značenju kulturne baštine, te stvaranju ambijenta za razumijevanje kulturne baštine i njene uloge za društvo, naročito za kulturni, turistički i ekonomski razvoj države. Predloženi zakon je od značaja za jačanje institucionalnog mehanizma zaštite i očuvanja kulturnih dobara posebno kroz preciziranje nadzora. Važećim zakonom o zaštiti kulturnih dobara uređuju se vrste i kategorije kulturnih dobara, način i uspostavljanje zaštite, režim i mjere zaštite, prava i obaveze vlasnika i držalaca kulturnih dobara i druga pitanja od značaja za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara. Kulturno dobro je svako nepokretno, pokretno i nematerijalno dobro za koje je, u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da je od trajnog istorijskog, umjetničkog, naučnog, arheološkog, arhitektonskog, antropološkog, tehničkog ili drugog društvenog značaja.

Kulturno dobro može biti u državnoj ili privatnoj svojini. Kulturna dobra se dijele na nepokretna kulturna dobra i pokretna i nematerijalna kulturna dobra. Jedan od osnovnih razloga za izmjene i dopune, kao što je uvaženi ministar i pomenuo, ovog zakona je potreba usaglašavanja sa direktivama Evropske unije. Naime, problematika zaštite kulturnih dobara predmet je regulative evropskog zakonodavstva i potvrđenih međunarodnih konvencija. U skladu sa tim, tekst predloga zakona je usaglašen sa Direktivom o uslugama na unutrašnjem tržištu, sa Direktivom Evropske unije o povraćaju kulturnih predmeta nezakonito iznesenih sa državnog područja države članice i regulativom Savjeta o izvozu kulturnih dobara. Da zaključim, obavezni smo kao društvo, kao država da naša kulturna dobra sačuvamo kao možda najvredniji zalag za buduće generacije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:13:13)

Hvala Vam, poslaniče Novoviću.

Sada ima riječ poslanik Adrijan Vuksanović, a neka se pripremi poslanica Nada Drobnjak.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (05.03.19 14:13:27)

/Prekid/ Trajanje jednog naroda ne podrazumijeva samo njegovo fizičko trajanje na određenom prostoru i da bi on opstao i imao svoj kontinuitet, ne znači da treba samo biološki da odoljeva svemu onome što mu vrijeme donosi. Ne. Da bi narod imao svoj kontinuitet, on mora imati svoju samosvijest o onim posebnim odrednicama koje ga čine narodom. Koje su to odrednice? Svjedoci smo da u posljednje vrijeme se vrše razna znanstvena istraživanja genetskog materijala kako bi se potvrdila ili negirala pripadnost određenome narodu. Ipak, to ne može biti ono što je dominantno u utvrđivanju nečijeg identiteta. Glavne odrednice u određivanju identiteta jednog naroda su kultura pamćenja i kulturno nasljeđe. Kultura pamćenja garantira narodu njegovo trajanje, a istodobno brani ga i od onih pokušaja koji u njemu vide samo etnički materijal za popunjavanje onih kulturnih i opće identitetskih praznina. Kulturološko nasljeđe, pak, potvrđuje, dokazuje i nadahnjuje trajanje jednog naroda. Meni je zadovoljstvo što Hrvati u Crnoj Gori imaju jednu i drugu odrednicu, što su i politički i socijalno i na svakom drugom polju Crne Gore integrirani. To nam je bila jedna od osnovnih misija da nikako ne budemo getoizirani, nego integrirani dio crnogorskog društva. Kada govorim o kulturološkom nasljeđu, ne moram podsjećati da su tu Hrvati dali veliki doprinos i obogatili Crnu Goru i Crna Gora treba da se pred međunarodnom i svakom drugom javnošću predstavlja sa tim kulturnim blagom. Uvažavajući isti taj hrvatski doprinos, ona potvrđuje da je njen dominantan proizvod multikulturalnost i da je to zemlja koja poštuje prava manjina i sve ono što su manjine ostvarile tijekom svog trajanja u Crnoj Gori. U svemu tome država Crna Gora će i dalje imati snažan doprinos od hrvatske nacionalne manjine. Hvala.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:16:15)

Hvala i Vama, kolega.

Mi ovdje sada imamo prijavljene poslanika Nadu Drobnjak i Ervina Ibrahimovića. Kako nisu u sali, pitam da li se neko drugi od kolega javlja za riječ. Izvolite, Branka Tanasijević. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (05.03.19 14:16:38)

Poštovani predsjedniče, poštovani ministre Bogdanoviću sa saradnikom, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Da bi se na svrsishodan način govorilo o vrstama i kategorijama kulturnih dobara i uspostavljanju njihove zaštite, neophodno je kulturna dobra posmatrati kao suštinsku odrednicu kulture, kulturne baštine i kulturnog identiteta jednog naroda. Da bi se precizno odgovorilo na pitanje šta određuje kulturno dobro, osnovno polazište su definicije kulture kojih ima praktično koliko i teoretičara koji su se sa izrazitim pretenzijama bavili problemima kulture. Iako se još pominje u antičkom periodu kod Cicerona kao kultura animi, riječ kultura u rječnik /prekid/ tek ili već 1783. godine sa najmanje dvije semantičke nijanse. To su tehnička kultura, odnosno civilizacija i kultura kao skup duhovnog bogatstva čovjeka.

Napraviću jednu digresiju i paralelu između riječi civilizacija i kultura zato što je to od koristi za Predlog ovog zakona. Sama riječ civilizacija se koristi kao građanska kultura i ona se prvenstveno koristi kao sinonim za kulturu u englesko-francuskoj varijanti. Civilizacijski napredak i kulturni napredak u ovoj varijanti predstavljaju jedno te isto. Međutim, njemačka varijanta je takva da se pravi razlika između kulture i civilizacije. Civilizacija predstavlja prvenstveno materijalnu kulturu, a kultura je ustvari duhovna nagradnja nad civilizacijom. Primjera radi, kad kažemo ustanove obrazovanja, to bi u njemačkoj varijanti označavalo civilizaciju, a kad kažemo obrazovanje to predstavlja kulturu. Između ostalog, to je i razlog zbog čega postoji ogroman broj definicija kulture. Američki sociolozi su do sada registrovali 257 različitih definicija, od kojih svaka

kulturu posmatra i definiše iz određenog ugla.

Da bi se izbjegla jednostranost, bilo je potrebno izvesti integralnu definiciju kulture koja bi poslužila kao polazna osnova za preciznije određenje kulturnog dobra. Takva sveobuhvatna definicija pod kulturom podrazumijeva skup svih onih procesa, promjena i tvorevina koje su nastale kao posljedica materijalne i duhovne intervencije čovjeka sa ciljem da se olakša održanje, produženje i napredak ljudske vrste. Na ovaj način kultura se razumije kao istorijska i dinamična, odnosno razvojna kategorija koja izučava promjene koje su se dešavale i dešavaju u jednom društvu, zavisno od prostora i vremena. Ovakva opšteprihvaćena definicija kulture bila je osnovno polazište za definiciju kulturnog dobra, što je i urađeno Zakonom o zaštiti kulturnih dobara iz 2010. godine, kojim je precizirano da je kulturno dobro svako nepokretno, pokretno i nematerijalno dobro za koje je utvrđeno da je od trajnog istorijskog, umjetničkog, naučnog, antropološkog, arhitektonskog, tehničkog ili drugog društvenog značaja.

Ovim zakonom kulturna dobra, kao svojevrsna svjedočanstva o prošlosti, dijele se na nepokretna kulturna dobra (kulturno-istorijski objekat, kulturno-istorijska cjelina, lokalitet ili područje), pokretna i nematerijalna dobra. Pošto je Zakonom precizno određeno šta čini kulturno dobro, stvoreni su uslovi da se završi rad na registru ovih dobara, to smatram jako važnim, odnosno to je jedna od bitnih pretpostavki unapređenja zaštite kulturnih dobara. Takođe, u cilju zaštite kulturnih dobara, potrebno je otkloniti određene probleme koji su se pojavili u implementaciji važećeg zakona i postojeću zakonsku regulativu koja se odnosi na ovu oblast usaglasiti sa direktivama Evropske unije. To je upravo osnovni razlog koji je opredijelio Vladu Crne Gore da predloži izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

A kao što je to već rekao ministar u uvodnom izlaganju, među najznačajnijim novinama koje su sadržane u Predlogu zakona definisan je nosilac, odnosno čuvar tradicije kao pojedinac, zajednica ili druga organizacija koja sprovodi, održava i prenosi nematerijalno kulturno dobro. Izvršeno je preciznije određenje kulturne vrijednosti, izvršeno je pojašnjenje norme koja se odnosi na ciljeve preventivnih mjera zaštite; bliže je uređeno redovno održavanje kulturnih dobara, a dopunjen je i član kojim je uređena njihova prezentacija i popularizacija.

Smatram bitnim novinu koja se odnosi na dodatno preciziranje postupka izrade i sprovođenja programa zaštite kulturnih dobara. Pomenutim i drugim predloženim novinama sadržajno i konceptijski unaprijeđen je važeći Zakon o zaštiti kulturnih dobara, što je od interesa za Crnu Goru koja je poznata kao zemlja izuzetno bogate, jedinstvene i vrijedne kulturne baštine. Zato je povećanje stepena zaštite kulturnih dobara od suštinskog značaja i od opšteg interesa za Crnu Goru.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:21:54)

Hvala Vam, poslanice Tanasijević.
Sada ima riječ poslanica Čatović. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (05.03.19 14:22:02)

Poštovani predsjedniče, kolege i kolegice poslanici, ministre sa saradnikom, uvaženi građani,

Ustavom Crne Gore kulturna baština je dobro od opšteg interesa koje je svako dužan da čuva, a država da štiti. Kulturnu baštinu čine materijalna i nematerijalna kulturna dobra koja su svjedočanstvo o prošlosti čovjeka, zajednice kroz vjekove. Kroz primjenu i zaštitu kulturnih dobara spovođenjem postojećeg zakona, pokazali su se određeni problemi u primjeni zbog čega se pristupilo njegovim izmjenama i dopunama. S obzirom da koračamo ka članstvu u Evropsku uniju, potrebno je bilo izvršiti dopune i izmjene u cilju potpunog usaglašavanja sa direktivama Evropske unije, kao i preciziranje odredbi koje stvaraju probleme u parksi. Takođe, sve države, članice Evropske unije zadržavaju pravo da definišu svoje nacionalno blago i preduzimaju neophodne mjere njihove zaštite.

Izmjene koje donosimo idu u prilog očuvanju kulturno-istorijskog blaga Crne Gore i pohvale

resornom ministrastvu na preduzimanju neophodnih mjera u korist očuvanja istog. Ipak mislim da je još raspadom bivše Jugoslavije SFRJ trebalo uraditi sve na donošenju adekvatnog zakona i napraviti presjek stanja pokretnog i nepokretnog kulturnog blaga Crne Gore kako bi se definisali nedostaci u pogledu onog što je pohranjeno u kulturnim ustanovama zaduženim za tu namjenu. Zbog toga bih Vam, ministre, preporučila da ubrzate postupak izrade registra kulturnih dobara kojeg još do danas nemamo kompletnog, a koji bi bio baza podataka za očuvanje kulture i tradicije crnogorskog društva. Jasno mi je da je to vrlo složen proces i da se vi time intenzivno bavite, što treba kazati, kao i svim ustanovama u lancu koje se bave ovom problematikom dati inpute za brži i efikasniji rad na tom dokumentu.

Pitanje koje mi se nameće je briga od strane pojedinih subjekata u odnosu na nepokretno blago, gdje smo svjedoci, posebno mi u Boki, a i u cijeloj Crnoj Gori, kako dolazi do urušavanja značajnih vrijednih građevina od istorijskog značaja, a da ne govorim o pojedinim legatima doniranih državi ili lokalnoj zajednici. Smatram da valorizacijom takvog kulturnog dobra mogu se stvoriti uslovi kroz turističku ponudu za stvaranje potrebnih sredstava oko očuvanja istih, te u tom pravcu treba i usmjeriti razmišljanja. Evropa je puna takvih primjera kojima se možemo poslužiti kako bismo i mi po tom principu nešto uradili na očuvanju i dobrom gazdovanju kulturnim dobrom.

Usljed nedostatka registra kulturnih dobara, precizno i jasno definisanih normi, dolazimo u situaciju da se dovoljno dobro i kvalitetno ne utvrđuje planskim dokumentima njihova zaštita i valorizacija. Zbog toga UNESCO često daje primjedbe, ukazuje na probleme koji nastaju u prostoru pod njegovom zaštitom. Menadžment plan koji je izrađen od strane tadašnjeg Regionalnog zavoda, po mom skromnom mišljenju, više se bavi istorijatom nego uputstvom o očuvanju i održavanju postojećeg kulturnog blaga, u ovom slučaju Kotoru. U odnosu na navedeno, mislim da treba mnogo preciznije dati smjernice za očuvanje našeg kulturno-istorijskog blaga, jer moram vas podsjetiti kako su to radili stari Kotorani. Još u XIV vijeku kroz Statut grada Kotoru definisali su svaku i najmanju sitnicu koja doprinosi izgledu, očuvanju tradicije i življenja u takvom okruženju.

U cilju unapređenja Zakona, moje kolege i ja podržaćemo izmjene i dopune Zakona. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:26:05)

Hvala.

Da li se neko od kolega još javlja za riječ? Ne.

Onda pitam da li predstavnik Vlade želi dati završnu riječ. Izvolite.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (05.03.19 14:26:24)

Zahvaljujem, predsjedniče. Ujedno Vas i pozdravljam.

Naravno, svjesni činjenice da je važan prioritet svake kulturne politike kulturno naslijeđe te zemlje, kao temelj istorijske i kulturne nadgradnje jednog društva, Ministarstvo kulture u kontinuitetu unapređuje normativne okvire u ovoj oblasti. S tim u vezi, mi smo započeli aktivnosti na donošenju određenih podzakonskih akata, kako bismo na taj način uskladili ta akta i sa ovim zakonom i sa drugim zakonima za koje se ukazala potreba za dodatnim usaglašavanjem.

Ono što želim da kažem, a tiče se pitanja koje je postavio poslanik Liberalne partije, želim da ukažem da će prvi rezultati revizije, dakle, etnografskog i umjetničkog muzeja biti poznati u aprilu. To smo saopštili na prethodnoj sjednici na Cetinju i naravno sve ono što su revizije drugih muzejskih jedinica očekujemo do kraja ove godine. Dakle, prije toga ne bismo prejudicirali bilo kakve stvari vezano sa radom državne komisije. To je zaista jedan složen posao koji nas očekuje i siguran sam da će taj posao u samom finalu dati određene rezultate. Cijeneći neprocjenjivo bogatstvo koje se nalazi u našem podmorju, zaštita i očuvanje predstavljaju poseban izazov, naročito danas kada smo svjedoci da mnogo razvijenije zemlje od Crne Gore kubure sa podvodnim arheološkim blagom. Mislim da je Crna Gora tu pokazala da ima jasan stav kad je u pitanju zaštita i očuvanje podvodnih arheoloških lokaliteta ili podvodnog blaga, samim tim što smo formirali taj specijalni tim koji nadzire čitav proces u kom sjede i Vojska mornarice Crne Gore,

Uprava za pomorsku sigurnost, tu je Uprava policije i Ministarstvo kulture. Instalirajući te savremene sisteme zaštite, odnosno savremene tehničke sisteme koji kontrolišu ta određena područja, odnosno vrše i monitoring i kontrolu nad pomorskim saobraćajem, na osnovu podataka koje ima Ministarstvo kulture u saradnji sa ovim organima nijesmo imali do sada zabilježen slučaj bilo kakvih nelegalnih aktivnosti. Naravno, imali smo određene detekcije u samoj zoni određenih plovila, ali uvidom nadležnih organa utvrđeno je da nije bilo riječi o bilo kakvim nelegalnim aktivnostima.

Mi smo tokom 2017. godine imali jedno savjetovanje koje je više bilo u smislu edukacije i doedukacije ronilaca i profesionalnog kadra. Jesmo posvećeni tome i već smo dogovorili dvije međunarodne konvencije za 2019. godinu, uz podršku OEBS-a, koje će iskoristiti i dobre komparativne prednosti i iskustva iz zemalja regiona i šire. Bitno je da ćemo, bez obzira na sve slabosti sistema, aktivno učestvovati u svim aktivnostima i da smo do sada pokazali spremnost i kroz aktivno učešće Ministarstva kulture i kad je Zakon o ronjenju u pitanju, a pravilnik o arheološkom blagu i podvodnim arheološkim istraživanjima je u nadležnosti Ministarstva kulture. Mi smo već započeli određene aktivnosti u tom pravcu i nadamo se da će taj pravilnik za tri mjeseca biti u potpunosti završen i da ćemo, shodno tom pravilniku, moći dati i neke konkretnije rezultate u narednom periodu.

Dakle, zaključujem da je ovim predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara značajno unaprijeđeno stanje u normativnom okviru, da ove novine koje su definisane zakonom jesu negdje rezultat određenih direktiva koje smo usaglašavali, ali to je ujedno i potreba i sve ono što smo uočili da nije bilo primjenjivo u praksi u prethodnom periodu mislim da smo sada to iskorigovali određenim odredbama ovog zakona. Siguran sam da će poslanici dati podršku jednom ovakvom zakonu koji značajno unapređuje oblast zaštite kulturnih dobara. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:31:24)

Hvala Vam, ministre Bogdanoviću. Konstatujem da smo završili pretres, a izjasnićemo se naknadno.

Sada, poštovane kolege, prelazimo na raspravu o Predlogu zakona o akademskom integritetu. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Damir Šehović, ministar prosvjete i Mubera Kurpejović, generalna direktorica Direktorata za visoko obrazovanje.

Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Radule Novović, Odbora za prosvjetu, kulturu, nauku i sport.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi riječ? Želi.

Ministre Šehoviću, izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.03.19 14:32:02)

Zahvaljujem, predsjedniče Skupštine.

Uvažene kolege poslanici,

Dozvolite mi da na samom početku konstatujem ono najvažnije i da podsjetim na zajedničke naše aktivnosti koje smo imali priliku da sredinom 2017. godine sprovodimo, a koje su, između ostalog, imale za cilj da stvore preduslove za kvalitetnije visoko obrazovanje. Tada smo između ostalih zakonskih akata usvojili izmjene Zakona o visokom obrazovanju, gdje smo udarili temelje, siguran sam, kvalitetnijem visokom obrazovanju na način što smo promijenili model studija i uskladili ga sa uobičajenim modelom u evropskom prostoru visokog obrazovanja, na način što smo otvorili prostor za praktičnu nastavu, na način što smo definisali jedan novi održiviji i, rekao bih, odgovorniji model finansiranja državnog univerziteta, ali i na način što smo tim putem otvorili prostor i za značajnija ulaganja u oblast visokog obrazovanja, što je u konačnom i rezultiralo najvećim budžetom za državni univerzitet koji je ikada opredjeljivan za te namjene prošle i ove godine, što sve skupa govori o ozbiljnoj posvećenosti i Vlade i Parlamenta

kvalitetnijem visokom obrazovanju koje nam mora biti cilj.

Međutim, želim da istaknem da to nije jedini način pomoću kojeg se možemo izboriti za kvalitetnije visoko obrazovanje. Jedan od načina za unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja je i stavljanje akcenta na važnost akademske etike, i uopšte pitanje akademskog integriteta. U tom smislu želim da vas informišem da je Ministarstvo prosvjete, odnosno Vlada Crne Gore tom pitanju pristupila temeljno, da je pristupila ozbiljno i da je pristupila odgovorno, zbog čega je i odlučila da na sistemski način posebnim zakonom uredi pitanje akademskog integriteta i plagijarizma, što je pretpostavka, između ostalog, i kvalitetnijeg visokog obrazovanja. Mi smo, dakle, drage kolege, predlažući ovaj zakon, napravili jedan, usudio bih se reći, regionalan iskorak zato što smo Zakonom tretirali materiju koja se odnosi na akademski integritet i na plagijarizam, što nije slučaj ni sa jednom zemljom u regionu, a i što je jedan lijepi primjer i za šire prostore budući da rijetko ko ili gotovo niko na ovaj način nije pristupio pitanju akademske etike, odnosno akademskog integriteta. To smo uradili zbog toga što smo željeli da rješavanju ovog pitanja damo konkretan doprinos, ali i zbog toga što je to proizlazilo iz preporuka koje smo dobijali iz poglavlja 23 i 26 u dijelu koji se odnosi na potrebu unapređenja kvaliteta visokog obrazovanja na način što ćemo davati konkretan doprinos smanjenju korupcije u obrazovanju i povećanju transparentnosti rada ustanova visokog obrazovanja. Važno je da naglasimo da ovaj zakon ne samo što tretira pitanje akademske etike i pitanje plagijarizma, nego zapravo predstavlja korak u rješavanju i ovih pitanja koja nam proizilaze iz ova dva veoma važna pregovaračka poglavlja.

U tom smislu, bih ja želio da iskoristim priliku i da javno zahvalim članovima Radne grupe za izradu Zakona u kojoj su participirali sva četiri univerziteta koja postoje na teritoriji naše države, u kojoj su participirali predstavnici Sindikata, u kojoj je participirao nevladin sektor, ali i u kojoj je participirao i Savjet Evrope kroz konkretnu ekspertsku podršku koja nam je tokom izade ovog zakona pružena. Zahvaljujući njihovom ozbiljnom i odgovornom poslu, mi smo danas u prilici da razgovaramo o Zakonu o akademskom integritetu, prvom zakonu te vrste kojim se na ovaj način uređuje ova oblast. Dakle, mi nijesmo željeli da se pitanjem plagijarizma bavimo samo na nivou softvera koji smo učinili dostupnim ustanovama visokog obrazovanja u novembru 2017. godine, kada smo, na osnovu ili kroz takozvani Heric projekat, koji realizujemo sa Svjetskom bankom, stvorili preduslove da taj softver učinimo dostupnim ustanovama visokog obrazovanja kako bi pomoću njega testirali da li se načelo koje se odnosi na akademsku etiku i akademski integritet do kraja sprovodi ne samo od strane Univerziteta nego i šire društvene zajednice, nego smo htjeli da idemo i korak dalje. To smo uradili zbog toga što smo znali da softver nije dovoljan, već je samo potreban uslov da bismo ovom pitanju pristupili na odgovoran način i zbog toga smo išli na varijantu koja podrazumijeva izradu posebnog zakona.

Posebni zakon, kao što ste mogli primijetiti, uređuje načela akademskog integriteta nastavnika, saradnika i studenata, definiše oblike kršenja, ali i na jasan način definiše postupak zaštite akademskog integriteta, odnosno ovaj zakon predstavlja jasan okvir za utvrđivanje svih procedura, kao i rokova koji se moraju poštovati u postupku eventualnog utvrđivanja kršenja akademskog integriteta.

Zakonom se propisuje i obaveza svih ustanova da izrade etički kodeks koji naravno mora biti u skladu sa etičkom poveljom. Umjesto dosadašnjeg suda časti, sve ustanove su dužne da osnuju etičke odbore koji će se i baviti suštinskim pitanjem zaštite i unapređenjem akademskog integriteta na institucionalnom nivou. Takođe, Zakon predviđa i osnivanje posebnog tijela u liku Etičkog komiteta koji će Vlada Crne Gore izabrati iz reda istaknutih stručnjaka iz različitih oblasti, a na osnovu javnog poziva i jasno definisanih kriterijuma koji će se naći u tom javnom pozivu. I u konačnom, na ovaj način stavljamo tačku na nedoumice oko toga kako utvrditi da li je ovo načelo akademskog integriteta prekršeno od strane nekoga ko ima ambiciju da se bavi akademskom strukom, kao i od strane nekoga ko nije iz te akademske sfere, a koji je bio sklon da ide u pravcu izrade naučnih radova, odnosno odbrane magistarskih teza ili doktorskih disertacija.

U svakom slučaju, mislim da smo na ovaj način učinili jednu dobru stvar. Mislim da ovim zakonom šaljemo poruku svima da je jako važno da vodimo računa o svijesti društva o štetnosti ove pojave, ali i da na ovaj način šaljemo poruku svima da svi oni koji se drznu da se ogriješe o te principe koji se odnose na pitanja akademske etike, akademskog morala i uopšte o pitanja plagijarizma, da država ima mehanizma, da ustanove visokog obrazovanja moraju poštovati te mehanizme i da u određenim rokovima, uz poštovanje određenih procedura, sve takve slučajeve

možemo dovesti do kraja. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:39:49)

Hvala i Vama.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Želi Radule Novović. Izvolite.

RADULE NOVOVIĆ (05.03.19 14:39:58)

Poštovani predsjedniče, uvažene građanke i građani, uvaženi ministre Šehoviću, uvažena gospođo Kurpejović,

Da kažem par rečenica vezanih za sjednicu matičnog odbora, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport koji je razmatrao ovaj zakon na sjednici koja je održana 15. novembra i koji je jednoglasno, odnosno većinom glasova odlučio da podrži Predlog zakona o akademskog integritetu i predložio Skupštini Crne Gore da ga usvoji.

Ukratko, predloženi zakon je od značaja za unapređenje kvaliteta visokog obrazovanja, stvaranja uslova za dalje jačanje akademskih i demokratskih vrijednosti u visokom obrazovanju, kao i sprečavanja svih oblika kršenja akademskog integriteta. To je što se tiče obrazloženja sa sjednice matičnog odbora.

Sada bih prešao na diskusiju. Prije toga zaista želim da pomenem, ministar je to takođe u svom izlaganju istakao, da smo jedan od, kako bih rekao, pionira u ovoj oblasti kad je naš region u pitanju. Usudio bih se reći da je to još jedan u nizu pionirskih poduhvata Vlade Crne Gore kad je obrazovanje u pitanju. Zaista Vlada na čelu sa premijerom Markovićem sa posebnim senzibilitetom, sa posebnom pažnjom posvećuje obrazovanju. U tom smislu, zaista želim da uputim komplimente i resornom ministru gospodinu Šehoviću, koji dodatnu pažnju posvećuje kao univerzitetski profesor i gospođi Kurpejović, koja ovaj posao već par mandata obavlja na jedan kvalitetan i sjajan način. Želim vam i u budućem periodu još puno uspjeha. Obično smo skloni da se svi nekako i kao roditelji, i kao građani, i kao političari bavimo obrazovanjem i svi smo vrlo kompetentni da ga komentarišemo, a niko ne zna koliki trud stoji iza toga da naša djeca, naši nastavnici imaju adekvatne uslove, od materijalnih do svih ostalih, za nesmetano odvijanje nastave. Zaista pohvale i za resorno ministarstvo i za Vladu.

Akadska zajednica je, prema definiciji, um i mozak svakog društva, onaj njegov dio koji predstavlja glas razuma. Zbog značaja pitanja akademskog integriteta i velikog interesovanja za ovu temu i u okviru šire društvene zajednice - da bismo razgovarali o ovom problemu, treba ga najprije dobro razumjeti. Načelo integriteta podrazumijeva dužnost članova akademske zajednice da vodeći računa o opštem dobru čuvaju integritet visokog obrazovanja univerziteta i fakulteta, da rade savjesno, marljivo, odgovorno /prekid/ najboljim znanjem. Integritet između ostalog označava besprekornost i poštenje, a uključuje realnost, obazrivost i ostale moralne vrijednosti člana akademske zajednice. Obrazovanje ima veoma značajnu funkciju u svakom društvu. Kroz obrazovni sistem se razvijaju i osjećanja za vlastitu kulturu, poštovanje principa i solidarnost. Preko školovanja se oblikuje svijest i gledište pojedinca. Ono je osnov emancipacije čovjeka i funkcionalni instrument preko koga se ostvaruje identitet pojedinca. To je skoro jedina individualna osobenost koja u praksi postaje zajednička vrijednost cijele zajednice. Razvoj nauke i obrazovanja smatra se jednim od najvažnijih činilaca i progresa čovječanstva, a podizanje kvaliteta naučno-istraživačkog rada i nivoa obrazovanja smatra se prvim činiocem ekonomskog razvoja društva. Ovo je rečenica, parafraziram je iz programa Demokratske partije socijalista, najjačeg političkog subjekta na našoj političkoj sceni, i smatram da je veoma značajno što naša partija ovoj oblasti posvećuje pažnju koju ona u istinu i zaslužuje.

Neosviješćeni i nemoralni u nauci, visokom obrazovanju i akademskoj zajednici moraju biti zaustavljeni i vraćeni u ljudske i moralne okvire korektnosti. Znanje je kolektivno društveno dobro i stoga se mora sticati poštenim i marljivim radom. Ono se ne može sticati na nepošten način, jer bi to dovelo do velikog problema u budućnosti. Ovakvim ponašanjem skrnavi se nauka i visoko obrazovanje koji tako ne mogu postati izvor novih resursa i kvaliteta životnog standarda, kao i

buduće dobrobiti u najširem smislu. Cilj donošenja zakona o akademskom integritetu je sprečavanje svih oblika kršenja akademskog integriteta, jačanje svijesti o ovoj temi, kao i promocija akademskih i demokratskih vrijednosti o visokom obrazovanju.

Prijedlogom zakona je predviđeno i osnivanje etičkog komiteta, ministar je o tome detaljnije govorio, koji će obavljati poslove očuvanja, unapređenja, jačanja, zaštite i promocija akademskog integriteta kao prevencije plagijarizma. Akademski integritet podrazumijeva ne samo borbu za sprečavanje plagijarizma, već i za sprečavanje zloupotrebe i izvrtnje činjenica, plasiranje tačnih informacija i rezultata, polazeći od provjerenih pretpostavki, te uzdržavanje od zaključaka koji nemaju objektivnu i realnu potporu. Istinski akademski integritet ne počiva na strahu od kazne, već predstavlja svjesni izbor i jedini ispravan način djelovanja člana akademske zajednice. Akademska zajednica mora imati obavezu i kapacitet u skladu sa ovlašćenjima da se suoči sa svakim pokušajem zloupotrebe i kršenja principa akademskog integriteta. Usvajanje ovog zakona trasiraće put ka očuvanju i unapređenju kvaliteta visokog obrazovanja u našoj državi. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:46:08)

Hvala Vama, poslaniče Novoviću.

Sada riječ ima poslanik Andrija Popović, a neka se pripremi poslanica Branka Tanasijević.

ANDRIJA POPOVIĆ (05.03.19 14:46:22)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o akademskom integritetu, on je osnova za kvalitetno obrazovanje i produktivnost koji se može poboljšati kroz niz aktivnosti koje se odnose na prevenciju plagijata, promotivne aktivnosti, obuke, aktivnosti vezane za sertifikaciju u domenu akademskog integriteta, kao i uvođenje on lajn kurseva. Zakon je koncipiran tako da definiše akademski integritet kao akademsko ponašanje koje obezbjeđuje očuvanje akademske čestitosti, dostojanstva profesije, kvaliteta rada i proizvoda rada, duha ravnopravne saradnje sa svim učesnicima akademskog procesa, usmjerenosti na istinu kao temeljnoj vrijednosti i poštovanje zakonskih propisa kao osnovne odgovornosti članova kod akademske zajednice, odnosno svako ponašanje koje je u skladu sa načelima akademskog integriteta. Propisuju osnovna načela i oblike kršenja akademskog integriteta, sa fokusom na plagijarizam, oblike plagijarizma, ali i druge oblike kršenja akademskog integriteta poput studentskih prevara.

Predlagač ministar Šehović je u uvodnom izlaganju dosta toga rekao, mislim da je sve obuhvatio. Ja bih samo postavio neke konstatacije, postavio bih i neka pitanja. Ovo do sada nije bilo posebno uređeno zakonskim propisom. Prijedlog zakona o akademskom integritetu je praktično prvi zakon koji Crna Gora ima da ga gotovo nema niko drugi. Mi smo do sada bili uglavnom plagijatori, uglavnom prepisujemo zakone Hrvatske, Slovenije koje su članice Evropske unije, što nije loše. Mislim čak da je to i dobro. Vjerujem da će nas sad plagirati i da će iz ovog zakona izvući neke dobre strane, a mislim da ima dosta dobrih strana.

Ono što mene zanima je što se događa sa plagijatima, oblicima plagijarizma ustanovljenim u dosadašnjem periodu. Znači, dok ovaj zakon ne stupi na snagu, kakav će biti status tih oblika plagijata? Naravno, mi imamo već u Krivičnom zakoniku Crne Gore ovo regulisano, ali koliko znam, norme Krivičnog zakonika Crne Gore a odnose se na plagijat - ne znam da su ikad primijenjene. Vjerujem da će se norme iz ovog zakona, kaznene odredbe ovog zakona, početi primjenjivati. Imamo mnogo plagijata magistarskih, doktorskih disertacija. Ali, naravno, strah me je da ono što je bilo u dosadašnjem periodu ne bude - pojeo vuk magarca.

Poznato je da ima diploma koje se mogu kupiti, naravno ne samo diploma, u neposrednom okruženju, u regionu. Ima čak, mislim da predlagači znaju sve o tome, diploma Mil čak iz država koje su članice Evropske unije, da se mogu te diplome kupiti za 1000 eura, odnosno 1000 funti sa /prekid/ mislim da je čak ovo u Velikoj Britaniji. Što mi radimo da spriječimo ulazak takvih diploma

u crnogorski visoko-obrazovni sistem?
Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:51:48)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Sada riječ ima poslanica Branka Tanasijević, a neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

BRANKA TANASIJEVIĆ (05.03.19 14:52:01)

Hvala Vam, poštovani predsjedniče.

Poštovani ministre Šehoviću sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani, "Razvijanje akademskog integriteta u visokom obrazovanju je panevropsko pitanje problem sa kojim se susreće svih 47 članica Savjeta Evrope, zbog čega se ulažu naporu u jačanje integriteta u ovoj oblasti, kroz razvijanje niza mreža i platformi", istakla je šefica programske kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici na okruglom stolu koji se bavio ovim pitanjem. Ona je kazala da panevropska platforma ima za cilj i jačanje akademskog integriteta kroz saradnju i diskusiju različitih stručnjaka iz evropskih država. To je problem kojim se Crna Gora vrlo posvećeno bavi u posljednje vrijeme. Činjenica da imamo prvi zakon ovakvog karaktera u regionu, a i da imamo zakon koji se bavi ovim pitanjem govori o tome da Crna Gora ima namjeru da se sa svim onim problemima koji se tiču razvijanja akademskog integriteta suoči na pravi način.

U svakom slučaju, kada govorimo o akademskom integritetu, onda je glavni problem kojim se bavimo pitanje plagijarizma, a tim povodom bih željela da kažem da kada se govori o plagijarizmu u obrazovanju, prvenstveno se govori o ljudima, o problemu moralnog integriteta koji podrazumijeva nepoštovanje uspostavljenih pravila i procedura koje su propisane zakonskom regulativom koja se odnosi na ovu oblast. Važećim Zakonom o visokom obrazovanju u članu 78 predviđen je institut zaštite od plagijata na način da se on tumači kao svako preuzimanje autorizovanog rada, materijala bez označavanja da se radi o tuđem autorskom dijelu, kao i sprovođenje druge slične radnje kojom se tuđe djelo ili njegov dio predstavlja kao svoje autentično djelo.

Ovim zakonom je predviđeno da se autorizovani rad, stručni, naučni ili umjetnički, za koji nadležni organ utvrdi da je plagijat, smatra ništavnim, kao i ocjene, nagrade, zvanja i titule koje je lice koje se koristi plagijatom steklo na osnovu takvog rada. Takođe, Krivični zakonik Crne Gore u okviru krivičnih djela protiv intelektualne svojine u članu 233 predviđa krivično djelo - povreda moralnih prava autora i interpretatora.

Pored ovih zakona kojima se definiše i sankcioniše plagijarizam i svako drugo kršenje akademskog integriteta, krajem oktobra 2016. godine, predstavljena je i Studija izvodljivosti za sprečavanje plagijarizma, a programom rada Vlade i programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2018 - 2020. godina, za 2018. godinu je planirano utvrđivanje Predloga zakona o akademskom integritetu. Predloženim zakonom o kome se danas vodi rasprava uređena su načela akademskog integriteta nastavnika, saradnika i studenata, tijela koja su nadležna za njegovo unaprjeđenje, kao i oblici kršenja i zaštite akademskog integriteta. Akademski integritet je članom 2 Predloga zakona definisan kao akademsko ponašanje koje obezbjeđuje očuvanje akademske čestitosti, dostojanstva profesije, kvaliteta rada i proizvoda rada, duha ravnopravne saradnje, sa svim učesnicima akademskog procesa, usmjerenosti na istinu kao temeljnu vrijednost i poštovanje zakonskih propisa, kao osnove odgovornosti članova akademske zajednice, odnosno to je svako ponašanje koje je u skladu sa načelima akademskog integriteta.

Kao što je istakao i ministar Šehović, osnovni cilj predloga ovog zakona je djelovanje na svijest o štetnosti plagijarizma i sprečavanje svih oblika kršenja akademskog integriteta, kao i promocija akademskih vrijednosti u obrazovanju. Suština predloženih rješenja je u stvaranju

moralnih navika koje se prvenstveno odnose na sticanje potrebnog kvantuma znanja o metodologiji pisanja rada i poštovanja moralnih principa prilikom njegove izrade.

Tom prilikom, kao i u svakoj drugoj situaciji, neophodno je poštovati predviđena načela integriteta, objektivnosti i otvorenosti slobode u nastavi, izražavanju i načela odgovornosti prema akademskoj zajednici i društvu koja su precizirana osnovnih odredbama Predloga zakona.

Međutim, da bi se poštovala načela i principi akademskog integriteta, normativna rješenja ma kako kvalitetna bila nijesu dovoljna. Jer, nije u akademskom duhu da se neko samo zbog straha od sankcije ponaša moralno i u duhu akademskog integriteta. Akademsko ponašanje i akademska zrelost podrazumijevaju ponašanje koje zavisi od unutrašnje suštine, odnosno moralnog profila pojedinca, a ne da norma, odnosno strah od sankcije pojedinca usmjerava ili, bolje reći, prisiljava da se ponaša na akademski način.

Zato smatramo važnim da ste u svakom vašem javnom nastupu i /prekid/ Predloga zakona nije ustvari sankcija i nije kažnjavanje, nego da je ustvari podizanje svijesti o značaju moralnog integriteta svakog učesnika u procesu obrazovanja. Dakle, potrebno je razviti korektivne mehanizme, kontrole kvaliteta putem samoevaluacije i autosenzure ne samo unutar akademske zajednice, nego i kod svakog pojedinca koji je dio obrazovnog sistema. To je jedan od načina da se uspostavi vrijednosni sistem koji ima za cilj podizanje svijesti o potrebi jačanja akademskog integriteta, a samim tim i suprostavljanja svim oblicima nečasnoga akademskog ponašanja u koje spada plagiranje.

Uspostavljanje ovih mehanizama i razvijanje svijesti o potrebi sticanja znanja i zvanja na moralan način je neophodnost, jer kada društveno nedopustivo ponašanje u sferi obrazovanja postane stil određenih pojedinaca, to može imati dugotrajne posljedice među mladim generacijama u smislu formiranja ubjeđenja da bez poštovanja pravila i bez potrebnog znanja može ostvariti uspjeh i napredovanje u životu i karijeri. Sve su ovo razlozi zbog kojih smatram da je neophodno podržati jedno ovakvo zakonsko rješenje, koje ima za cilj da se moralni integritet izjedini sa akademskim integritetom, odnosno da moralno postupanje predstavlja dušu obrazovnog procesa.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 14:58:26)

Hvala Vam, poslanice Tanasijević. Sada riječ ima poslanica Aleksandra Vuković, a neka se pripremi poslanik Andrija Nikolić.

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (05.03.19 14:58:39)

Zahvaljujem. Još jednom pozdravljam drage građane i građanke, pozdravljam ministra Šehovića sa saradnicom Kurpejović.

Naravno, pozdravljam ovaj Prijedlog zakona, Zakona o akademskom integritetu, ne samo zbog toga što je ovo jedan od originalnijih zakonskih rješenja koje smo imali, koje, kao što smo čuli od kolege Andrije Popovića, nema pandan ni u regionalnom ni u evropskom iskustvu. Dakle, mi imamo na jednom mjestu pravilnik o tome kako se treba ponašati u akademskom životu, a s obzirom na to da se to prije svega odnosi na obrazovanje, naglasila bih da je ovaj zakon zaista na izvjestan način u dubokoj suštini sa onim što je i stih naše himne - čuvari smo tvog poštenja. Ako obrazovan znači imati obraz, a s obzirom na to da je najčešća kletva u crnogorskom sociokulturnom kodu - obraza mi, onda znači da zaista obrazovanje ima duboke veze sa moralnošću i etičnošću u samom obrazovnom procesu.

Mi zaista živimo u jednom vremenu koje je, da upotrijebim Benjaminov izraz, izgubilo auru, izgubilo je dosta toga, originalnost. Dakle, okruženi smo brojnim plagijatima i sigurna sam da to ima svoje izvore u konformizmu. Reciklirati, pobjeći od originalnosti, podržavati - to je spasonosna formula kako u nauci, tako i u politici za one koji sebe nemaju; obezbjeđuje ugodnu poziciju, ukalupljene u opšteprihvaćeni kod ponašanja, neće vas banalizirati i maltretirati mnogotakvijusi i besposlenici. Sve dok se ne otkrije da je riječ o krađi i prekrađi ljudi, ideja, stilova, živjeti u

plagiranoj stvarnosti dosta je konforan status. No, i loš, najlošiji način da se postigne nešto, naročito pozicija ideonosaca u nauci i umjetnosti i stavotvoraca u politici.

Treba biti original umjesto kopije da bi vam se vjerovalo. Jeste teži put, ali za moralnog čovjeka to je put bez alternative. S obzirom na to da živimo u vrijeme kada u svijetu, konkretno u Njemačkoj, postoji muzej plagijata koji je osnovan 2007. godine, ako je proizišao iz natječaja, tako bi rekli Hrvati, tu je kolega Vuksanović, u vezi sa plagijatom godine, a ta nagrada je ustanovljena 1977. godine - onda ne treba da čudi što danas na dnevnom redu imamo zakon koji će regulisati plagiranje u oblasti nauke, umjetnosti, uopšte u oblasti akademskog života.

Zato smatram da je ovaj zakon zaista pored svih zakonskih rješenja koje je Ministarstvo prosvjete u prethodne dvije godine donijelo, odnosno tih reformskih procesa na kojima ste toliko insistirali i istrajavali, na čemu čestitam, zaista najbolji korak ka obezbjeđivanju zdrave akademske zajednice i društva u cjelini.

On je originalan po tome što kao zakon nema, kao što sam rekla, u zakonodavnoj praksi naših sušeda neku sličnost, ali moram istaći i da je Vlada Crne Gore ovoga puta uz pomoć nevladinog sektora takođe izradila ovaj zakon s obzirom na to da u doba digitalizacije kad je kupovina seminarskih master, pa i, nevjerovatno, doktorskih teza postala svakodnevica a plagijati novo čudo savremene civilizacije, đe se ludo i uludo gubi lični i naučni kredibilitet, a bespovratno urušava akademski integritet.

Zato, ovim zakonom su obuhvaćena načela akademskog integriteta nastavnika, saradnika i studenata. U ovom obrazovnom lancu svaka strana biće kontrolor onoj drugoj, a time će se zaokružiti cjelovitost obrazovnog procesa kao, prije svega, polja etike đe će obmane, lažna predstavljanja, krađe tuđih ideja i misli bez navođenja izvora biti najstrože kažnjena. Formiranje etičkog komiteta smatram veoma važnim s obzirom na to da ga predviđa zakon i čuli smo i od ministra precizne podatke u vezi sa tim. Ali, čini mi se da će biti od prvorazrednog značaja zbog toga što će se na jednom mjestu kredibilni ljudi koje bira Vlada izjasniti u vezi sa tim da li ima elemenata plagijata u nekom djelu ili nema. Upravo zbog toga što smo u iskustvu današnjice, a povodom određenih medijskih i javnih spekulacija o nekim plagijatima u našem društvu bili često i dezinformisani. Mislim da je veoma važno, mi znamo da nekad čovjek može biti nevino osuđen za takvo nedjelo i da onda iz toga proizilazi i to da se njegov lični integritet, integritet njegove ličnosti uruši zauvijek. Zbog toga moramo biti veoma oprezni. Zato smatram da što podignemo više tu instancu i što je više profesionalizujemo, koja će se baviti decidirano time što zaista jeste plagijat u naučnom svijetu, to ćemo imati manje prostora za bilo koju vrstu manipulacije i spekulacije, i što je najvažnije uništavanja života pojedinih ličnosti iz javnog života i uopšte ličnosti koje se bave naukom.

Ja bih samo podšetila da sam, s obzirom na to da u velikoj mjeri ili u potpunoj mjeri podržavam ovaj zakon, veoma srećna što se u ovom trenutku on donosi u Crnoj Gori. Podšetila bih da su i neki ljudi bili izloženi linču davno u Jugoslaviji, proglašeni plagijatorima. Vidimo da je danas iz nekih drugih razloga Danilo Kiš veoma izazovan za komentarisanje zlih volšebnika, znamo da je njegovo djelo proglašeno plagijatom i ja bih ponovila sve te jeremijade i sve te kišolovke, kako ih je nazvao Teofil Pančić u tumačenju tog nevjerovatnog hajkanja na Danila Kiša - ispostavilo se kao jedna čini mi se od najgorih ljudskih manifestacija zla prema osobi izuzetnošću, moralnošću, originalnošću, umjetničkim dometima u svojoj sredini. I zbog toga sam za to da se zaista ovaj zakon sprovodi u punoj mjeri, naročito one institucije koje se njime osnivaju zbog toga što ne treba dozvoliti da ljudi budu izloženi sudu javnosti prije nego što se o originalnosti, odnosno plagijarizmu njihovoga rada izjasne oni koji su stručni u vezi sa tim. Jer, ja zaista smatram da je vrijeme da kažemo da stručnjacima, da znalcima, da obrazovanim ljudima. Jer, bez obzira na to što smo nabavili softver, odnosno Univerzitet Crne Gore nabavio softver, zbog čega se veoma radujem, ni jedna mašina ne može zamijeniti rad onih koji najbolje poznaju oblasti iz kojih su doktorirali, jer doktorat je, po mome mišljenju, zaista jedan sveukup obrazovnog procesa u životu jedne ličnosti, završnica i kruna znanja i niko od profesora koji se bave određenim poslovima ne može bolje poznavati tu oblast i prepoznati eventualna krivotvorenja u nečijem naučnom radu.

Dakle, čestitam Vladi Crne Gore, čestitam Ministarstvu prosvjete zbog ovog zakona. Ja ga smatram zaista najvažnijim /prekid/ smo mi ove dvije odnosno dvije i po godine donijeli. Naravno da ću sa svojim kolegama iz Demokratske partije socijalista kazati svoje veliko da, ali da

decidiranom sprovođenju ovog zakona, a ne eventualnim manipulacijama i igranjima životima ljudi naročito iz javne sfere, jer su oni najviše izloženi tome - zbog toga što treba ipak da zaštitimo čovjeka jer su građani Crne Gore, Crnogorci prepoznati po tome što zaista čuvaju druge od sebe.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:07:19)

Hvala Vama, poslanice Vuković.

Sad se predlaže ministar Šehović javio. Izvolite.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.03.19 15:07:24)

Hvala, predsjedniče.

Hoću kratko da se uključim u raspravu i da pokušam da odgovorim na nekoliko tema koje su kroz diskusiju uvažениh poslanika ovdje kandidovane, ali prije toga da iskoristim priliku i da iskažem zahvalnost kolegama poslanicima koji su na jedan afirmativan način govorili o ovom opredjeljenju Vlade. Očigledno da je Parlament prepoznao napore ove Vlade, da i u ovoj oblasti napravimo originalan regionalni iskorak i mislim da ovo jeste dobar korak u pravcu stvaranja zdravog društva koje mora počivati na zdravoj akademskoj zajednici i ljudima koji će svojim primjerom pokazati drugima da se na jedan čestit, ozbiljan i odgovoran način moraju baviti poslom koji predstavlja privilegiju, a bavljenje naukom, bavljenje akademskim pozivom jeste nešto što bi trebalo da bude predodređeno za najbolje. Onda od tih najboljih moramo i očekivati da budu na visini svojeg zadatka i da prosto budu svjesni važnosti načela akademske etike koju prvo oni moraju poštovati, ali isto tako ovaj zakon predstavlja efikasan mehanizam za sve one koji nijesu na visini zadatka i koji svojim ponašanjem pokažu da jednostavno država mora da se obračuna sa njima jer ovaj zakon nema za cilj "istjerivanje vještica", tako da kažem, već ima za cilj da propiše jasna pravila, jasne procedure, jasne rokove u kojima će se moći utvrditi da li se neko ogriješio o načela akademske etike ili nije.

Ono što je suštinski razlog zbog čega sam se zapravo i javio - ovdje su postavljena dva važna pitanja. Jedno se odnosi na to što sa oblicima plagijarizma ili sa sumnjama u kršenje načela akademske etike za one naučne radove koji su rađeni u dosadašnjem periodu. Želim u odnosu na to pitanje da kažem sljedeće: to što država Crna Gora danas raspravlja na temu novog Zakona o akademskom integritetu ne znači da nema mehanizama da se bori sa onima koji su prije usvajanja ovog zakona došli u situaciju da daju nekome za pravo da se posumnja da su do određene diplome ili titule došli na nezakonit i rekao bih ne čestit način. Podsjetiću vas da Zakon o visokom obrazovanju, Krivični zakonik, kao i statuti samih ustanova propisuju proceduru na osnovu koje je moguće utvrditi da li se neko ogriješio o ova načela ili nije, tako da nam ostaje da svi oni slučajevi koji su se dešavali prije usvajanja ovog zakona shodno tom zakonodavnom okviru budu tretirani. Mislim da mogu biti tretirani na kvalitetan način, ako je volje, a mislim da mora imati volje kada je riječ o ovom pitanju.

Drugo pitanje je još suštinskijeg karaktera, da tako kažem, a vezano je rizik za naš sistem visokog obrazovanja usljed uvoza manje kvalitetnijih diploma. Vama je poznato da država Crna Gora godišnje dobije ne manje od dvije, dvije i po hiljade zahtjeva za nostrifikaciju diploma sa strane. To je ozbiljan izazov za ovo društvo. Ozbiljan izazov zato što koliko god se mi potrudili da unaprijedimo kvalitet visokog obrazovanja u Crnoj Gori, toliko taj sistem visokog obrazovanja možemo devalvirati ako ne nađemo pravi odgovor na manje kvalitetne diplome koje, tačno je, stižu sa pojedinih ustanova visokog obrazovanja i tačno je da su te ustanove uglavnom u regionu Crne Gore, a ne unutar Crne Gore. U tom dijelu želim da vam kažem da što se mene lično tiče i Ministarstva na čijem sam čelu, da nam neće faliti ni volje ni hrabrosti da se obračunamo sa svakim za koga se utvrdi da je pokušao da nostrifikuje diplomu za koju se utvrdi da nije stečena na toj ustanovi visokog obrazovanja, da ne kažem da je kupljena, jer smo to pokazali na djelu. Za

ovih nekoliko godina je Ministarstvo prosvjete podnijelo više od 30 krivičnih prijava za sva ona lica za koja smo posumnjali da je riječ o kupljenim diplomama.

Želim da vam kažem da ne treba ni tu staviti tačku, nije sve ni u kupljenim diplomama kojih ima ne onoliko koliko se priča, ali ih ima i kad god imamo saznanje da je riječ o tome, podnosimo krivične prijave. Ako vi imate saznanje u odnosu na bilo koga ko je vlasnik takve diplome, ja bih vas molio da nas kontaktirate, a mi ćemo učiniti ono što možemo u skladu sa propisima da tu stvar dovedemo do kraja. Nama su još veći problem diplome manjeg kvaliteta koje dobijamo sa pojedinih ustanova visokog obrazovanja iz regiona. U tom dijelu želim da vas informišem da smo formirali Radnu grupu, jer smo prepoznali taj problem. U toj Radnoj grupi će uzeti učešće i ekspert Svetske banke koji će nam pomoći da kreiramo najstroži sistem priznavanja inostranih diploma koje smo u obavezi da nostrifikujemo jer moramo da poštujemo Lisabonsku konvenciju čiji smo potpisnici, ali ako smo u obavezi da nostrifikujemo diplomu, onda ćemo to raditi tek na način što detaljno provjerimo validnost te diplome i što se na kvalitetan način uvjerimo da je riječ o diplomu koja je zaista stečena nečijim radom, nečijim zalaganjem, a ne prečicama, a takvih pokušaja ima. Baš zato smo voljni da kreiramo najstroži sistem priznavanja diploma koje dolaze sa strane i za očekivati je da tokom ove godine još jedan zakonski akt uputimo ka ovom Parlamentu koji između ostalog treba i to pitanje da riješi na način na koji nam je dozvoljeno. Da se razumijemo, mi moramo nostrifikovati diplome sa strane, ali ćemo se potruditi da taj proces maksimalno učinimo transparentnim i da budemo sigurni za onu diplomu koja je nostrifikovana, da makar znanje koje stoji iza te diplome zaista bude vrednovano na kvalitetan način, a onamo gdje vidimo da postoje sumnje da je neko do te diplome došao prečicama, onda ćemo biti slobodni da odbijemo takvu nostrifikaciju.

Tako da je to nešto na čemu ozbiljno i odgovorno radimo. Mi smo taj problem prepoznali i zahvalni smo vam što i vi otvarate to pitanje u Parlamentu i siguran sam da ovaj broj podnešenih krivičnih prijava i sve one aktivnosti koje, kao društvo i kao Vlada, činimo da ovaj problem riješimo daju nam za pravo da kažemo da smo se i tim problemom, odnosno da ćemo se i tim problemom na kvalitetan način baviti i da ćemo imati za rezultat nešto što će slati poruku svima. Da se ni ne usude da na taj način u narednom periodu pokušaju da dođu do kvalifikacije jer će država Crna Gora u postroženoj proceduri priznavanja stranih diploma naći kvalitetni odgovor na to pitanje, koje nije samo pitanje sa kojim se Crna Gora suočava nego i određene zemlje regiona, više nego što je to Crna Gora u situaciji da radi, ali pošto smo najmanji, samim tim smo i najizloženiji riziku od takvih diploma i u tom dijelu ćemo uraditi sve što je do nas da tu stvar dovedemo do kraja i u to uopšte nemojte da sumnjate.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:15:49)

Hvala Vam.

Poslanik Andrija Nikolić, a neka se pripremi poslanik Dragutin Papović.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.03.19 15:15:57)

Hvala Vam, poštovani predsjedniče.

Poštovani ministre Šehoviću sa saradnicom,

Sjećam se jednog od izvještaja Evropske komisije za napredak Crne Gore i zemalja regiona, sad je već pitanje da li je bio za 2016. ili 2017. godinu, ticao se obrazovanja, odnosno sektora visokog obrazovanja koji je u tadašnjem izvještaju za sve zemlje prepoznat kao oblast od visokog rizika za potencijalnu korupciju. Tragom tog izvještaja organizovan je jedan ozbiljan projekat u saradnji sa Evropskom unijom, koji je predvidio 25 miliona eura sredstava, odnosno pomoći, a od toga 20 miliona eura koje je obezbijedila Evropska unija za jačanje integriteta i borbe protiv korupcije u visokom obrazovanju. Tragom i tog projekta došlo je do normativnih reformi koje su krenule, kao što ste podsjetili, tokom 2017. godine, zaključno sa ovom danas koja tretira, između ostalog, i oblast visokog obrazovanja. Od velikog je značaja, takođe, što je za svrhu ukupnog jačanja institucionalnog integriteta Univerziteta Crne Gore u proteklim godinama izvršena

najveća strukturalna, normativna i upravljačka reforma, rekao bih, čak i od njegovog osnivanja. Istina, ispravljanje slabosti unutar sistema, izgradnja i snaženje temelja modernog, integrisanog univerziteta, koji ima svoju strogu akademski hijerarhiju i istrajava na transparentnosti i međunarodnoj referentnosti, dugoročan je izazov. Kad govorimo o plagijarizmu i kad uopšte govorimo o plagijatima i integritetu, govorimo zapravo o ljudima i govorimo o moralnoj vertikali jednog društva.

Prema tome, suština je da akademski integritet počiva na moralnom vrijednosnom sistemu. Međutim, pored svih ovih sistemskih reformi koje sam nabrojao i na koje ste vi podsjetili i direktno bili uključeni sa operativnog nivoa u njihovo sprovođenje, integritet nije nužno garantovan kodeksom, nije nužno garantovan ni zakonima, niti određenim softverima ili mašinama koje treba da utvrđuju vjerodostojnost i validnost, odnosno autentičnost određenih naučnih radova, niti normiranjem plagijata, recimo, za krivično djelo.

Suština se da se ojača vrednosni sistem i da taj vrednosni sistem bude kreiran dominantno u institucijama a onda da to ukupno u vrednosnom smislu reflektuje na ostatak crnogorskog društva. Suština je u sljedećem. To sam zapisao i to hoću da pročitam.

Našem društvu trebaju građani čiji zazor od nedostojnih i nečasnih radnji neće biti posljedica straha od rigorozne kazne, već svjestan i savjestan izbor koji je posljedica neprikosnovenog ličnog dostojanstva. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:19:35)

Hvala i Vama, poslaniče Nikoliću.
Poslanik Papović. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (05.03.19 15:19:41)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicom, uvažene kolegice, kolege, poštovani građani, prije svega, poštovani pripadnici akademske zajednice, odnosno akademsko osoblje na visokoškolskim ustanovama u Crnoj Gori i poštovani studenti,

Pošto se na vas ovaj zakon odnosi jednako kao i na vaše nastavnike, odnosno saradnike i profesore u nastavi, s tim što se ovaj zakon ne odnosi na vašu obrazovnu funkciju, odnosno obrazovni dio onoga što je funkcija fakulteta, Univerziteta u Crnoj Gori, već prije svega na izradu stručnih i naučnih radova.

Kada je riječ o studentima, ovdje je veoma značajno da se svi njihovi seminarski radovi, diplomski radovi tretiraju ovim zakonom. Ukoliko u tim radovima postoje dokazi o kršenju akademskog integriteta, odnosno preuzimanja tuđih stavova bez navođenja u skladu sa onim što su pravila struke i nauke, onda su takvi studenti na udaru ovoga zakona. Mislim da je suština i značaj ovoga zakona što će upravo uveti rad u ovu oblast.

Zaista do sada je bilo dosta primjera da upravo u ovoj oblasti, izradi stručnih i naučnih radova na visokoškolskim ustanovama, imamo odsustvo bilo kakvog kriterijuma, čak u jednom periodu su u dnevnoj štampi u okviru malih oglasa javno objavljivane ponude da neko može da uradi seminarski ili diplomski rad za vas. To je bilo zaista nesvakidašnje i brutalan dokaz dokle je kriterijum u okviru ove oblasti bio spušten. Mislim da sada moramo ići na podizanje kvaliteta, odnosno na podizanje standarda u ovoj oblasti i da ovaj zakon ima tu namjeru, da prije svega omogućava i institucionalnu osnovu i normativnu osnovu - od Etičkog komiteta, preko etičkih odbora, do onoga što je predviđeno ovim zakonom, a to je da Etički odbor odnosno ustanove gdje su oni formirani propisuju kriterijume i načine na kojim se utvrđuje da li je neko prekršio akademski integritet.

Mi smo kao društvo, kao država uvijek težili da imamo što veći broj studenata, što veći broj diplomiranih studenata, što veći broj magistara i doktora nauka, ali ako iza to ne stoji kvalitet, ako iza toga ne stoji zaista originalni doprinos nauci - onda je to uzaludno, onda taj broj ne podržava onaj kvalitet kome težimo. Sada upravo imamo priliku da koristeći ovaj zakon, mehanizme,

institucije, norme koje je propisao dođemo do tog kvaliteta, dođemo do akademskog integriteta. Zaista je nedopustivo da se na jedan manipulativni način dolazi do diploma osnovnih studija, master ili doktorskih studija. Dakle, ako je neko završio master ili doktorske studije, zaista onda bi to trebalo da znači da imamo čovjeka koji je apsolutno kompetentan, stručan u toj oblasti, koji ima upravo sva ova načela akademskog integriteta, počevši od čestitosti, do slobode u istraživanju, do jednog širokog uma u bavljenju naukom i nastavnim radom.

Ono što bih naglasio, a mislim da u dosadašnjim diskusijama nije navedeno, to je da će svi naučnici, nastavnici, saradnici, odnosno studenti, masteri doktorskih studija koji podnose rad u ustanovi na odbranu morati da taj rad podvrgnu provjeri akademskog integriteta. To je sada obaveza. Mislim da je to veoma bitno već u toj pripremnoj fazi kada neko započne sa istraživanjima u cilju izrade master ili dokorskog rada mora biti svjestan ove činjenice - da će njegov magistarski, odnosno master ili doktorski rad biti provjeravan.

Takođe, to se odnosi na diplomske radove u skladu sa propisima ustanove - kako je ovdje zakonom navedeno. Svi ti kandidati moraju da daju etičku izjavu da pod materijalnom i krivičnom odgovornošću tvrde da je to njihovo originalno djelo. Kandidat snosi punu zakonsku odgovornost, dok s druge strane mentor ima moralnu i profesionalnu odgovornost, ali svakako ne može biti ni mentoru svejedno ako je kandidat mimo njegovog znanja ili koristeći neki trenutak nepažnje mentora uspio da naruši akademski integritet. Mislim da će ovaj zakon ukoliko se bude dosljedno sprovodio, ukoliko sve ustanove prihvate ono što je ovim propisano, a ne vidim razlog da drugačije mogu postupiti, samo mislim da bi trebale u tome da budu apsolutno dosljedne, uvesti red u ovu oblast. I napokon, kada našim fakultetima, odnosno univerzitetima neko stekne zvanje magistra, odnosno kada završi master studije, kad stekne zvanje doktora nauka, da će to istovremeno /prekid/ ovu proceduru provjere akademskog integriteta, provjere da je to zaista njegovo originalno djelo i da je to djelo doprinos nauci i struci u okviu koje je nastalo.

Zbog toga mislim da je ovo veoma dobar zakon, da ovaj zakon trebamo da podržimo i ne sumnjam da će on uvesti red u ovu oblast gdje je zaista počeo da vlada jedan nered koji nije išao u prilog akademskom osoblju, jer su svi bili onda pod nekom sumnjom da li su svi magistarski i doktorski radovi pravilno stečeni i zbog toga mislim da ovo treba da podržimo. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:26:34)

Hvala i Vama, poslaniče Papoviću.

Da li se još neko od poslanika javlja za riječ? Ne.

Da li predstavnik predlagača želi završnu riječ? Želi.

Izvolite, ministre.

DAMIR ŠEHOVIĆ (05.03.19 15:26:46)

Hvala, predsjedniče.

Dozvolite mi da još jednom veoma kratko u okviru ove završne riječi iskažem zahvalnost Parlamentu, koji je tokom ove rasprave dokazao da se na jedan ozbiljan način pripremio za istu i da je ovaj zakon shvatio kao želju ove Vlade da predlažući ovakve odredbe u samom zakonu napravi jedan važan iskorak kada je riječ o oblasti akademskog integriteta. To što smo pioniri u ovoj oblasti i to što je Crna Gora prva u regionu i šire koja pitanja akademskog integriteta uređuje na nivou zakona je samo potvrda da ne želimo deklarativno nego suštinski da stvari mijenjamo nabolje kada je riječ o problematici koje se ovaj zakon tiče i u tom dijelu me raduje puna podrška koju smo dobili u Parlamentu. Cijenim da smo vidjeli da ovaj zakon predstavlja sistemski odgovor na sve izazove sa kojima smo se dosad suočavali, a u odnosu na slučajeve sumnje u kvalitet i originalnost nečijeg naučnog rada, mislim da smo kroz jasno i precizno definisanje načela, oblika kršenja, kao i postupka zaštite akademskog integriteta postavili jedan kvalitetan okvir po kojem vjerujem da ćemo biti prepoznati u regionu, a koji će nam pomoći da prije svega na ovaj način pošaljemo jasnu poruku o potrebi zdrave akademske zajednice u zdravom društvu. A takve akademske zajednice očigledno ne može biti bez naše samosvijesti o tome da ukoliko već želimo

da se bavimo naukom na bilo kojem nivou, onda treba da znamo da to moramo da radimo na jedan čestit, odgovoran i pošten način i da znamo da oni koji mogu da se pohvale određenom titulom da iza te akademske, odnosno naučne titule mora da stoji znanje, a ne nešto drugo. U tom smislu cijenim da je ovaj zakon važan. Ovaj zakon ne ostavlja ni najmanje dileme oko toga na koji način kompletan proces treba dovoditi do kraja. On predstavlja jasan okvir i ustanovama visokog obrazovanja u smislu svih određenja i procedura koje one moraju sprovesti da bi stvorile sopstvene mehanizme za suprotstavljanje ovoj pojavi. Kvalitet više predstavlja i ono što je uvaženi kolega Papović u svom izlaganju pomenuo, a vezano je za tzv. etičku izjavu koju su dužni da potpisuju naučni radnici, odnosno nastavnici i saradnici, ali i svi studenti master i doktorskih studija prilikom predaje rada za odbranu.

Dakle, samim tim što potpisuju takvu izjavu pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću, oni unaprijed prihvataju saznanje da ta diploma za koju se kandiduju mora da bude odraz njihovog kvaliteta i da ono što je sadržano u tom radu treba prije svega da bude originalno i da predstavlja kvalitetan doprinos naučnoj zajednici i u Crnoj Gori i šire. U tom smislu ćemo do kraja biti posvećeni implementaciji ovih prelaznih odredaba u kojima su jasno definisani rokovi za obaveze koje moraju ispoštovati ustanove visokog obrazovanja i vjerujem da ćemo u vrlo bliskoj budućnosti, koja se mjeri u narednih nekoliko mjeseci, do kraja zaokružiti ovaj okvir koji je utemeljen ovim zakonom i da ćemo na taj način poslati poruku svima da se kršenje akademske etike ne isplati, da je to nečastan i nepošten čin i da naravno ova država ima mehanizama da se obračuna sa onima koji očigledno tu poruku ne žele da prihvate na kvalitetan način. Hvala vam još jednom na više nego konstruktivnom doprinosu i drago mi je da smo na ovaj način shvatili da su kroz podršku poslaničkih klubova koja je ovdje izražena stvoreni preduslovi da ovaj važan zakonski akt bude u narednim danima usvojen u Parlamentu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:31:29)

Hvala Vama.

Mi smo završili pretres. Naknadno ćemo se izjasniti o ovoj tački dnevnog reda. Sada prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija. Obaviješteni smo da je ministar službeno odsutan, pa će se pretres obaviti uz drugog ovlašćenog predstavnika predlagača.

Izvjestioci Odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Mihajlo Anđušić, Odbora za ljudska prava i slobode.

Otvaram pretres. Da li predstavnik predlagača želi riječ? Želi. Izvolite.

NATAŠA RADONJIĆ (05.03.19 15:32:14)

Poštovani predsjedniče, poštovani poslanici,

Strategijom izvršenja krivičnih sankcija koju je Vlada usvojila za period 2017 - 2021. godina kao posebno strateško područje definisano je unapređenje sistema alternativnih krivičnih sankcija. Upravo u tom pravcu je i Vlada utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu, kako bi ovaj alternativni vid sankcionisanja ostvario svoju svrhu da lica koja su osuđena na jednu od ovih alternativnih sankcija, prvenstveno na kaznu rada u javnom interesu svojim društveno korisnim radom kompenzuju povrijeđenu društvenu vrijednost izvršenim krivičnim djelom, a sa krajnjim ciljem da to osuđeno lice više nemamo u sistemu krivično-pravnom sa aspekta ponovnog izvršenja krivičnih djela. U tom pravcu su i predložena zakonska rješenja da sud već u toku samog krivičnog postupka može zatražiti mišljenje od Direkcije za uslovnu slobodu u pogledu procjene rizika da li određeno lice protiv kojeg se vodi krivični postupak može biti podobno za ovakav vid alternativnog sankcionisanja. U tom pravcu idu i evropska probaciona pravila i iskustva država koje imaju ovaj

vid alternativnog sankcionisanja.

Takođe, Predlogom zakona su ponuđene i izmjene u pravcu otklanjanja određenih praktičnih dilema koje su izazivale u dosadašnjoj primjeni ovog zakona koji je prvi put usvojen 2014. godine, kada smo imali samo dvije kazne rada u javnom interesu koje su izvršene, da bismo prošle godine imali 243 kazne rada u javnom interesu. Imajući u vidu ovaj podatak sa aspekta ove vrste alternativnog sankcionisanja, treba imati u vidu i sociološki aspekt ove vrste kazne sa aspekta da osuđeno lice ne izdvajamo iz porodice, iz društvenoga ambijenta, a ono izvršava svoju kaznu obzirom na pravosnažno utvrđenu osudu za izvršeno krivično djelo. U tom pravcu se trebaju imati u vidu i određene finansijske implikacije ovakvog vida sankcionisanja, imajući u vidu troškove dnevnog boravka jednog lica u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija. Upravo u tom pravcu su i ove izmjene Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu kako bismo stvorili što veću primjenjivost alternativnih sankcija koje negdje u našem krivično-pravnom sistemu odgovaraju zatvorskoj kazni do šest mjeseci, odnosno tzv. kratkim zatvorskim kaznama. U tom pravcu smo i ponudili predložena zakonska rješenja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (05.03.19 15:35:32)

Hvala Vam.

Da li izvjestioci Odbora žele riječ? Ne žele.

Onda riječ ima poslanik Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Suad Numanović.

Izvolite, poslaniče Vuletiću.

MILORAD VULETIĆ (05.03.19 15:35:44)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi predstavnici Ministarstva pravde, poštovani građani,

Kao dugogodišnji član Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu zaželio sam malo da pričam i na ovu temu, pa ovu priliku bih iskoristio da zahvalim svojim kolegama iz Odbora na čelu sa predsjednikom Aprcovićem što su mi ukazali tu čast da prvi govorim o ovom zakonu.

Dakle, složićemo se, makar se nadam, da nije sve u propisivanju puke zakonske norme i njenom represivnom dejstvu. Smastram da je ne manje bitna komunikacija među ljudima koji su stranke u postupku, a koja mora biti utemeljena na povjerenju i poštovanju. Davno je rečeno da ništa nije efektivnije i ništa ne donosi veće koristi od pokazivanja iskrenog interesovanja za sudbine drugih ljudi. Zakonom o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu iz 2014. godine po prvi put u Crnoj Gori pokušalo se da se jednim zakonskim rješenjem na sveobuhvatan način iznormira izvršenje uslovne osude, uslovne osude sa zaštitnim nadzorom i kazne rada u javnom interesu. Do tada je ova oblast bila djelimično uređena Zakonom o izvršenju krivičnih sankcija i u praksi nije zaživjela, odnosno rezultati primjene su bili bez očekivanih efekata. Naime, između dvije suprotstavljene opcije - kazne zatvora i uslovnog kažnjavanja - postoji čitava lepeza sankcija i mjera koje se mogu prilagoditi svakom pojedincu. Ove mjere objedinjene su pod nazivom alternativne sankcije i predstavljaju koncept sankcija i mjera pod okriljem društvene zajednice, zasnovanom na pretpostavci da se ciljevi kažnjavanja u velikoj mjeri mogu postići i u uslovima koji su manje restriktivni od kazne zatvora.

Generalno gledano, sprovođenje alternativnih sankcija i mjera doprinose većem stepenu demokratizacije, pa je bezbjednosti društva i cjelokupne zajednice. Kazna rada u javnom interesu podrazumijeva besplatan društveno koristan rad koji ne služi sticanju dobiti sa ciljem da osuđeni razvije odgovorniji odnos prema društvu i posljedicama svojih postupaka. Dakle, rad u javnom interesu podrazumijeva onaj vid kažnjavanja za počinjeno krivično djelo koji je korisniji za zajednicu, a djelotvorniji i humaniji za počinioca. Izmjenama i dopunama koje se predlažu vrši se usklađivanje sa izmjenama Krivičnog zakonika Crne Gore i Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti iz 2015. godine, koji su usvojeni nakon početka primjene važećeg zakona, kao i otklanjanja određenih zakonskih nejasnoća u dosadašnjoj praksi i primjeni ovog zakona.

Najbitnije novine odnose se na to da je izvršenje alternativnih sankcija, kao i nadzor nad uslovno otpuštenim licem vrši organ državne uprave nadležan za poslove pravosuđa, tj. Ministarstvo pravde. Predviđa se i novina da sud prilikom odlučivanja da li će izreći uslovnu osudu zatraži izvještaj o procjeni rizika za lice protiv koga se vodi krivični postupak. Utvrđuje se i obaveza policije da pruža pomoć za pozivanje i pronalaženje uslovno osuđenog lica. Procjenu rizika za lice protiv kojeg se vodi postupak na zahtjev suda u toku krivičnog postupka može sačiniti u formi izvještaja Ministarstvo pravde, pa osuđeno lice ili član uže porodice može Ministarstvu pravde podnijeti molbu za odlaganje izvršenja kazne rada u javnom interesu, shodno razlozima iz člana 13 Predloga zakona. Sve u svemu, glavni cilj ovog zakona podrazumijeva jačanje izgradnje institucionalnih kapaciteta pravosudnih organa i Ministarstva pravde, direkcije za uslovnu /prekid/ efikasnijeg izvršenja alternativnih sankcija, kao i mjera smanjenja zatvorske populacije i jačanje povjerenja u sistem izvršenja alternativnih sankcija.

Zbog svega navedenog i uvjerenja da se na potpuniji i kvalitetniji način predloženim izmjenama i dopunama ova pravna oblast reguliše, podržavam Predlog zakona i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 15:41:15)

Hvala, poslaniče Vuletiću.

Sljedeći poslanik je dr Suad Numanović.

Poslaniče Numanoviću, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (05.03.19 15:41:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Ministarstva pravde gospođu Laković i gospođu Radonjić,

Možda je malo neuobičajeno da ja kao ljekar govorim na ovu temu, ali prosto sam zamolio svog kolegu Aprcovića da se osvrnem na alternativne sankcije koje su mi onako jako interesantne kada je ovaj zakon u pitanju. Izmjene u dopune koje ste predložili ovim zakonom interesantne su iz ugla doprinosa mog, ali i svakog drugog građanina, osim institucija, koji treba da da na afirmaciji ovih alternativnih akcija i na jednoj bezbjednosti društva, ali i stvaranje ukupnog ambijenta u Crnoj Gori koji će značiti i sigurnost, i bezbjednost, i povećan stepen humanosti našeg društva.

Često smo u situaciji da kažemo da ljude dijelimo na one koji su moralni i koji su nemoralni i sama asocijacija na osuđenika nas negdje navodi da se radi o ljudima koji su iza te strane zakona, koji se nalaze u zatvorskim jedinicama i nažalost često ih olako okarakterišemo kao nemoralne ljude. Međutim, tamo se nalazi značajan broj ljudi koji su visokomoralni, koji su prekršioc zakona, nekad su to uradili iz nehata, iz neke neopreznosti. Afirmacija ovih afirmativnih sankcija treba upravo da razmišlja o tim ljudima kako i na koji način da ne dođe do njihove stigmatizacije i da resocijalizacija bude veoma efikasna i sprovedena u najkraćem mogućem vremenu.

Kad govorimo o alternativnim sankcijama, istraživanja su pokazala da su te mjere između onoga što znači zatvorska kazna i uslovnih kazni i za svakog pojedinca, pa i za osuđenika postoji tačna mjera koje institucije mogu propisati pojedincu koji bi mogao da koristi ove alternativne sankcije. Podaci da su 2014. godine bile dvije sudske odluke koje govore o primjeni ovih sankcija alternativnih i podatak 2018. 243 treba da nas hrabri, ali svakako trebamo još više da radimo na tome da one dobiju zasluženost prema osuđenima. Što se tiče efekata alternativnih sankcija, znamo da postoji čitava paleta, da se smanjuje zatvorska populacija, da se dobija društveno koristan rad i besplatan, ali ne zbog besplatnosti nego prosto potrebe da ti osuđenici imaju osjećaj da svoju krivicu sa pozitivnim stavom iskazuju prema onoj kazni koju su dobili prema društvu.

Ja ću se osvrnuti na zdravstveni aspekt sprovođenja ovih alternativnih sankcija. Šta znači za jednog pojedinca koji je nešto iz nehata uradio, do šest mjeseci kazna, ako kroz alternativne sankcije on taj svoj dug prema toj sanciji ne sprovede kroz paletu ovih sankcija? Znači, ono što se

tom čovjeku najblaže može desiti je taj sindrom anksio-depresivni, ulazak u zatvor, to ga sigurno sljeduje. Zatim ako ima, ili će dobiti, ili pogoršati kardio-vaskularna oboljenja, stresne bolesti sigurno, da ne govorim o hormonalnim disbalansima i kod žena i kod muškaraca i čitava paleta tih oboljenja koja se povećavaju samim ulaskom u zatvor. Zbog toga je sugestija da svi zajedno, kroz institucije, a cilj ovog zakona, kao što ste rekli, jeste jačanje i pravosudnih institucija, i Ministarstva pravde, da kroz jačanje alternativnih sankcija, kroz promociju damo doprinos da imamo manje zatvorenika i da imamo jaču promociju alternativnih sankcija. Dakle, one podrazumijevaju, kao što je rečeno, taj jedan humani odnos prema izdržavanju uslovne kazne i to znači za tog osuđenika da sigurno neće biti više povratnik kao počinitelj nekog prekršaja. To znači da dajemo doprinos humanizaciji i pojedinca i članova porodice odakle jeste taj osuđenik. O tome šta znači za uže članove porodice kad se nađe pojedinac u zatvoru, a ne kroz alternativne sankcije da izdržava kaznu, ne treba govoriti, posebno o djeci koja se nalaze u tim porodicama. Siguran sam da promocija, institucionalna afirmacija alternativnih sankcija i ove brojke iz 2018. godine će sigurno biti mnogo veće, a onaj procenat od 5% koji je značio da su alternativne sankcije zamijenjene kaznom /prekid/ sigurno će biti mnogo manje. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 15:48:28)

Zahvaljujem poslaniku Numanoviću.
Sljedeća je koleginica Branka Tanasijević.

BRANKA TANASIJEVIĆ (05.03.19 15:48:37)

Hvala.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane predstavnice predlagača zakona, poštovane koleginice i kolege, poštovani građani,

Izmjene i dopune Zakona o izvršenju uslovne kazne i kazne rada u javnom interesu predložene su zbog usklađivanja sa izmjenama Krivičnog zakonika i Zakonom o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera u dijelu koji se odnosi na promjene nadležnosti za odlučivanje o uslovnom otpustu. Jedan od razloga je i potreba korigovanja određenih nedostataka važećeg zakonskog rješenja iz 2014. godine, koji su uočeni u njegovoj implementaciji, naročito u odnosu na izvršenje kazne u javnom interesu. Glavni cilj predloženih izmjena i dopuna je jačanje izgradnje institucionalnih kapaciteta pravosudnih organa i Ministarstva pravde, tj. Direkcije za uslovnu slobodu radi efikasnijeg izvršenja alternativnih sankcija, promovisanja, jačanja i unapređenja primjene alternativnih sankcija i mjera, smanjenja zatvorske populacije, kao i jačanja povjerenja u sistem izvršenja alternativnih sankcija.

Smatram da alternativne sankcije koje su predmet Predloga ovog zakona imaju potpuno opravdanje iz više razloga. Prvi razlog je što su lica koja su osuđena na kaznu zatvora stigmatizovana u okruženju u kome žive. Kada se odsluži kazna zatvora, osuđenik više nije kriv pred državom. Međutim, rehabilitacija u izvanzatvorskim uslovima je mnogo duža od zatvorske kazne. Oslobođen pravne sankcije, bivši osuđenik mora da se rehabilituje da bi se oslobodio društvene sankcije. Povratak u društvenu, odnosno životnu sredinu je povratak u ambijent čija je pravila prekršio. Ponovna integracija, odnosno reintegracija je često dugotrajan i težak, a i traumatičan proces koji je praćen osjećanjem nesigurnosti i traženja nedostajućeg.

U izvanzatvorskim uslovima on je drugačiji od ostalih. On je bivši, etiketiran i pod lupom javnosti. Da bi se izašlo iz ove situacije, veoma je važna porodica kao emocionalno pogodna sredina. Međutim, nekada se dešava da i porodica ne odreaguje na pravi način. Pored porodice izuzetno je važna i integracija u društvo. Jedan od najboljih načina resocijalizacije kao procesa korigovanja društvenih stavova, uvjerenja sistema vrijednosti i asocijalnog ponašanja je omogućavanje socijalne integracije bivšim osuđenima. Međutim, kao što sam rekla, etiketa bivši često ostaje njegova osnovna karakteristika.

Otežana rehabilitacija ovog dijela populacije i tretman sredine za posljedicu ima osjećaj odbačenosti, osjećaj da kazna još nije ukinuta, da je osuđenik koji kaznu izdržava na slobodi,

slobodan a zarobljen u stavovima. Upravo u predrasudama okoline, i iz tog razloga sam potpuno saglasna sa onim što je kolega Suad Numanović rekao, a to je da oni koji su bili lišeni slobode nijesu po pravilu svi nemoralni ljudi. Iskustva su pokazala da se bivši zatvorenici koji su dobili zaposlenje i koji su prihvaćeni u radnoj i životnoj sredini mnogo brže od ostalih resocijalizuju, odnosno integrišu u društvenu sredinu. Iz prethodno pomenutih razloga, radom u javnom interesu umjesto lišavanja slobode ne samo da se ne smanjuje, već se povećava mogućnost zaposlenja, što je najbolji način da bi se neko rehabilitovao i da bi se na kvalitetan način praktično vratio u društvenu sredinu. Prekršilac radeći kod poslodavca može pokazati takav radni učinak, što se dešavalo, da sebi otvori šansu za ostanak na određenom radnom mjestu, a to smatram izuzetno važnim.

Razlog za pozitivan odnos prema alternativnim sankcijama je i taj što ove sankcije značajnim dijelom imaju vaspitnu funkciju, jer u principu dovode do promjene stila života velikog broja onih koji su na taj način osuđeni. Uslovna osuda i rad u javnom interesu mogu rezultirati povećanjem nivoa samopoštovanja i donošenja odluke o promjeni načina života. U tom smislu, vrlo je bitno što usuđenici, na koje su primijenjene alternativne sankcije, ne prekidaju socijalne kontakte i ne kidaju vezu sa porodicom. Aktivno uključivanje u društveni život i kontakti sa porodicom oslobađaju osuđenika tereta ponovne socijalizacije kroz koji neminovno prolaze oni koji su lišeni slobode poslije odsluženja kazne.

Zbog prethodno saopštenih stavova, smatram da su alternativne sankcije dobro zakonsko rješenje, a da je tako govori i činjenica da se iz godine u godinu povećava broj onih koji se umjesto kazne zatvora kažnjavaju uslovnom osudom i kaznom rada u javnom interesu. Članom 10 Predloga zakona je predviđeno da rad u javnom interesu ne može biti kraći /prekid/, niti duži od 360 časova i izvršava se u vrijeme koje ne može biti kraće od 30 dana, niti duže od šest mjeseci. Statistike pokazuju da 95% onih koji su kažnjeni ovim kaznama poštuju sankciju, a 5% zbog nepoštovanja sankcije budu lišeni slobode. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu smatram potpuno opravdanim i društveno prihvatljivim.

Na kraju želim da predstavnici predlagača postavim pitanje koje sam postavila i na sjednici odbora. Pošto recidiv kod osuđenika nije rijedak, interesuje me da li je bilo više povratnika u kategoriji onih koji su za isto ili slično djelo bili osuđeni kaznom lišavanja slobode, ili onih koji su kažnjeni nekom od alternativnih sankcija.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 15:54:32)

Hvala Vam, kolegice Tanasijević.

Ovim smo zaključili raspravu zadnjeprijavljenog poslanika.

U međuvremenu se prijavljuje kolega Nikolić.

Poslaniče Nikoliću, izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (05.03.19 15:54:46)

Prijavio sam se samo za proceduru, uz izvinjenje što sam upao u ovu komunikaciju između kolegice Tanasijević i predlagača. Samo da nas informišete, pošto smo već u četvrtom satu rada, do kad je predviđeno da radimo danas i koje tačke dnevnog reda da obuhvatimo za današnji rad. Eto, da bi dobili tu informaciju pošto nisu svi poslanici u sali, svakako da znamo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 15:55:15)

Hvala, poslaniče Nikoliću.

U dogovoru sa predsjednikom, radićemo sve što je u oblasti Ministarstva pravde. To su tačke 9, 10 i 11. Ovo je 8. tačka, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude kazne rada u javnom interesu. Slijede, takođe, još tri tačke u ovom resoru. Hvala.

Da li ima još prijavljenih za ovu tačku? /Upadice/ Mislim da se ove tačke, u zavisnosti od interesovanja, mogu završiti do 17 časova ili možda do 17 i 30. Vidjećemo. Ja ih želim zaključiti ako stignem. Nemamo zvono koje će nam prekinuti rad. Hvala.

Ispred Ministarstva da li želite dati završnu riječ?

NATAŠA RADONJIĆ (05.03.19 15:56:33)

Samo odgovor na postavljeno pitanje uvažene poslanice Tanasijević.

Prema podacima koje pratimo u Ministarstvu pravde, sa aspekta povratništva u odnosu na lica koja su bila u sistemu alternativnog sankcionisanja, prvenstveno osuđenih na kaznu rada u javnom interesu i onih lica koja su bila osuđena na kratku zatvorsku kaznu - svakako da je veći procenat povratništva kod onih lica kojima je bila izrečena zatvorska kazna. Ali obzirom da imamo četvorogodišnje iskustvo u primjeni kazne rada u javnom interesu, da smo od kraja 2017. godine počeli sa izvršenjem drugog alternativnog načina izvršenja kazne zatvora u prostorijama za stanovanje, ovi podaci će biti u kontinuitetu predmet naše analize i svih onih razloga o kojima smo čuli i u vašem izlaganju, prvenstveno svrhe alternativnih sankcija i svrhe zatvorske kazne kako bi u tom dijelu ostvarili onu našu zajedničku misiju koju smo zajedno čuli kroz izlaganja i uvaženih poslanika, koji su uzeli učešće u diskusiji - da alternativni sistem sankcionisanja bude više zastupljen u odnosu na zatvorsku kaznu, a prvenstveno radi onih doprinosa koji ovaj vid sankcionisanja utiče na opštu svrhu kažnjavanja da lica koja su jednom kvrično sankcionisana nemamo više kao izvršioce krivičnih djela.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 15:58:16)

Zahvaljujem direktorici Radonjić.

Ovo mogu razumjeti kao završnu riječ. Konstatujem da smo završili pretres za ovu tačku i da ćemo se izjasniti naknadno.

Sada prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. To je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, ministar pravde i Nataša Radonjić, generalna direktorica Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija. Uz nju ćemo obaviti pretres. Izvjestioci odbora su Miloš Nikolić, Zakonodavnog odbora i Jovanka Laličić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Predstavnik Vlade da li želi dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite, gospođo Radonjić.

NATAŠA RADONJIĆ (05.03.19 15:59:11)

Uvaženi predsjedavajući, poštovani poslanici,

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zakona, novčane kazne i mjera bezbjednosti je rezultat potreba usaglašavanja sa izmjenama Krivičnog zakonika kojim je uvedena dugotrajna kazna zatvora, kao i novousvojenog Zakona o državnim službenicima i namještenicima i Zakona o državnoj upravi, koji donose novine sa aspekta statusa Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. U tom smislu su i predložena zakonska rješenja da Zavod za izvršenje krivičnih sankcija će se službeno nazivati Uprava za izvršenje krivičnih sankcija, a u statusnom dijelu sa aspekta usaglašavanja sa novinama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, a imajući u vidu specifičnost i težinu poslova koji se obavljaju u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, sa aspekta humanizacije uslova i poštovanja ljudskih prava pritvorenih i zatvorenih lica, predložena su uvođenja posebnih zvanja za sve službe, prvenstveno i službu obezbjeđenja za koju imamo već posebna zvanja i za službu tretmana, zdravstvenu službu i službu rada. Imajući u vidu da sistem izvršenja zatvorske kazne ima za cilj reintegraciju lica koja su bila na izdržavanju zatvorske kazne, a iz posebnog zvanja se može izvesti i posebna i specifičnost i težina poslova

koji se obavljaju u okviru Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. U tom pravcu su unaprijeđena i zakonska rješenja sa aspekta zasnivanja radnog odnosa u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, kako bi smo kroz taj pristup radili na profesionalizaciji i objektivizaciji procedura zasnovanih na stručnom osposobljavanju za te poslove unutar Zavoda i što će na osnovu sprovedenog programa stručnog osposobljavanja biti osnov za zasnivanje radnog odnosa u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.

Takođe, jedan set predloženih zakonskih rješenja ima za cilj da unaprijedi položaj lica koja su na izdržavanju zatvorske kazne, prvenstveno u zdravstvenom tretmanu, a i u onom dijelu sa aspekta uslova za uslovni otpust. Imajući u vidu dosadašnja iskustva koja smo imali od 2015. godine kada je nadležnost za odlučivanje po molbama za uslovni otpust prešla da sudovi odlučuju po tim molbama, u tom pravcu su i predložena zakonska rješenja u smislu da kada lice koje moli za uslovni otpust zahtijeva da sud održi ročište prilikom odlučivanja po molbi za uslovni otpust da će sud održati ročište. Takođe, imajući u vidu dosadašnje odluke sudova u pogledu molbi za uslovni otpust, predviđena su i određena unapređenja da se stvore uslovi da prilikom odlučivanja sud primijeni neku od posebnih obaveza koje zakon omogućava, a i mogućnost da jedan period za lica kojima je ostalo dvije godine do izdržavanja zatvorske kazne da polovinu toga perioda provedu u uslovima takozvanog kućnog zatvora, što svakako ide u pravcu da period uslovnog otpusta može biti duži u odnosu na dosadašnja iskustva, imajući u vidu da imamo mnogo veći broj primjene uslovnog otpusta za kratke zatvorske kazne, što nije neko uporedno iskustvo država članica Evropske unije koje predviđaju da je uslovni otpust moguće primijeniti samo za zatvorske kazne preko godinu dana.

Svakako, u pravcu postojećih zakonskih rješenja iz Krivičnog zakonodavstva su i ove izvršne odluke predložene u smislu unapređenja postojećih zakonskih rješenja. Takođe, imajući u vidu da su ovim zakonom predviđeni uslovi za izvršenje kazne zatvora u prostorijama za stanovanje, a kako sam u prethodnoj diskusiji već rekla da imamo uspješnu godinu izvršenja kazni kućnog zatvora, kroz predložena zatvorska rješenja se želi unaprijediti i primjena postojećih uslova za izvršenje i onih kriterijuma u situacijama kada lice koje je osuđeno na kaznu zatvora u prostorijama za stanovanje ne poštuje one obaveze koje su mu nametnute programom izvršenja. U tom pravcu su i predložena zakonska rješenja u smislu mogućnosti da lice koje je osuđeno na kaznu zatvora u prostorijama za stanovanje može napustiti prostorije na poziv sudskog organa, a takođe unaprijeđen je onaj dio sa aspekta mogućnosti da /prekid/ se mogu i radno angažovati prilikom izvršenja ove kazne.

U tom pravcu predložena zakonska rješenja imaju takođe za cilj, sa aspekta unapređenja samog službeničkog statusa službenika u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, a i time unapređenja tretmana lica koja su na izdržavanju zatvorske kazne, kako bi uslovi prilikom izdržavanja zatvorske kazne bili približni uslovima života na slobodi, u cilju da period reintegracije i resocijalizacije bude uspješno sproveden i da lica koja su bila na izdržavanju zatvorske kazne takođe više nemamo u sistemu izvršenja krivičnih sankcija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:05:11)

Poštovane kolege, ja sam prinuđen da objavim desetominutnu pauzu dok ne obezbijedimo prenos sjednice. Zahvaljujem.

/Pauza/

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:17:46)

Nastavljamo sa radom tako da molim za vašu pažnju.

Sljedeći prijavljeni po redoslijedu je kolega Milorad Vuletić, a neka se pripremi poslanik Željko Aprcović.

Poslaniče Vuletiću, imate riječ.

MILORAD VULETIĆ (05.03.19 16:17:58)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući. Pozdrav za sve prisutne i, naravno, za naše uvažene građane. Evo da i na ovu temu dam svoj doprinos na način što ću iskomentarisati ovaj zakon kratkom pribilježkom.

Saglasno obavezama iz Akcionog plana za poglavlje 23, 2015. godine donesen je Zakon o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti koji je u odnosu na ranije na sveobuhvatan način regulisao ovu oblast. Na ovaj način do tada važeći Zakon o izvršenju krivičnih sankcija zamijenjen je sa dva nova zakona, i to - Zakonom o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu iz 2014. godine i Zakonom o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. Ovim zakonom izvršena je modernizacija sistema izvršenja kazni zatvora koje korespondiraju sa evropskim standardima i praksom u ovoj oblasti. Njegovim donošenjem željelo se postići veći stepen poštovanja ljudskih prava i sloboda zatvorenika, veći stepen resocijalizacije i reintegracije zatvorenika, smanjenje stope povratništva, kao i smanjenje troškova izvršenja kazni zatvora.

Predloženim izmjenama i dopunama ovog zakona vrši se i usklađivanje sa izmjenama Krivičnog zakonika Crne Gore i pokušavaju se otkloniti određene nejasnoće koje su uočene u dosadašnjoj primjeni važećeg zakona, a isto tako da se izvrši usaglašavanje sa novousvojenim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, koji se primjenjuje od 1. jula 2018. godine. Usklađivanje sa novim Krivičnim zakonikom ogleda se u pogledu uvođenja kazne dugotrajnog zatvora i zamjene uslova za donošenje odluke o uslovnom otpustu.

Što se tiče usklađivanja sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, uvode se posebna zvanja za službenike koji rade na poslovima izvršenja kazni zatvora i pritvora, imajući u vidu specifičnost ovih poslova i Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija kao organa uprave. Takođe, Zakonom o državnim službenicima i namještenicima data je mogućnost posebnih postupaka zasnivanja radnog odnosa pripravnika, kao i posebnih uslova za zasnivanje radnog odnosa u odnosu na one koji su propisani sistemskim zakonom, a tiču se dostojnosti za rad i psihofizičke sposobnosti i načina njihovog utvrđivanja.

Tokom izrade ovog prijedloga zakona, Vlada je utvrdila Predlog zakona o državnoj upravi koji donosi novine u pogledu statusa organa uprave u sastavu Ministarstva, kakav je Zavod za izvršenje krivičnih sankcija. Jedan dio izmjena ovog prijedloga zakona predvidio je i novine u pogledu funkcionisanja organa uprave kao samostalnih organa sa nadzorom od strane Ministarstva pravde. Nakon obavljenog pripravnčkog staža i uspješno završenog programa stručnog osposobljavanja, u Upravi pripravnik može zasnovati radni odnos bez javnog oglašavanja na slobodno radno mjesto, što predstavlja značajnu novinu s obzirom na vrstu poslova koji se obavljaju u Upravi i potrebu obuke tokom rada.

Doprinos izradi ovog predloga zakona svojim primjedbama, predlozima i sugestijama dali su tokom održavanja javne rasprave pored Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija ugledni pravnici, zbog čega cijenim da je napravljen još jedan pravno valjan iskorak ka kvalitetnijem uređenju ove pravne oblasti i zbog čega predloženi zakon podržavam i predlažem Skupštini da ga usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:22:43)

Zahvaljujem, poslaniče Vuletiću.

Kao što sam najavio, sljedeći je poslanik Željko Aprcović, a neka se pripremi Mihailo Anđušić.

Imate riječ, poslaniče Aprcoviću.

ŽELJKO APRCOVIĆ (05.03.19 16:22:58)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani predstavnici Ministarstva pravde, uvažena gospođa Radonjić, direktorice Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija, poštovani građani,

S obzirom na činjenicu da danas razmatramo izmjene i dopune Zakona o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti, želim da kažem par riječi, bez obzira na činjenicu što je uvažena gospođa Radonjić u svom uvodnom obraćanju ne samo nama, nego cjelokupnoj crnogorskoj javnosti stavila osnovne naznake šta je motivisalo Ministarstvo pravde da ide sa ovim predlogom izmjena i dopuna Zakona o izvršenju krivičnih sankcija.

Moram da kažem da sam lično zadovoljan predloženim izmjenama iz razloga što znam da je 2015. godine usvojen integralni tekst Zakona o izvršenju krivičnih sankcija, novčanih kazni i mjera bezbjednosti i da je upravo njegova puna implementacija, odnosno puna primjena u praksi dovela do toga da moramo razmišljati kako i na koji način da sa inoviranom normom dođemo do onoga što jeste cilj izvršenja krivične sankcije, tj. kompletna reintegracija i resocijalizacija svih osuđenih, odnosno zatvorenih lica koji izdržavaju svoju kaznu u zatvorskim jedinicama Crne Gore.

Želim da istaknem na početku, a što je danas na Odboru za politički sistem predočeno, da je zakon usaglašen sa prevashodno novim Zakonom o državnoj upravi, Zakonom o državnim službenicima i namještenicima i Krivičnim zakonikom Crne Gore, gdje smo imali zamjenu kazne zatvora u trajanju od 40 godina sa dugotrajnom kaznom zatvora i to se terminološki moralo uskladiti. To je Ministarstvo pravde, odnosno Direktorata za izvršenje krivičnih sankcija koji je nosilac posla na izradi ovog zakonskog rješenja, odnosno izmjena i dopuna Zakona o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti.

Ono što bih kazao, a što želim da naglasim, da je posebna svrha ovih predloženih izmjena i dopuna zakona da faktički sada imamo tri faze koje osnovni zakon nije prepoznavao u dijelu koji se tiče zdravstvenog tretmana zatvorenih lica, radnog tretmana zatvorenih lica, iz razloga što upravo kroz te aspekte se ostvaruju osnovna lična prava svih zatvorenih lica u smislu da imaju pravo na kvalitetnu zdravstvenu zaštitu, što zakon iz 2015. godine nije prepoznavao, iz razloga što sada imamo različite medicinske stručnjake koji mogu da učestvuju u medicinskom tretmanu zatvorenih lica. Takođe, radni tretman koji treba da predstavlja osnov da zatvoreno lice nakon izdržane kazne, kada izađe na slobodu ima mogućnost da upravo i kroz edukaciju koju je napravilo u okviru zatvorske ustanove može kasnije boravkom na slobodi da obezbijedi i radno pravni status na način što je već prošao sistem edukacije u okviru zatvorene ustanove i kako bi, kažem još jedanput, cijelo društvo i samo zatvoreno lice nakon izdržane kazne moglo u cjelosti da se resocijalizuje, odnosno da izvrši reintegraciju, odnosno da postane lice koje može sasvim kao svi drugi građani koji ranije nijesu bili osuđivani da se reintegriše u društvo u cjelini.

Jako sam zadovoljan predloženim izmjenama iz razloga i u dijelu koji se tiče uslovnog otpusta, kratko je vrijeme da se osvrnem na sve nove institute, odnosno razradu instituta iz važećeg zakona iz 2015. godine. Uslovni otpust je na drugačiji način regulisan iz prostog razloga što nakon molbe za uslovni otpust o uslovnom otpustu odlučuje sud, ne Ministarstvo pravde kako je to ranije precizirano zakonom i da se može otvoriti ročište gdje bi svaka od strana u tom postupku iznijela nove činjenice koje su vezane za konačnu odluku suda u smislu dozvoljavanja uslovnog otpusta osuđenog lica. Mislim da treba Ministarstvo pravde i u tom smjeru da razmišlja da /prekid/ od uporednih evropskih zakonodavstava, gdje se nakon dvije trećine izdržane kazne sva osuđena lica puštaju na slobodu, pri tome prohibacione službe rade onaj dio kontrolni kako bi ta lica koja su na uslovnom otpustu bila reintegrirana u punopravne članove društva. Molim Ministarstvo pravde da razmišlja i u tom dijelu, iz prostog razloga što su izvještaji, a tiču se zakonskih rješenja iz okvira Ministarstva pravde, usmjereni ka tome da moramo da povedemo računa da na taj način zakonski i mi regulišemo da to ne bude fakultativni osnov, nego da imamo kao zakonsko rješenje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:28:54)

Zahvaljujem, poslaniče Aprcoviću.

Sljedeći je poslanik Mihailo Anđušić, a neka se pripremi poslanik Miloš Nikolić.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (05.03.19 16:29:08)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici ministarstva, uvaženi građani,

Danas je pred nama set zakona iz oblasti tematike o kojoj su govorili moji prethodnici i ja bih pokušao da napravim sublimat između nekoliko ovih zakonskih rješenja koja su bila i predmet diskusije analiza u okviru matičnog odbora čiji sam član. Dao bih negdje generalno osvrt pojedinačno na jedan veći broj segmenata ovih zakonskih rješenja. Mi smo čuli od prethodnika da generalno dobar dio izmjena koje nose izmjene ovog zakona su prouzrokovane potrebom usaglašavanja sa izmjenama Krivičnog zakonika, a jedan broj je svakako prouzrokovan izmjenama jednog broja drugih zakonskih rješenja sa kojima su se ovi zakoni trebali uskladiti.

Takođe, jedan broj izmjena, i to treba napomenuti, je uveden kako bi se određeni problemi koji su se konstatovali u praksi da se ponavljaju, a bili su posljedica nedefinisanih prethodnih zakonskih rješenja, novim zakonskim rješenjima u praksi otklonili i kako bi se dodatno sredilo stanje u ovoj oblasti. Treba potencirati vezano i za prethodno zakonsko rješenje uslovne kazne segment koji se tiče jačanja kapaciteta Direkcije za uslovnu slobodu u cilju što kvalitetnijeg nadzora zatvorenika kojima je dodijeljena uslovna kazna. Taj institut je posebno tu Direkciju ojačao i daje mogućnosti da se na kvalitetniji način vrši nadzor. Nadležnosti nadzora su se nad ovim licima bitno prebacile pod nadležnosti Ministarstva pravde i to je potencirano više puta u okviru zakona.

Ja bih se takođe dodatno, pošto nisam imao prilike u okviru prethodnog zakonskog rješenja, osvrnuo na Zakon o uslovnim sankcijama. Dakle, jedan od ključnih segmenata je svakako smanjenje zatvorske populacije koja i te kako predstavlja naš evidentan problem i mi u Odboru za ljudska prava smo dosta analizirali tu temu i kroz neke praktične primjere i posjete i taj segment je nešto što se treba unaprijediti i tim zakonskim rješenjem svakako se dodatno unapređuje. Drugi segment koji je bio cilj tog zakonskog rješenja je jačanje povjerenja javnosti u taj koncept i mislim da je to ključna stvar, svijest građana koja treba da obezbijedi da bi na drugačiji način to posmatrali i svima vama olakšali da tu tematiku sprovodimo na kvalitetniji način. Ovo je svakako i prilika da kroz sublimat ovih zakonskih rješenja se osvrnemo na stanje u dijelu materijalnog i svakog drugog stanja kada su u pitanju zavodi za izvršenje krivičnih sankcija. Mi ćemo se složiti da uz sve napore koje radi i Vlada i resorno ministarstvo stanje u toj oblasti i dalje na jednom nezavidnom nivou. Stava sam da jedino uz sinergetsku neku akciju i zajedničku akciju svih zainteresovanih strana od ombudsmana, do Odbora za ljudska prava i slobode, Ministarstva pravde i svih ostalih institucija možemo doći u situaciju da stanje u ovoj oblasti podignemo na jedan zavidan nivo.

Treba napomenuti jednu lijepu praksu Odbora za ljudska prava i slobode, gdje smo mi kroz, mislim da se ta praksa iz godine u godinu ponavlja, posjetu ovog Odbora Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija, đe poslanici imaju prilike da se lično uvjere u stanje kakvo vlada unutar zatvorskih ćelija, da kroz razgovore sa menadžmentom tih institucija lično vidimo koji su to kapaciteti koji njima nedostaju, kroz razgovor takođe intenzivni sa kancelarijom Ombudsmana koji onako prilično aktivno participira u svemu tome i daje svima nama sugestiju u kom dijelu bi trebalo pojačati svoje aktivnosti. Takođe, uvijek smo prisutni i na prezentacijama rada menadžmenta Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija. U tom dijelu sve te neke slabe stvari kao što su uslovi u zatvorskim ćelijama, nedostatak psihologa i puno drugih stvari za koje je evidentno da su nedostaci iako se puno radi u okviru toga se nadam uz sinergetski efekat svih institucija od Ombudsmana, Ministarstva pravde i Skupštine, zašto da ne, možemo zajednički obezbijediti da i kroz naravno još jedan segment koji je i te kako potreban, a gdje /prekid/ sredstva Evropske banke za obnovu i razvoj, a to je izgradnja novih zatvorskih jedinica se nadam da ćemo zajedno sa svim ovim zakonskim rješenjima mi u najskorijem vremenu imati prilike da razgovaramo o tome da je stanje u ovoj oblasti izdignuto na jedan veći i kvalitetniji nivo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:34:30)

Zahvaljujem, poslaniče Anđušiću.

Riječ ima poslanik Miloš Nikolić, s kojim završavamo listu prijavljenih poslanika.

MILOŠ NIKOLIĆ (05.03.19 16:34:41)

Hvala Vam.

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade, poštovani građani,

Dakle, evo danas u ovoj pomalo neobičnoj atmosferi razgovaramo o setu zakona čiji je predlagatelj Ministarstvo pravde. Budući da smo kroz izlaganje uvažene kolegice Nataše Radonjić i mojih kolega čuli sve ono što ovaj zakon, koji nije previše obiman, u nekom suštinskom smislu nosi sa sobom u dijelu novotehničkih izmjena, pokušaću da sem navođenja određenog racio legisa i razloga zbog kojih se pristupilo izradi ovog zakona malo proširim priču i obuhvatim jedan dio onoga što je nadležnost Ministarstva pravde.

Svakako da su izmjene Krivičnog zakonika i Zakona o državnim službenicima i namještenicima predstavljali osnov da Ministarstvo pravde pravovremeno pristupi Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjere bezbjednosti koje danas razmatramo. Vjerujem da je i ova diskusija i ove koje su bile prije mene pokazale ispravnost toga i ispravnost rješenja koja se danas nalaze pred nama i koja će biti usvojena.

Smatram da Ministarstvo pravde izuzetno dobro u okviru svojih mogućnosti u dijelu onoga što je njihova nadležnost u odnosu na Zavod za izvršenje krivičnih sankcija, koja je sad nešto izmijenjeno krajem prošle godine usvajanjem novog zakona, uspjelo da obezbijedi izvršenje krivičnih sankcija u Crnoj Gori. Dakle, znam da je dugo vremena postojao određen problem sa brojem izvršilaca u samom Zavodu, koji nije bio dovoljan da na pravi način odgovori onome što su bile realne potrebe. Mislim da zaista svi zajedno moramo odati priznanje tim ljudima koji u zaista teškim uslovima, a u brojčanom deficitu, uspijevaju da zadovolje ne samo osnovna ljudska prava, već da omoguće jedan kvalitetan život ili taj trenutni život i nastanjenje određenih lica koja se nažalost nađu u tom Zavodu. Isto tako mislim da u dijelu kaznene politike bi trebali ili svakako već razmišljamo o tome, razmisliti da neke kratkotrajne kazne zatvora možda zamijenimo nekim alternativnim kaznama i alternativnim mjerama, budući da je osnovni cilj krivičnog prava prevencija a ne sankcija. Čini mi se da se nažalost malo i zbog ambijenta koji vlada u Zavodu sve više slanjem u zatvor na održavanje tih kratkih kazni ne postiže prevencija i ne postiže na pravi način resocijalizacija, već se veoma često i negativno utiče na te ljude. Možda je potrebno dodatno pratiti ono što su evropski trendovi u tom dijelu, a jedan iskorak je svakako napravljen nabavkom nanogica, služenjem određene kazne u kućnom pritvoru itd. S druge strane, ne zalazeći u nadležnost Ministarstva pravde, već sudstva u jednom širem apstraktnom smislu možda i jedna neujednačenost sudske prakse kada su u pitanju teška krivična djela malo ljuđa ono što je sigurnost u pravni sistem i opšta pravna sigurnost koja mora postojati u jednom društvu i apsolutno ne želeći da zađem u ono što je arbitrarnost sudija koja je u toj mjeri u kojoj oni ispoljavaju svakako dozvoljena i pripada im, a zasnovana je na ono što je objektivni identitet optužnice i na onome što su pozitivno pravni propisi, ipak dovele do toga da u jednoj mjeri imamo neujednačenu sudsku praksu i da ona nekad sa razlogom izaziva osjećaj nepravde i nepravičnosti u ukupnom sistemu Crne Gore. Mislim međutim isto tako i da sudovi s obzirom na to kakvim uslovima raspolažu onako daju svoj maksimum, da rade jedan dobar posao. Mislim da apsolutno možemo biti zadovoljni pravosudnim sistemom. Ono što je na neki način pravosudnog sistema jeste što se uvijek jedan slučaj onako javno i medijski targetira i eksponira. Javnost veoma često donosi jednu vrstu zaključka u odnosu na baš taj jedan slučaj ili dva u kojem možda nije do kraja sve urađeno na najbolji način. Međutim, zaista u ogromnoj mjeri, već od 90%, ti ljudi na pravi način urade svoj posao i u uslovima kojim raspolažu prije svega materijalnim, ali finansijskim kako i institucije u kojima rade, tako i ličnim u odnosu na ono što su njihove zarade, uspijevaju da postignu maksimum u svom radu. Evo, ove dvije opaske jedna koja se tiče tih kratkotrajnih kazni zatvora, a druga koja se tiče izricanja kazni zatvora, neujednačene kazne

zatvora veoma često za teška krivična djela, mislim da su to možda još par nekih nijansi koje svi zajedno kao društvo možemo uraditi kako bi doprinijeli povjerenju u pravosudni sistem, jer je pravna sigurnost kroz predvidivost onoga što će biti i odluka suda a ta se predvidljivost podstiče i ujednačenom sudskom praksom biti jedini garant daljeg rasta povjerenja građana Crne Gore u pravosuđe. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:39:43)

Zahvaljujem, poslaniče Nikoliću.

Sada pitam predstavnika Vlade da li želi završnu riječ. Ne želi.

Mogu konstatovati da je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazne zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti završen u pretresu. Izjasnićemo se naknadno.

Sada prelazimo na sljedeći zakon, a to je Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde i Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor.

Pošto smo obaviješteni da je ministar službeno odsutan, pretres se obavlja uz drugog ovlašćenog predlagача. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Danijel Živković, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres i dajem riječ predstavniku Vlade da da dopunsko obrazloženje.

Izvolite, gospođo Laković Drašković.

MARIJANA LAKOVIĆ DRAŠKOVIĆ (05.03.19 16:40:52)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, uvaženi poslanici i poslanice, uvaženi građani i građanke,

Ministarstvo pravde Crne Gore i Vlada Crne Gore u cjelini su preduzeli niz aktivnosti u cilju unapređenja javno-izvršiteljske djelatnosti, odnosno službe. Jedna od ovih aktivnosti jeste upravo i ovaj predlog zakona, kojim se obavezuju javni izvršitelji na podnošenje izvještaja o prihodima i imovini Agenciji za sprečavanje korupcije, u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije. Takođe, prvi izvještaj javni izvršitelji bi trebalo da podnesu u skladu sa ovim predlogom zakona, 30 dana nakon stupanja na snagu ovog zakona, a kasnije naravno u skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije. Druga novina jeste unapređenje odredbi koje se tiču disciplinske odgovornosti na način da će se preduzimanje službenih radnji koje je suprotno zakonu biti propisano kao teža disciplinska povreda. To je u najkraćem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:42:04)

Zahvaljujem predstavniku Vlade.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ako ne žele, prelazimo na raspravu. Prvi prijavljeni je kolega Željko Aprcović.

Poslaniče Aprcoviću, imate riječ.

ŽELJKO APRCOVIĆ (05.03.19 16:42:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem uvaženoj direktorici Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivičnog zakonodavstva gospođi Marijani Laković Drašković.

U dijelu koji se tiče uvodnog obrazloženja bez obzira što se radi o kratkim izmjenama Zakona o javnim izvršiteljima, želim da kažem da je osnovni Zakon o javnim izvršiteljima uveden u pravni sistem Crne Gore još 2011. godine i da je on s obzirom na činjenicu da su svi izvještaji koji su se odnosili na pravosuđe u prethodnom periodu pokazivali nedostatnost, vrlo veliku sporost, tako bih nazvao izvršnih postupaka, da je bila potreba da idemo sa tom intervencijom gdje ćemo u naš pravni sistem uvesti javne izvršitelje. To je dodatno rasteretilo rad sudova iz razloga što su prethodni izvještaji o radu sudova za prethodne godine pokazivali enormno veliki zaostatak u izvršnim predmetima.

Ono što jeste osnova javnih izvršitelja, odnosno njihove funkcije da oni jesu javni funkcioneri, da oni faktički obavljaju svoj posao u skladu sa zakonom, nepristrasno, da su dužni da poštuju zakonske odredbe i da kao javni funkcioneri su negdje bili abolirani, tako bih to nazvao žargonski, od obaveze da svoje izvještaje o prihodima kao ostali javni funkcioneri, shodno zakonu, prijave nadležnoj Agenciji za antikorupciju. Smatram da će se upravo kroz predložene izmjene omogućiti Agenciji za antikorupciju da u svojim izvještajima, odnosno u kontroli svih javnih funkcionera obuhvati i javne izvršitelje i da će svi građani Crne Gore imati priliku da se upoznaju sa imovinskim kartonima javnih funkcionera, u ovom smislu javnih izvršitelja kako bi se eventualno spriječio neki vid zloupotreba funkcije koju obavljaju.

Takođe, moram da kažem da je dobar i kvalitetan predlog izmjena, a tiče se disciplinskog postupka, gdje javni izvršitelji postupaju u suprotnosti sa zakonskim odredbama i smatram da se kvalitet predloženih izmjena sastoji u tome da upravo kroz težu povredu disciplinske odgovornosti koja će kasnije da ako se utvrdi da postoji ta teža povreda disciplinske odgovornosti kao proizvod imati i težu disciplinsku sankciju u odnosu na javne izvršitelje kako bi se oni striktno pridržavali zakonskih normi, odnosno zakonskih obaveza.

Ono što bih na kraju istakao definitivno su pokazatelji izvještaja o radu sudova da je upravo uvođenjem javnih izvršitelja neuporedivo smanjen taj statistički pokazatelj u smislu neažurnosti sudova u svojem radu. Izvještaj Evropske komisije koji se odnosi na oblast pravosuđa pokazao je da je upravo, što se tiče zaostalih predmeta, dodatan doprinos dala sama činjenica uvođenja javnih izvršitelja u pravni sistem Crne Gore, da upravo pravosudni organi pokazuju jednu kvalitetnu ažurnost, jedan veći stepen odnosa, odnosno da tu dostupnost pravu i pravdi svih građana Crne Gore i kroz postupke koji se obavljaju u okviru službe javnog izvršitelja. Smatram da ćemo svi zajednički usvojiti predložene izmjene i dopune zakona, koji će, kažem, dodatno pojačati i rad javnih izvršitelja i u smislu njihove odgovornosti eventualno će se doći do toga da se na maksimum ograniče eventualno propusti u obavljanju njihove djelatnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:46:43)

Zahvaljujem, poslaniče Aprcoviću.

Da li još neko od poslanika želi riječ? Ako ne, predstavnik Vlade za završnu riječ. Nema potrebe - onda mogu konstatovati da smo završili pretres za ovu tačku i da ćemo se izjasniti naknadno o njoj.

Prelazimo na posljednji zakon koji ćemo danas razmatrati, a to je Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju, vanjsku politiku i ministar pravde i Marijana Laković Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor. Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić, Zakonodavnog i Željko Aprcović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres. Dajem riječ predstavnici Vlade gospođi Marijani Laković Drašković. Izvolite, imate riječ.

MARIJANA LAKOVIĆ DRAŠKOVIĆ (05.03.19 16:47:42)

/Prekid/ zakona ispoštovali smo obavezu iz Akcionog plana za transponovanje Direktive o uslugama na unutrašnjem tržištu za period 2015 - 2018. godina i transponovali smo istu u ovaj

predlog zakona. Naime, podsjećanja radi, ova Skupština je usvojila u posljednjem periodu od dvije godine: Zakon o notarima, Zakon o javnim izvršiteljima, Zakon o advokaturi, Zakon o sudskim vještacima, kao i Zakon o tumačima, gdje smo transponovali ovu Direktivu i na istovjetan način smo to uradili u ovom predlogu zakona. Dakle, propisali smo jasno uslove pod kojima državljanin države članice Evropske unije može biti posrednik u Crnoj Gori i naravno ove odredbe će se primjenjivati danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Dakle, izvršili smo izmjenu još jednog člana gdje smo uredili status zaposlenih u Centru za posredovanje, na način što smo propisali shodnu primjenu Zakona o državnim službenicima i namještenicima, jer po važećem zakonu se shodno primjenjuje Zakon o radu i to na zasnivanje radnog odnosa, prava i obaveza, kao i odgovornosti zaposlenih u centru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:49:12)

Zahvaljujem direktorici direktorata gospođi Laković Drašković.

Otvaram raspravu. Da li ima zainteresovanih poslanika? Imali smo prijavljene kolege koji nisu u sali, tako da mogu zaključiti raspravu.

Izvolite, poslaniče Aprcoviću. Da li ćete kao izvjestilac?

ŽELJKO APRCOVIĆ (05.03.19 16:49:39)

...za politički sistem, pravosuđe i upravu želim da istaknem ovo što je uvažena gospođa Marijana Laković Drašković rekla, da je ovo posljednji zakon gdje se vrši transponovanje određenih direktiva Evropske unije u domaće zakonodavstvo. Znači, apsolutno mi smo izvršili harmonizaciju našeg zakonodavstva, a tiče se: Zakona o notarima, Zakona o advokaturi, Zakona o vještacima, Zakona o sudskim tumačima i na kraju Zakona o posredovanju, gdje smo transponovali i pri tome ograničili, odnosno odložili primjenu zakonskih rješenja do dana punopravnog prijama u EU. Želeći još jednom da istaknem da upravo je Zakon o posredovanju onaj zakon koji zajedno sa centrima za mirno rješavanje spora treba da omogući svim građanima Crne Gore koji žele brži pristup pravdi da upravo kroz ova dva instituta - institut za posredovanje i u centrima za mirno rješavanje sporova dođu što prije do adekvatne zaštite svojih prava, odnosno da se ne izlažu dugotrajnim troškovima sudskih postupaka, znamo da su ponekad i bolni, a izuzetno finansijski zahtjevni - tako da upravo kroz Zakon o posredovanju, nadam se, da će biti dostupnost našim građanima i Centar za mirno rješavanje sporova u okviru kojih će oni tražiti zadovoljenje svojih prava.

Smatram da je ovo jedna dobra norma, da smo na ovaj način zaokružili harmonizaciju lokalnog zakonodavstva sa savremenim zakonodavstvom Evropske unije i da će ova primjena, kako je i predviđena, imati dobar uticaj u trenutku kad Crna Gora bude punopravna članica Evropske unije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (05.03.19 16:51:39)

Zahvaljujem Vam, poslaniče Aprcoviću.

Pošto predstavnik Vlade, takođe, ne želi u ovom slučaju da da završnu riječ, konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački i da ćemo se izjasniti naknadno.

Poštovane kolegice i kolege, ja u vaše i moje ime zahvaljujem predstavnicima Vlade, Ministarstvu pravde i ovim mogu zaključiti današnji radni dan.

Sjutra nastavljamo po dnevnom redu, prečišćenom tekstu u 11h. Zahvaljujem i vidimo se sutra.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 11:35:18)

Poštovane kolege,

Nastavljamo sa radom Drugu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2019.

godini. Počinjemo današnji rad raspravom o **Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Predrag Bošković, ministar odbrane i Nada Ulićević, v.d. sekretarka Ministarstva. Ja ih pozdravljam.

Izjesci odbora su Danijel Živković, Zakonodavnog odbora i Miodrag Vuković, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Ministar Bošković ima riječ. Izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (06.03.19 11:35:49)

Zahvaljujem predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Prije nego što pređem na obrazlaganje potreba za izmjenama i dopunama postojećeg zakona da kažem da ovaj zakon shodno članu 91 stav 6 Ustava Crne Gore treba da bude u prvom glasanju izglasan dvotrećinskom većinom ako za to ne bude dovoljna potrebna većina onda nakon tri mjeseca od glasanja glasa se apsolutnom većinom.

Važeći Zakon o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu donijet je 2008. godine, a izmijenjen i dopunjen je u aprilu 2017. godine. Razlog za donošenje ovog zakona je potreba daljeg unapređivanja sposobnosti Vojske Crne Gore da ispunjava obaveze koje proističu iz temeljnih NATO sporazuma i usklađivanje važećeg zakona sa Zakonom o zaštiti i spašavanju. Naime, članom 13 Zakona o zaštiti i spašavanju propisano je da su operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, a članom 14 propisano je da su operativne jedinice za zaštitu i spašavanje jedinice civilne zaštite, jedinice za zaštitu i spašavanje opština organizovane kao opštinske službe za zaštitu i spašavanje, dobrovoljne jedinice za zaštitu i spašavanje i jedinice za zaštitu i spašavanje privrednih društava i jedinice za zaštitu i spašavanje drugih pravnih lica preduzetnika i jedinice za gašenje požara iz vazduha. Iz citiranog jasno proizilazi da se veoma složenim i obimnim poslovima zaštite i spašavanja ne bave samo jedinice civilne zaštite već i druge jedinice, pa je bilo neophodno da se Predlogom ovog zakona pruži mogućnost dalje profesionalne afirmacije svih jedinica za zaštitu i spašavanje kroz učešće njihovih pripadnika u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu. Dok bi se kroz implementaciju stečenih iskustava doprinijelo daljem jačanju kapaciteta operativnih jedinica za zaštitu i spašavanje u Crnoj Gori.

Prijedlogom zakona propisuje se mogućnost takođe da načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore uz saglasnost ministra odbrane upućuje jedinice Vojske ranga nižeg od ranga voda, odnosno pripadnika Vojske ne samo na obuke već i na vježbe u inostranstvu. Na ovaj način pripadnicima Vojske Crne Gore omogućuje se dalji profesionalni razvoj i razmjene iskustava putem učešća na vojnim vježbama zajedno sa pripadnicima vojski partnerskih država. Prijedlogom ovog zakona kao veoma značajna novina propisuje se obaveznost učešća pripadnika Vojske Crne Gore na svim zakonom propisanim aktivnostima u inostranstvu. Važećim zakonom obaveza učešća u međunarodnim snagama pripadnika Vojske odnosila se samo na aktivnosti odbrane države saveznice u smislu člana 5 Sjevernoatlanskog ugovora. Izuzetak od obaveznog učešća u međunarodnim snagama propisan je za pripadnice Vojske za vrijeme trudnoće dok pripadnice Vojske koje imaju dijete mlađe od tri godine života, samohrani roditelj pripadnik Vojske koji ima dijete mlađe od sedam godina života ili pripadnik Vojske koji ima dijete sa težim smetnjama u razvoju ili lice u rezervnom sastavu Vojske učestvuje u aktivnosti u međunarodnim snagama samo na osnovu pisanog pristanka.

Propisivanjem obaveznosti učešća pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama u inostranstvu omogućava se upućivanje kompletnog sastava formacijske jedinice Vojske Crne Gore u međunarodne snage koja je kao takva deklarirana za međunarodne aktivnosti i sertifikovana od strane NATO-a. Ovim se obezbjeđuje da svi pripadnici ove jedinice istovremeno

izvršavaju zadatak jer jedino kompletna i kompaktna jedinica može izvršiti namjenski zadatak u međunarodnim snagama. Učešće u međunarodnim snagama na osnovu dobrovoljnosti prouzrokovalo bi česte zamjene pripadnika Vojske iz jedne jedinice u drugu što bi dovelo do gubitka NATO sertifikata koji važi samo za kompletan sastav jedinica koji je ocijenjen. Pripadnike Vojske i lica u rezervnom sastavu koji se upućuju u aktivnosti u međunarodnim snagama u inostranstvo određivaće ministar odbrane na predlog načelnika Generalštaba Vojske. Članom 8 Prijedloga zakona propisuje se da se u međunarodnim snagama, odnosno mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu mogu uputiti samo pripremljene zdravstveno sposobne, obučene i opremljene jedinice, odnosno pripadnici Vojske i pripadnici civilne zaštite i zaposlenih u drugim organima državne uprave.

Do ukidanja principa dobrovoljnosti za učešće pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama prestaje potreba da se podzakonskim aktom Vlade Crne Gore propisuju kriterijumi za popunu jedinica Vojske za upotrebu u međunarodnim snagama. Takođe, zbog ukidanja principa dobrovoljnosti pripadnici Vojske neće zaključivati ugovore o pravima i obavezama za učešće u međunarodnim snagama jer su njihova prava i obaveze uređane propisima u oblasti odbrane. Prijedlogom zakona propisuje se novčana naknada za oštećenje organizma, odnosno za slučaj smrti pripadnika Vojske Crne Gore za vrijeme učešća u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu. Pravo na novčanu naknadu u slučaju oštećenja organizma odlučuje Ministarstvo odbrane, odnosno organ državne uprave čiji starješina izvršava akt Vlade Crne Gore. Visinu iznosa ovih naknada propisaće Vlada Crne Gore. Sredstva za sprovođenja ovog zakona predviđena su budžetom Crne Gore. Hvala.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 11:40:51)

Hvala Vama, ministre.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Sad prelazimo na diskusiju. Za riječ se javio poslanik Obrad Mišo Stanišić. Izvolite.

OBRAD MIŠO STANIŠIĆ (06.03.19 11:41:02)

Hvala Vam predsjedniče.

Pa, kratko ću. Sve što bih ja i moje uvažene kolegi iz Odbora za bezbjednost i odbranu rekli povodom izmjene i dopune ovog zakona bilo bi ponavljanje sa onim što je uvaženi ministar odbrane rekao i sve novine koje su obuhvaćene izmjenama i dopunama ovog zakona naglasio u svom uvodnom izlaganju gospodin ministar Bošković. Prema tome, suvišno bi bilo dalje bilo šta ponavljati, a vezano za izmjene i dopune ovog zakona. Toliko, hvala.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 11:41:35)

Hvala Vam.

Izvolite kolege, da li se neko javlja za riječ? Ne javlja.

Pretpostavljam da nemate ni vi potrebu za dopunom završne riječi.

U redu ako nema više interesovanja onda konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda. Izjasnićemo se naknadno.

Mi prelazimo na raspravu o **Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Melvudin Nuhodžić, ministar unutrašnjih poslova i Safet Korać, generalni direktor Direktorata za strateško razvojne poslove. Sjednici prisustvuje Dragan Pejanović, državni sekretar Ministarstva. Ja ih pozdravljam.

Izvjestioci odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Miodrag Vuković, Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite.

Poštovani predsjedniče Skupštine, sekretaru, uvažene poslanice i poslanici,

Sistem granične bezbjednosti kao dio ukupnog sistema bezbjednosti Crne Gore unapređuje se u kontinuitetu, kako na strateškom, normativnom, operativnom, tehničkom tako i u kadrovskom i organizacionom smislu. Zahvaljujući kvalitetnom strateškom okviru Crna Gora je dobila pomoć od Evropske unije tzv. budžetsku pomoć u iznosu od 20 miliona eura. Prva tranša te pomoći je kvalitetno implementirana, ta fiksna tranša u iznosu od osam miliona eura. Zahvaljujući kvalitetnoj implementaciji i ispunjenim indikatorima Crna Gora je nedavno dobila drugu varijabilnu tranšu od osam miliona eura. Vjerujemo da ćemo i ovu fazu uspješno implementirati da ćemo na osnovu ostvarenih indikatora povući i treću tranšu sektorske budžetske pomoći Evropske unije Crnoj Gori, upravo za jačanje sistema granične bezbjednosti.

U normativnom dijelu upravo kroz izmjene i dopune važećeg Zakona o graničnoj kontroli vrši se unapređenje i harmonizacija propisa u ovoj oblasti sa visokim međunarodnim standardima, prije svega sa pravnom tekovinom Evropske unije i Šengenskim katalogom propisa, odnosno Zakonikom o Šengenskim granicama.

U pripremi ovog zakona dobili smo i pozitivno mišljenje Evropske komisije i zapravo pohvale jer je sve ono što su bile njihove preporuke ugrađeno u tekst izmjena i dopuna ovog zakona.

Takođe, važno je istaći da donošenje izmjena i dopuna ovog Zakona je zapravo realizovanje i niza aktivnosti iz naših strateških dokumenata, programa rada Vlade, programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, Akcionog plana za implementaciju Strategije razvoja Uprave policije, Šengenskog akcionog plana itd. Dakle, poglavlja 24 - Pravda, sloboda i bezbjednost.

Zakonom se uređuje sve ono što je sada u ovom trenutku bitno sa stanovišta implementacije visokih standarda Evropske unije i Šengena.

Takođe, bitno je da je cilj izrade predmetnog zakona iznalaženje najboljih zakonskih rješenja, kako bi se ako ne u cjelosti, onda makar u velikoj mjeri otklonili i regulisali problemi sa kojima se policijski službenici Sektora granične policije susrijeću u vršenju poslova granične kontrole.

Predlogom zakona, predviđena je obaveza za operatora u vazдушnom saobraćaju, da obezbijede posebne oznake za razdvajanje različitih kategorija putnika na graničnim prelazima, kao i da obezbijede fizičko razdvajanje kretanja putnika do dana ulaska Crne Gore u Šengen zonu.

Kao što vam je poznato Crna Gora prvo ulazi u Evropsku uniju, a nakon toga ulazi u Šengensku zonu. Zbog toga je Vlada imajući to u vidu i predvidjela pomenutu obavezu, kako bi se operatori već sada počeli pripremati da implementiraju ove standarde u skladu sa Šengenskim propisima.

Kada je u pitanju drumski i pomorski saobraćaj Predlogom zakona je ostavljena mogućnost, a ne obaveza, da se na graničnim prelazima obezbijede posebne trake za razdvajanje kretanja različitih kategorija putnika. Što zavisi prije svega ostalih mogućnosti i uslova na graničnim prelazima.

Navedeno rješenje, ujedno predstavlja i preporuku Evropske komisije. Ovim Predlogom zakona je bolje uređen način vršenja nadzora državne granice i na bolji način su precizirana ovlašćenja policijskih službenika čime im je znatno olakšan zadatak u borbi protiv ilegalnih migracija, sprečavanje izvršenja krivičnih djela i prekršaja i drugih pojava koje ugrožavaju bezbjednost državne granice.

Navedenim izmjenama je postignuta potpuna usklađenost sa odredbama Zakonika o Šengenskim granicama koji uređuju ovu oblast vezano za nadzor državne granice.

U cilju zaštite podataka o ličnosti izvršena je izmjena člana 52a važećeg zakona čime je izvršeno usklađivanje sa Direktivom o obavezi prevoznika, da otkrivaju podatke o putnicima takozvani API direktiva na način da će se prevoznik u vazдушnom saobraćaju nakon dostavljanja podataka o putnicima policiji obavezati da pomenute podatke obriše u roku od 24 časa. Ista obaveza predviđena je i za policiju uz izuzetak da se ti podaci ne moraju brisati ukoliko policija

nastavlja određene provjere po određenoj osobi kao što to može biti povratak lica sa stranog ratišta, izvršilac određenih krikvičnih djela ili takozvano bezbjednosno interesantno lice.

Poštovane dame i gospodo, brojni su razlozi zašto je usvajanje izmjena i dopuna Zakona o graničnoj kontroli značajno. Budući da je riječ o materiji koja se tiče ne samo policije i drugih organa državne uprave koji učestvuju u sprovođenju granične kontrole i integrisanom upravljanju granicom već i samih građana prema kojima će se ta kontrola i sprovesti.

Prema tome, Predlogom zakona o kontroli nastoje se stvoriti uslovi koji ispunjavaju evropske standarde kao i unaprijediti samo vršenje granične kontrole, što će doprinijeti boljoj bezbjednosti na crnogorskim granicama, a samim tim i boljoj bezbjednosti Crne Gore uopšte. U uvjerenju da ćete podržati izmjene i dopune ovog zakona zahvaljujem vam na pažnji. Sa mnom je generalni direktor gospodin Korać koji je spreman da zajedno sa mnom odgovori na vaša pitanja.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 11:49:00)

Hvala.

Sada pitam da li izvjestioci odbora žele riječ. Ne žele.

Onda prelazimo na diskusiju.

Prvi za riječ se javio poslanik Vuković, izvolite.

MIODRAG VUKOVIĆ (06.03.19 11:49:23)

Uvaženi predsjedniče, poštovani predstavnici Vlade, dame i gospodo, kolege i kolegice,

Mislim da je dobro da vas obavijestim o tome kako je Odbor za bezbjednost i odbranu naše Skupštine u kontinuitetu tretirao odnosno bavio se ovim pitanjem, vrlo značajnim.

I reći ću odmah. Odbor za bezbjednost i odbranu razmotrio je Prijedlog zakona pred ovu sjednicu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli i nakon veoma konstruktivne diskusije koju smo imali sa predstavnicima predlagača odlučio je da predloži Skupštini da navedeni Zakon i razmotri i usvoji.

Pošli smo od toga, da je ugrožavanje bezbjednosti državne granice pojavnim oblicima poput ilegalnih migracija krijumčarenja ljudi i roba i drugih nezakonitih radnji predstavlja globalni ne samo naš bezbjednosni problem koji iziskuje pravovremenu i adekvatnu društvenu reakciju sa ciljem sprečavanja otkrivanja i suzbijanja navedenih pojava i to na svim nivoima počev od donošenja potrebnih normativnih rješenja, mjera, administrativnih promišljenih postupaka i operativnih radnji, primjerenih težini ovog problema. Ponoviću - kako na nacionalnom našem, tako i na regionalnom i međunarodnom planu.

Imajući u vidu da donošenje ovog propisa ima za cilj uspostavljanje standarda koje granična kontrola mora ispunjavati u momentu pristupanja naše države Evropskoj uniji već smo čuli od gospodina Pejanovića detaljnije o tome, kao i onih standarda koji se u aktuelnom momentu mogu uspostaviti saglasno mogućnostima i potrebama Granične policije posebno smo se fokusirali upravo na odredbe koje imaju za svrhu usaglašavanje vršenja granične kontrole sa pravom ili pravnom tekovinom Evropske unije.

Uvažavajući iznijeto u obrazloženju ukazao sam, mislim na zakone, ukazali smo i na značaj uspostavljanja adekvatnih standarda kako bi granična kontrola bila efikasnija, a kojima bi se preduprijedili potencijalni problemi sa kojima bi se službenici Sektora granične policije mogli susresti u vršenju poslova i svoje nadležnosti, kako se to kaže. Apostrofirajući pri tom navedeno i u izvještaju sa sjednice Odbora, on vam je nadam se blagovremeno dostavljen. S tim u vezi posebno pozdravljam i ostvarenu saradnju sa ekspertima na ovom zakonskom tekstu nijesmo ga dakle sami radili, uz duboko uvjerenje da nam razmjene iskustava i najboljih praksi omogućava da lakše prepoznamo i primijenimo najbolja rješenja koja na početku, ali na kraju imaju za cilj veću bezbjednost naših građana i jačanja kredibiliteta Crne Gore kao dobrog susjeda i pouzdanog partnera. Jednim dijelom smo aktuelizovali još u novembru prošle godine priču koju smo tada vodili i posvetili je pitanjima koja tretira predloženi zakonski tekst. Zato i govorim o kontinuitetu

bavljenja ovom problematikom matičnog odbora. Odbor je naime tada sproveo i konsultativno saslušanje na temu kontrola granica i dijeljenje informacija u kontekstu sprečavanja i borbe protiv terorizma i nasilnog ekstremizma sa posebnim osvrtom na sistem napredne informacije o putnicima, evidenciji, imenima putnika i prikupljanju biometrijskih podataka. Apsolvirali smo tom, ali i ovom prilikom to radimo, važnost proaktivnog praćenja usaaglašenosti sa relevantnim međunarodnim standardima, te nadzora nad sprovođenjem međunarodnih obaveza koje se odnose na objedinjenost granice, bezbjednost njenu i razmjenu informacija u cilju veće efikasnosti zaštite od potencijalnih prijetnji. Naročito terorizama koji to treba stalno ponavljati bar za ovaj trenutak, saglasni smo predstavlja jednu od najvećih pošasti koja ugrožava međunarodni mir i sigurnost u svim svojim oblicima.

I na kraju, poštovani kolege, jedan od naših zaključaka je bila i odluka da kolege poslanici izađu iz kancelarija i da ne komuniciraju samo s papirima, da obiđu granične prelaze, to smo uradili sa Republikom Hrvatskom - Debeli brijeg i Bosnom i Hercegovinom - Ilino Brdo na čelu sa predsjednikom našeg Odbora gospodinom Stanišićem, imali smo priliku da se direktno upoznamo sa svim elementima vršenja graničnih provjera kao i aktivnostima koje se sprovode u domenu nadzora nad graničnim pojasom uz osvrt na organizaciju...

Sve u svemu, navedeno predstavlja još jedan od razloga zbog kojih cijenimo, a ja to i javno saopštavam u ovom domu da će se usvajanjem Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli dodatno unaprijediti kapaciteti predmetnog sektora kao i bezbjednost na našim granicama.

Imam još tridesetak sekundi vjerujući da će ova moja sugestija, odnosno naša, biti prihvaćena. Ovo i iz razloga o kojima smo govorili na Odboru što je konfiguracija naše države takva. Vrlo je teško čak i postaviti granični prelaz na dodirnoj tački sa drugom susjednom nam državom, a da ne stvore se neki problemi. Sve ćemo mi uraditi kada je unutrašnja organizacija infrastruktura, ljudi, obučenost na prelazima, ali nam tereni pričinjavaju čak "zadovoljstvo" da imamo graničnih prelaza kao na Šćepan polju, kažu i neđe drugo, đe ulazimo, izlazimo iz Crne Gore da bi ušli u Crnu Goru. Nadam se da će vremenom, taj problem je evidentiran, pored ostalih, vremenom i to biti na pravi način analizirano, apsolvirano i naći se adekvatna rješenja. Jer stvarno danas, recimo kada se ide na Taru, kada idu naši gosti da splavare, a da ne govorim o domicilnom stanovništvu, moraju da izađu iz Crne Gore da bi ušli u Crnu Goru ne ulazeći na teritoriju strane države. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 11:57:13)

Hvala Vama poslaniče Vukoviću.

Naravno, kad govorimo o pitanju granice i o graničnoj kontroli, da podsjetim, uvijek to treba isticati da smo mi još 2009. godine ustanovili prvi zajednički granični prelaz Sukobin- Murićani sa susjednom Albanijom što je bilo zaista tada izuzetno ostvarenje. Mislimo i od tada da bi na takav način trebali da pokušamo i sa drugim našim susjedima da i smanjimo troškove, a napravimo još bolju saradnju i komunikaciju.

Sad poslanik Milorad Vuletić ima riječ. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (06.03.19 11:57:55)

Zahvaljujem gospodine predsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi gospodine Pejanoviću sa saradnicima, poštovani građani,

Čuli smo oko naših aktivnosti vezano za razmatranje ovoga zakona, dakle Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli na Odboru za bezbjednost i odbranu kojega smo imali i gdje smo zaista sa predlagačem materijala pojasnili mnoge stvari i ocijenili da se radi o kvalitetnim i značajnim izmjenama i dopunama ovog zakona koje će svoje efektuiranje ili svoj pravi smisao donošenja pokazati vrlo brzo u praksi.

Ono što bih želio da apostrofiram sa ovoga mjesta u pripremi za raspravu u plenumu, to je

samo ukratko da se podsjetimo onoga što ovaj zakon krucijalno rješava i sa par pitanja, više radi javnosti, da pojasnimo neke stvari što su benefiti izmjena i dopuna ovoga zakona. Dakle, predloženim propisom nastoje se uspostaviti standardi koje granična kontrola mora ispunjavati u momentu pristupa Crne Gore Evropskoj uniji što smo i čuli, kao i oni standardi koji se u ovom momentu mogu uspostaviti u skladu sa mogućnostima, a i potrebama Granične policije. Ovim Predlogom zakona usaglašava se vršenje granične kontrole sa pravnom tekovinom Evropske unije. Budući da će Crna Gora po ulasku u Evropsku uniju postati dio Šengenskog prostora, predloženim izmjenama i dopunama doprinosi se većoj efikasnosti u obavljanju granične kontrole, čime se olakšava posao policijskih službenika.

Predlogom zakona dodaje se nova vrsta graničnog prelaza takozvani zajednički granični prelaz na kojem policijski službenici i drugi državni službenici Crne Gore shodno ovlašćenjima, zajedno sa službenicima susjedne države, neposredno jedni nakon drugih obavljaju granične provjere, što je po mom sudu i mišljenju mnogo efikasniji rad nego što je to bilo do sada. Zakonom su propisani posebni uslovi za granične prelaze, uslovi za dobijanje identifikacionih oznaka za lica koja obavljaju privrednu djelatnost na području graničnog prelaza, nadzor državne granice vrši se na kopnu, moru, unutrašnjim vodama. Utvrđena su precizna pravila o pregledanju i pretresu lica, stvari i saobraćajnih sredstava, utvrđuju se i posebne obaveze prevoznika u vazдушnom saobraćaju. Planira se da se u blizini granične linije i graničnog prelaza postave posebne oznake i signalizacija na putevima radi upozorenja ili upozoravanja na približavanje graničnoj liniji i graničnom prelazu.

Uz napomenu da Predlog zakona podržavam i predlažem Skupštini da ga usvoji postavio bih tri kratka pitanja i pretpostavljam da ćemo dobiti odgovor. Kažem ja sam ga dobio na samom Odboru, ali više zbog građana, eto da vidimo u čemu se sastoji to efikasnije kreiranje nekih i obezbjeđenje uslova za rad na terenu vezano za ovaj zakon.

Obzirom da ćete usvajanjem zakona od početka primjene propisa vršiti različite provjere po kategorijama lica, da li očekujete da ćete time postići i ubrzanje procedure prilikom prelaska državne granice, što je za Crnu Goru kao turističku destinaciju priznaćete od izuzetnog značaja?

Drugo bi bilo - da li očekujete da se ovim unaprijedi bezbjednost na državnoj granici, što je pitanje od izuzetnog značaja imajući u vidu one tri etape kontrole prva, druga, treća i sve ostalo, da ne elaboriram?

I na kraju, očekujete li da podzakonski akti koji treba da se donesu od dana usvajanja zakona u roku od šest mjeseci budu usvojeni do drugog kvartala 2019. godine, kako navodite, a službenici pripremljeni za rad sa njima obzirom na dolazeći priliv turista tokom ljetnje sezone i kako će se to odraziti u dijelu obuke tih službenika i u dijelu efikasnog djelovanja njihovog prema talasu turista koji se nadamo da će, kao i uvijek tražiti efikasniju, da kažem tako, kontrolu i rad na državnoj ili državnim granicama? Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:03:04)

Hvala i Vama poslaniče Vuletiću.

Ko se još od poslanika javlja za riječ? Ne javlja se niko. Pretpostavljam da bi željeli predstavnici predlagača da odgovore i da nakon toga imaju i završnu riječ.

Kolega Korać. Izvolite.

SAFET KORAĆ (06.03.19 12:03:27)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uz zahvalnost poslanicima na konstruktivnim diskusijama, iskoristio bih priliku da odgovorim na par postavljenih pitanja uvaženog poslanika Vuletića i na određene konstatacije poslanika Vukovića.

Dakle, jedna od glavnih prednosti ovog zakona je usaglašavanje s Schengen borders code, dakle Evropskim zakonikom u ovoj oblasti jeste zajednički granični prelaz. Taj zajednički granični prelaz je nešto što predstavlja jednu od glavnih novina ovdje. Iz tog zajedničkog graničnog prelaza

može se reći da proističu i efikanost i efektivnost samog prelaska državne granice. U tom smislu ovaj zakon predvidio je i pojednostavljenu graničnu provjeru za države članice Evropske unije, za države s kojima imamo potpisane sporazume, u regionu su to države čiji državljani mogu ulaziti u našu državu i izlaziti iz nje s ličnom kartom. U tom smislu će se postići ta efektivnost. Svjedoci smo toga da imamo najveći broj turista iz regiona ljeti i kod njih će biti vrlo pojednostavljena granična provjera, i to na prvoj liniji provjere. Dakle, zakon je predvidio i drugu liniju provjere. U slučaju ako policijski službenik prilikom određene provjere posumnja da treba izvršiti detaljniju graničnu provjeru mora to najaviti licu koje provjera i pomjeriti ga na drugu liniju granične provjere koja se nalazi neposredno uz drugu liniju granične provjere. Sve to uzrokuje i dodatnu bezbjednost građana, dodatnu bezbjednost države. Jer, samim tim što ćemo imati s jedne strane efektivnost i efikasnost prelaženja državne granice, s druge strane i detaljnu provjeru u svim onim slučajevima gdje to treba. Dakle, detaljna provjera je obavezna kod svih drugih državljana. Kada se radi o državama, na primjer, s kontinenta Afrike, s kontinenta Azije koje ne pripadaju svim ovim državama koje sam nabrojao obavezna je detaljna granična provjera. Tako da smo kao zakonopisci imali negdje u vidu i te okolnosti, okolnosti koje sada utiču na ratna dešavanja u određenim državama svijeta.

Dobro ste primijetili da će biti potrebna dodatna obuka i već smo u procesu sprovođenja tih obuka u smislu usvajanja određenih zakonskih obaveza od strane policijskih službenika. To ćemo u redovnom roku sprovesti prema službenicima. Tako da će ovi podzakonski akti koji proističu iz ovog zakona biti završeni u roku koji je predviđen ovim zakonom, što će dodatno olakšati i samu proceduru kontrole i olakšati primjenu ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:06:19)

Hvala i Vama.

Konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na raspravu o **Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Mevludin Nuhodžić, ministar unutrašnjih poslova i Milanka Baković, generalna direktorica Direktorata za građanska stanja i lične isprave. Sjednici prisustvuje Dragan Pejanović, državni sekretar Ministarstva. Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić, Zakonodavnog odbora i Radule Novović, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.
Izvolite.

DRAGAN PEJANOVIĆ (06.03.19 12:06:57)

Hvala.

Poštovani predsjedniče Skupštine, uvažene poslanice i poslanici,

Kao što znate, nakon obnove crnogorske nezavisnosti bilo je neophodno donijeti set zakona kojima se regulišu građanska stanja. Tako je 2007. godine donijet Zakon o ličnoj karti i niz drugih propisa koji uređuju oblast građanskih stanja. Počev od 2008. godine, omogućeno je izdavanje biometrijskih identifikacionih dokumenata. Ovim novim biometrijskim dokumentima značajno je smanjena mogućnost falsifikovanja i zloupotrebe istih zato što su izrađeni u skladu s najvišim međunarodnim standardima i standardima EU jer su zasnovani na standardima koji se tiču bezbjednosti identifikacionih i drugih dokumenata. Tehnologija uzima sve više maha u današnjem svijetu i nastaju mnoge nove usluge s ciljem da se građanima na jedan novi, savremeniji način omogući lakše i brže pružanje usluga.

U skladu s tim, došlo je vrijeme da se lična karta unaprijedi i obezbijedi znatno veća sigurnost i bezbjednost na način što će se izdavati tzv. dokument treće generacije koja će imati u sebi čip, a što će se omogućiti predloženim izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti. Opšti cilj uvođenja ovih dokumenata je podizanje nivoa povjerenja među korisnicima elektronskih usluga kroz implementaciju savremenih tehnologija u funkciji stvaranja elektronskog identiteta i njegove

upotrebe u svim elektronskim službama organa državne uprave. Primjena zakona će biti odložena kako bi se obezbijedili svi preduslovi da zakon počne da se implementira, a što znači nabavku adekvatne opreme i ID dokumenata. Dakle, predviđeno je da se primjenjuje šest mjeseci od dana stupanja na snagu. U međuvremenu, Ministarstvo javne uprave i Ministarstvo unutrašnjih poslova radiće na stvaranju uslova za realizaciju druge faze implementacije ovog projekta kako bi bilo omogućeno dopunjavanje podataka na nosaču čipa elektronskog ID dokumenta treće generacije. Ugradnjom navedenih sertifikata u ličnu kartu građanima će se omogućiti korišćenje raspoloživih elektronskih servisa. Dakle, kroz jedan dokument olakšaćemo građanima ostvarivanje usluga jer će u taj čip biti i kroz taj čip, kroz tu ličnu kartu omogućeno da koriste više usluga. Ona predstavlja i danas jedan dokument kojim se dokazuje identitet, državljanstvo, a omogućiće se i korišćenje usluga u zdravstvu umjesto zdravstvene knjižice itd. i tome sl. Na ovaj način lična karta će istovremeno biti i elektronska isprava, dokaz o pravnom identitetu građana i dokaz o elektronskom identitetu građanina, a što je u korak sa savremenim trendovima i tehničkim dostignućima u ovoj oblasti.

Poštovane dame i gospodo, cilj uvođenja elektronskih ličnih dokumenata je da komunikacija građana s državom postane kvalitetnija, jednostavnija i jeftinija, što podrazumijeva korišćenje elektronske komunikacije. Stvaraju se normativni tehnički uslovi koji su potrebni da eliminišu ili barem na najmanji stepen svedu mogućnost ugrožavanja prava na zaštitu podataka o ličnosti i svakog drugog ljudskog prava. S toga je iznalaženje novih i usavršavanje postojećih sistema i načina sprečavanja zloupotreba zaštite dokumenata i državnih granica, kao i praćenje savremenih dostignuća u elektronskom poslovanju jedan od važnih ciljeva svake savremene države i, naravno, naše države Crne Gore. Uz uvjerenje da ćete podržati i Predlog ovog zakona, zahvaljujem vam na pažnji. Gospođa Milanka Baković, generalna direktorica je tu da zajedno odgovorimo na vaša pitanja. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:11:24)

Hvala, gospodine Pejanoviću.

Sada pitam izvjestioce da li žele riječ. Ne žele.

Onda riječ ima poslanica Marta Šćepanović. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (06.03.19 12:11:35)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče, uvaženi predstavnici predlagača, poštovani građani,

Kao što smo već čuli od strane predstavnika predlagača, još od 2007. godine kada je donesen Zakon o ličnoj karti omogućeno je izdavanje biometrijskih dokumenata i znatno je time smanjena mogućnost falsifikovanja i zloupotrebe ovih dokumenata. Sada smo već u jednoj sljedećoj fazi. Ovim izmjenama i dopunama Zakona omogućava se da treća generacija, odnosno dokumenta treće generacije koja će u sebi sadržati čip. Ono što je važno, to se uvodi upravo zbog podizanja nivoa povjerenja među korisnicima elektronskih usluga kroz implementaciju ovih savremenih tehnologija. Bitno je naglasiti da će se ovim građanima omogućiti korišćenje raspoloživih elektronskih servisa, odnosno lična karta će biti istovremeno i elektronska isprava, dakle dokaz o pravnom identitetu građanima i dokaz o elektronskom identitetu građanina, što je u korak sa savremenim trendovima i tehničkim dostignućima iz ove oblasti.

Važno je napomenuti da će primjena zakona u ovom dijelu biti odložena, kao što je već rekao predstavnik predlagača. Važno je napomenuti da se ove izmjene, takođe, odnose i na to da građanin koji je stariji od šest godina i koji ima prebivalište u Crnoj Gori ima pravo na ličnu kartu. Ovim predlogom zakona se omogućava da lica mlađa od 18 godina života imaju pravo na ličnu kartu što će se svakako olakšati kao i biti korisno za potvrdu identitetu u raznim administrativnim postupcima.

Na kraju, što se tiče ovog zakona ja bih takođe podsjetila da Odbor za dalju reformu izbornog i drugog zakonodavstva u okviru svojih nadležnosti takođe ima zadatak da izvrši i analizu

primjene Zakona o ličnoj karti i Zakona o crnogorskom državljanstvu uz eventualan predlog određenih izmjena ili dopuna ovih zakona ukoliko se ispostave korisnim ili neophodnim. U okviru podgrupe koja se bavi ovim pitanjem već se rade i određene analize. Međutim, predstavnici opozicije su se, mimo već postignutog dogovora koji smo ovdje imali u decembru mjesecu u prošloj godini opredjeljenje da zajednički svi radimo na ovom zadatku koji nam je povjeren od Skupštine, opet opredijelili da je mjesto njihovog rada ulica. Umjesto da konstruktivno rade unutar institucija, unutar Skupštine kako bismo ovdje kroz jednu suštinsku raspravu svi zajedno doprinijeli jačanju povjerenja u izborni proces i prosto odgovorili na zahtjeve građana koji su nam i ukazali povjerenje ne samo po ovom pitanju već i po ostalim pitanjima. U našem zajedničkom interesu je da svi usaglasimo i donesemo unaprijeđenu izbornu zakonodavstvo sa svim onim preporukama međunarodnih organizacija, što će svakako doprinijeti ukupnoj demokratičnosti procesa.

Nijesam sigurna da bi i po tom završenom poslu jer smo iz godine u godinu unapređivali izbornu zakonodavstvo i poštovali preporuke međunarodnih organizacija zbog nas samih prije svega nijesam sigurna opet ponavljam da bi to konačno stavilo tačku kada je u pitanju povjerenje opozicije prema rezultatima izbora, bez obzira što smo svakog puta zajednički usaglašavali ovdje i donosili zakone. Obično onamo gdje Demokratska partija socijalista pobijedi na izborima tu se konstatuje da su izbori pokradeni dok onamo gdje vlast osvoji opozicija tada se u pitanje ne dovode niti rezultati izbora niti povjerenje građana u izborni proces.

Svakako očekujemo da shvate da je jedini način rada onaj koji se odvija u institucijama i da će se vratiti zadatku na koji su se sami prije svega obavezali da izvrše kroz Odbor za dalju reformu izbornog zakonodavstva. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:15:56)

Hvala i Vama.

Više nema prijavljenih poslanika za diskusiju.

Da li se naknadno neko javlja za riječ? Ne javlja.

Pitam, da li predstavnici predlagača žele dati neke završne napomene? Ne žele.

Hvala vam.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Hvala kolegama.

Sada prelazimo na raspravu o **Predlogu zakona o industrijskim emisijama**.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma i Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu.

Izjave odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, gospođo Vojinović.

IVANA VOJINOVIĆ (06.03.19 12:16:45)

Hvala predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Osnovni razlog izrade Predloga zakona o industrijskim emisijama je prenošenje vrlo složene i kompleksne Direktive Evropske unije o industrijskim emisijama koje regulišu oblast kontrole emisije zagađujućih materija iz industrijskih postrojenja a što će se ostvariti kroz tekst ovog predloga zakona, kao i kroz prateća podzakonska akta koja će biti donijeta u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu zakona.

Inače, Direktiva o industrijskim emisijama je zamijenila i nadogradila sedam prethodno važećih evropskih direktiva iz ove oblasti uključujući Direktivu o sprečavanju i kontroli industrijskog zagađenja koja je u cjelosti prenijeta kroz sada važeći Zakon o sprečavanju i kontroli industrijskog zagađenja. Predlogom Zakona o industrijskim emisijama uređuju se mjere za sprečavanje i

kontrole emisija koje nastaju iz industrijskim postrojenja, a koje mogu imati negativne uticaje na zdravlje ljudi, životnu sredinu i materijalna dobra.

U skladu sa Predlogom zakona postrojenja mogu otpočeti obavljanjem aktivnosti samo na osnovu integrisane dozvole za rad i u skladu sa uslovima zasnovanim na takozvanim najbolje dostupnih tehnikama koji su navedeni u njoj.

U dozvoli se mora uzeti u obzir takozvani integrisani pristup to jest cjelokupni efekat rada, postrojenje na životnu sredinu i obezbijediti visok nivo zaštite životne sredine u cjelini, na primjer emisije u vazduhu, vodu i zemljište, stvaranja otpada, korišćenje sirovina, energetska efikasnost, sprečavanje nesreće i slično.

Dozvola se na zahtjev operatera zajedno sa obimnom tehničkom dokumentacijom i ne tehničkih prikazom podataka na kojima se zasniva zahtjev izdaje za puštanje u rad novog postrojenja ili njegovog dijela ili za rad i značajne izmjene u radu, to jest funkcionisanju u postojećih postrojenja.

Za razliku od postojećeg zakonskog rješenja postupak izdavanje integrisane dozvole shodno ovom predlogu zakona vodi isključivo Agencija za zaštitu prirode i životne sredine.

Predlog zakona o industrijskim emisijama takođe jača ulogu javnosti posebno u pogledu učešća u procesu donošenja odluka i sistematskog obavještanja, jer od samog pokretanja postupka izdavanje integrisane dozvole do njegovog okončanja zainteresovani organi i organizacije, kao i javnost moraju da budu informisani, njihovo mišljenje mora da bude uzeto u razmatranje i omogućen im uvid u traženu dokumentaciju.

Ako rad, postrojenje može imati negativan uticaj na životnu sredinu druge države ili ako to zatraži ta država čija je životna sredina može biti ugrožena toj državi se u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima po principu reciprociteta dostavljaju potrebna dokumentacija i informacije.

Predlog zakona o industrijskim emisijama obuhvata industrijske aktivnosti, kao što su energetika, proizvodnja i obrada metala, minerala, hemikalija, upravljanja otpadom i druge sektore, kao što su proizvodnja celuloze i papira, klanica, intezivni uzgoj i slično.

Vrste aktivnosti postrojenja za koje se izdaje dozvola određiće se uredbom Vlade. Ovim Predlogom zakona po prvi put su detaljno razrađene odedbe koje se odnose na velika i srednja postrojenja za sagorijevanje goriva, postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada, upotreba organskih rastvarača, živu, živina ujedinjenja i smještaj žive u postrojenjima kao i postrojenja koje proizvodi titanijum dioksid.

Sistem inspeksijskog nadzora je preciznije definisan kroz uvođenje obavezne pripreme planova inspekcije, sprovođenje zajedničkih inspeksijskih nadzora, ekološke inspekcije, inspekcije nadležnih u skladu sa posljednjim propisima za nadzor pojedinih segmenata životne sredine.

Uvedena je i obaveza da se izvještaji o izvršenom nadzoru učine dostupnim javnosti na internet stranici Uprave za inspeksijske poslove.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o integrisanom sprečanju i kontroli zagađivanja životne sredine.

Konačno na Predlog zakona o industrijskim emisijama, između ostalog dobijeno je pozitivno mišljenje Evropske komisije. Takođe, ono što je važno pomenuti jeste da je u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore organizovan niz aktivnosti u cilju upoznavanja privrednih subjekata sa obavezama koje su definisane Predlogom zakona i dobijeno je pozitivno i zaista ohrabrujuće mišljenje Privredne komore da je privreda saglasna sa novim zakonskim rješenjem, što ukazuje na to da su crnogorski privrednici svjesni predstojećih obaveza u pogledu zahtjevu zaštite životne sredine koje moraju da primljenjuju u svom poslovanju.

Implementacija Zakona o industrijskim emisijama iziskivaće velika finansijska ulaganja u postojeća industrijska postrojenja, ali i vrijeme da se sprovedu mjere potrebne je da se rad postrojenja uskladi sa odredbama zakona.

To znači za privredu i državu veliki izazov u dostizanju svih rješenja predviđenih Predlogom zakona, ali sa druge strane donošenjem Zakona o industrijskim emisijama daćemo prioritet intervenciji na izvoru zagađenja, obezbijedićemo racionalna upravljanja privrednim resursima i istovremeno voditi računa o organizacionim i finansijskim kapacitetima u postrojenjima na koja se odnosi ovaj propis budući da smo i u pregovaračkoj poziciji za Poglavlje /prekid/ za svako od postojećih postrojenja i nadaćemo da ćemo u otpočetoj procesu pregovora ispregovarati

najpovoljnije uslove za našu privredu i njeno prilagođavanje na ovim ekološkim standardima. Hvala vam na šaznji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:21:59)

Hvala Vam.

Da li neko od izvjestioca želi riječ? Ne.

Onda će ustvari da spoji kao izvjestioc i prvi diskutant poslanik Petar Ivanović. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (06.03.19 12:22:11)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici,

U normativnom smislu Crna Gora se korak po korak primiče standardima Evropske unije. To činimo i danas, razmatrajući Predlog zakona o industrijskim emisijama. Usuđujem se već jedan veliki broj građana Crne Gore iskazuje rastuće interesovanje za pitanja ekologije i uvođenja novih standarda koji imaju za cilj bolju zaštitu prirode i njeno kvalitetnije očivanja za buduće generacije.

Žao mi što predstavnici opozicije nijesu iskazali interes da raspravljaju o ovom Predlogu zakona, prije svega iz razloga što ovaj predlog duboko zadire u struku, a ponajmanje u politiku. Ne mogu da prihvatim selektivan odnos prema pitanjima koja su na dnevnom redu Skupštine Crne Gore. Mi, ispred nas nemamo meni, pa da biramo o kojim pitanjima želimo da raspravljamo, a o kojima ne. Nasuprot, ako želimo da se ponašamo na društveno odgovoran način moramo raspravljati o svim pitanjima.

Na Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje vodili smo kvalitetnu raspravu koja je rezultirala i amandmanima koje je predlagač prihvatio, te su postali sastavni dio Predloga zakona i pored velikog broja nevladinih organizacija koje su zainteresovane za pitanja ekologije u Crnoj Gori nijedna nije prisustvovala na dvije sjednice Odbora na kojima smo raspravljali o Predlogu zakona o industrijskim emisijama. Time se samo potvrđuje utisak da ako se neki predlog zakona ne može smjestiti u politikansku ravan gubi se interesovanje za raspravu, a takav pristup ne samo da nije dobar za budućnost Crne Gore već nikako ne može biti društveno odgovoran. Predlog koji je pred nama ima širi obuhvat regulisanja od postojećeg zakona naročito u dijelu koji se odnosi na regulisanje rada srednjih i velikih postrojenja za sagorijevanje, spaljivanje i suspaljivanje otpada, postrojenja u kojima se koriste organski rastvarači, postrojenja koja proizvode titanijum dioksid kao i u dijelu koji se odnosi na upotrebu žive u industrijskim postrojenjima. Ponuđenim zakonskim rješenjima iskazujemo spremnost da se približimo veoma zahtjevnim standardima koje propisuje Evropska unija. Prenosi se direktiva u industrijskim emisijama koje predstavljaju ključni pravni instrument Evropske unije koji na jedinstven način reguliše oblast kontrole emisije zagađujućih materija iz industrijskih postrojenja i to je naravno dobro. Međutim, s druge strane imam utisak da svijest o potrebi podizanja standarda i nije toliko rasprostranjena u Crnoj Gori, a svijest se mijenja samo kroz edukaciju, kroz prenos znanja i iskustava. Zato ako želja za podizanjem standarda ostane samo u normativnoj sferi i izgubi praktičnu nit i povezanost sa privredom kao društvo nećemo daleko odamći. To znači da je neophodno pronaći partnere među zamljama Evropske unije koji će nam pomoći u primjeni predloženih zakonskih rješenja koncipiranju tehnoloških zahtjeva i standarda koji se fazno moraju usvajati. Na taj način čuvamo prirodu jer na ovako malom prostoru kakva je Crna Gora dovoljna je jedna ekološka katastrofa da u potpunosti izmijeni sliku zemlje u kojoj živimo. Iskustva drugih nisu samo važna zbog prenosa znanja već i zbog mogućnosti da učimo na tuđim greškama. Upravo iz tih razloga pozivam poslovnu zajednicu, prije svega onaj dio koji je lociran u industriji, da pažljivo prouči predložena rješenja koja pored novih tehnoloških standarda zahtijevaju i značajne investicije. Iako u ovom momentu Crna Gora nema srednja i velika postrojenja za sagorijevanje, spaljivanje i suspaljivanje otpada pritisnuti potrebom da brže rješavamo pitanje komunalnog otpada razmatraće se i neka od tehnološki prihvatljivih rješenja u ovoj oblasti. Zato cijenim da je dobro za sve građane Crne Gore da danas usvojamo predloženi zakon čime šaljemo jasnu poruku

da smo zainteresovani za evropske standarde i vrijednosti, a ne i za izraobovane tehnologije i jeftina, a istovremeno pogubna rješenja.

Na kraju želim da se osvrnem na još jednu novinu zakona. Predlog zakona jača i ulogu u javnosti posebno u pogledu učešća u procesu donošenja odluka i sistematskog obavještanja. Učešće javnosti odnosi se na uvid u zahtjev za izdavanje dozvola, same dozvole, uključujući reviziju, rezultate monitoringa itd. Pritom nije samo u pitanju domaća javnost već i zainteresovana javnost prekograničnih teritorija. Takođe, organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora ima obavezu obavještanja javnosti o obavljenom inspekcijskom nadzoru. Uz jasnu proruku građanima Crne Gore da poslanici DPS-a i stranaka koje čine parlamentarnu većinu nemaju privilegiju selektivnog odnosa prema pitanjima koja su na dnevnom redu već nasuprot obavezu da na društveno odgovoran način redovno i u kontinuitetu obavljaju svoje dužnosti želim da izrazim podršku Predlogu zakona i obavijestim predlagača da će poslanici DPS-a podržati Predlog zakona koji je na dnevnom redu. Hvala.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:26:32)

Hvala Vama poslaniče.

Sada dajem riječ poslanici Sanji Pavićević. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (06.03.19 12:26:41)

Poštovani predsjedniče.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovana gospođo Vojinović, poštovane građanke i građani,

Danas diskutujemo o Zakonu o industrijskim emisijama koji je nastao kao potreba za usklađivanje sa Direktivom 2010/75 Evropskog parlamenta i Savjeta o industrijskim emisijama. Pomenuta Direktiva je rezultat predloga Evropske komisije, nacionalnih i socijalnih odbora, te odbora regija u cilju pojednostavljenja i pojašnjenja raznih aktivnosti koji imaju za cilj povećanje nivoa zaštite životne sredine. Na taj način izvršena je zamjena sedam evropskih direktiva koje su pokrivale pomenutu oblast. Suština ovog predloga zakona što je posebno apostrofirano i u Direktivi je u tome da se težište stavlja na mjere koje su povezane sa samim izvorom zagađenja u cilju sprečavanja štetnih emisija i stvaranja otpada, a takođe i na mjere za smanjenje uticaja nastalog zagađenja. S tim u vezi u skladu sa načelom - zagađivač plaća, svako pravno i fizičko lice koje pričinilo štetu u životnoj sredini dužno je nadoknaditi troškove nastale zagađivanjem životne sredine kao posledicu svojih aktivnosti. To uključuje - 1. Troškove za ugrožavanje i rizik po životnu sredinu i 2. Troškove uklanjanja štete nanijete životnoj sredini, odnosno stavljanja ili vraćanja lokacije u zadovoljavajuće stanje. Osnova ovog predloga je i tzv. integrisana dozvola. Posjedovanje integrisane dozvole garantuje da poslovanje kompanije, odnosno operatera ostavlja minimalno štetan trag na životnu sredinu i da nosilac dozvole efikasno koristi energiju i ostale resurse uz primjenu najboljih dostupnih tehnika. Podnosilac zahtjeva za dozvolu nema lak zadatak. Potrebno je prikupiti mnogobrojna dokumenta kojima se dokazuje poslovanje u skladu sa strogim propisima. Prema redosljedu izdavanja dozvola integrisana dozvola je treća poslije dobijanja urbanističko tehničkih uslova i građevinske dozvole. Ova dva dokumenta su trajnog karaktera za razliku od integrisane dozvole koja podliježe reviziji svakih pet godina.

Dalje, zakon predviđa način i metodologiju kako se vrši monitoring emisija kod postrojenja za sagorijevanje, a zavisno od ulazne toplotne snage i vrste goriva. S obzirom na ulaznu toplotnu snagu definisan je kontinualni ili periodični monitoring. Takođe, monitoring je obavezan i kod postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada. Operateri koji upravljaju radom ovakvih postrojenja dužni su da preduzmu mjere radi sprečavanja i smanjenja zagađanja vazduha, zemljišta, površinskih i podzemnih voda, neprijatnih mirisa buke i rizika po zdravlje ljudi. Naravno da bi monitoring i mjere dali očekivane i mjerljive rezultate na terenu formira se zajednički inspekcijski nadzor ekološke inspekcije i inspekcija nadležnih u skladu sa posebnim propisima za nadzor pojedinih segmenata životne sredine. Inspekcije vrše nadzor nad svim aktivnostima

postrojenja koje utiču na životnu sredinu uključujući posjete postrojenju, nadzor nad praćenjem emisija, provjeru internih izvještaja i prateće dokumentacije, provjeru rezultata monitoringa koji vrši operater, provjeru tehnika koje se koriste i nadzor nad upravljanjem postrojenjem i lokacijom na koje se ono nalazi.

Predlog zakona ima transparentan karakter jer predviđa i blagovremeno i kvalitetno obavještanje javnosti o svim mjerama koje nadležne inspekcije preduzimaju. Danom stupanja na snagu ovog predloga zakona prestaje da važi Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine koji smo prošle godine usvojili u ovom Parlamentu. Predlagač je takođe naveo da se podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona moraju donijeti u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu, a do tada primjenjivaće se podzakonski akti donijeti na osnovu Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine i Zakona o zaštiti vazduha.

Na kraju, u zaključku, mišljenja sam da ovaj predlog zakona u sebi sadrži čitav set mjera koje se odnose na tzv. Apps dozvole postrojenja za sagorijevanje, spalionice otpada, tretiranje žive i njenih jedinjenja, postrojenja za proizvodnju titanijum oksida, organskih rastvarača i ima kvalitet jedinstvenog pravnog okvira koji će nesumnjivo doprinijeti povećanju stepena zaštite životne sredine i ekološkoj državi kakva je Crna Gora. Zahvaljujem.

PREDSJENIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:31:40)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Ervin Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (06.03.19 12:31:47)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedniče sa saradnikom, poštovana gospođo Vojinović, uvažene kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Složićemo se da se pred nama nalazi veoma značajan zakon koji je kao što smo i čuli koncipiran na najsavremenijim evropskim standardima i procedurama samim tim i jedna garancija jednog pravnog okvira koji će kvalitetno tretirati industrijsko zagađenje. Mislim da ta poruka najbolje treba da stigne do privrednika koji treba da usklade svoj rad sa navedenim zakonom. Ono što nas u Crnoj Gori interesuje je i to da i pored investicija koja je najači proizvođač u Crnoj Gori ili industrijska postrojenja kao što su KAP, Željezara ili Termoelektrana u Pljevljima i pored investicija mislim da će morati dodatno da investiraju kako bi zadovoljili zadate kriterijume.

Takođe, treba da smo svjesni toga da građani moraju mijenjati svoje navike i odnos prema zaštiti životne sredine. Ono što naši građane treba da raduje i to da ovaj zakon ide u tom pravcu da dobijamo kvalitetniji vazduh, da li treba da podsjetim sve vas da je prošle godine u decembru 18 dana zabilježeno u Podgorici da je bila zagađenost vazduha, da je u Pljevljima bilo čak 29 dana zagađenosti vazduha i ako se sjećate svi nažalost da je u novembru prošle godine u Pljevljima zagađenost vazduha, čak bila 23 puta veća od dozvoljene. Sigurno je to i uticalo da je prema nekim institucijama, Pljevlja svrstano u 10 gradova Evrope sa visokim stepenom zagađenosti vazduha. Vjerujem i ovaj zakon i vjerujem ozbiljno rukovodstvo u Pljevljima zajedno sa saradnjom Vlade da će započetim procesom izgradnjom toplane i toplifikacijom grada doprinijeti zajedno da Pljevljaci imaju kvalitetniji vazduh.

Takođe, treba pomenuti i to da je ovo vrijeme svjetske ekonomske utakmice koje imamo, samim tim i velikim razvojem industrije, dolazi do zagađivanja životne sredine, a samim tim i zdravlja ljudi. Svjedoci smo da nema mjesta na zemljinoj kugli gdje čovjek nije ostavio nažalost negativan trag. Ponavljam velika industrijska postrojenja direktno utiču na zagađenost životne sredine, samim tim i na život građana, a nažalost i na biodiverzitet.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije, za prošlu godinu, jedna petina građana u svijetu udiše zagađeni vazduh, što je jedan stravičan podatak. Takođe, treba da u pravcu važnosti ovog zakona, odnosno značaj industrijskih emisija, pokušaću da ukažem na još

par činjenica. Svi znamo da su fosilna goriva osnovni izvor energije, ali isto znamo da se oslobađa ugljenik, te usljed stvaranja velike količine ugljen-dioksida ima jak uticaj na staklenu baštu, što sve to ima stravičan uticaj, odnosno ekstremni uticaj na klimatske promjene, kao što znate povišena temperatura, topljenje lednika, suše, poplave, kisjele kiše i poremećaj u moru itd.

Prema podacima Svjetske zdravstvene organizacije je da je za prošlu godinu zbog toplotnog zagrijavanja oko 150.000 ljudi izgubilo život, a prema procjenama za 2030. godinu se procjenjuje da će se taj broj udvostručiti. Ne treba zaboraviti, zbog uticaja na staklenu baštu da je za 30% povećan procenat ugljen-dioksida u atmosferi, a dok se procenat metana udvostručio. Zato kažem radi se o vrlo važnom zakonu na koji treba obratiti pažnju, jer svjedoci smo u zadnjih 20 ili 30 godina velikih promjena u industrijskim procesima što se posebno odnosi na stroge ekološke zakone, efikasniju energetska efikasnost, modernim tehnologijama i velikog uticaja ipak i dalje industrija najviše opterećuje životnu sredinu u pravcu kao što smo rekli zagađivanje vazduha i stvaranja otpada u sredini.

Znači trebamo obratiti pažnju svi, posebno građani i proizvođači ovaj zakon se tiče svih nas. Dozvolite još jednom da pojasnim. Razumijem utrku u ekonomiji, razumijem industrijske procese, ali moramo razmišljati o budućim pokoljenjima da zbog našeg razvoja ne ugrozimo budućnost naših pokoljenja. Mogao bih još par faktora predočiti zbog važnosti ovog zakona koje sigurno vi znate i ponavljam, možda će neko reći važno je poglavlje 27, ali je važnija budućnost naših građana i naših pokoljenja. Zato vas molim imajmo utrku u razvoj industrije, ali skladno propisima da bismo sačuvali bolju budućnost našim budućim pokoljenjima. Kažem, mogao bih navesti još više faktora o značaju ovog zakona, ali mislim da je više nego dovoljno i zato ponavljam da će poslanici Bošnjačke stranke podržati predloženi zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:37:41)

Hvala Vama, poslaniče Ibrahimoviću.

Da li se još neko javlja od kolega poslanika za riječ? Ne javlja.

Da li predstavnici Vlade žele dati završnu riječ? Ne želi. Hvala.

Konstatujem da smo završili pretres po ovoj tački dnevnog reda. Naknadno se izjašnjavamo.

Prelazimo na **Predlog zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Pavle Radulović ministar održivog razvoja i turizma i Ivana Vojinović generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu.

Izjavitelji Odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora i Mirsad Murić Odbora za turizam, pljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Vlade želi dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, gospođo Vojinović.

IVANA VOJINOVIĆ (06.03.19 12:38:26)

Poštovane poslanice i poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Izradom Predloga zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva po prvi put se u Crnoj Gori uređuje uspostavljanje adekvatnog zakonskog mehanizma za upravljanje i sprečavanje unošenja i širenja stranih i invazivnih stranih vrsta koje mogu imati štetan uticaj na biodiverzitet usluge eko sistema i zdravlja ljudi.

Naime, postojećim Zakonom o zaštiti prirode dosada je bilo uređenje samo pitanje stranih, odnosno alohtonih vrsta, ali kako je u Evropskoj uniji u oktobru 2014. godine usvojena Uredba o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta, a koja je donijela veoma složen sistem administriranja i postupanja nadležnih organa vezano za upravljanje i kontrolu širenja stranih, invazivnih stranih vrsta, odlučili smo se da ovo pitanje uredimo kroz poseban zakonski tekst. Sve to prvenstveno iz razloga, jer je zaštita prirode temeljna vrijednost naše zemlje, tako da je potrebno sačuvati i unaprijediti postojeći nivo biološke raznovrsnosti. Inače,

pomenuta Uredba Evropske unije nastala je kao rezultat realne potrebe da se da sistemski odgovor na evropskom nivou u odnosu na štetu koju širenje stranih invazivnih vrsta nanosi globalnom biodiverzitetu, budući da su invazivne vrste identifikovane kao druga po redu prijetnja gubitka globalnog biodiverziteta.

Shodno Predlogu zakona o stranim invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva, strane vrste mogu se unositi u prirodu, uzgajati u zatvorenom sistemu i stavljati na tržište ako se nalaze na listi dozvoljenih stranih vrsta. U suprotnom, navedeno postupanje sa stranim vrstama moguće je samo na osnovu dozvole koje u skladu sa ovim zakonom izdaje Agencija za zaštitu prirode i životne sredine. U postupku izdavanja navedene dozvole, posebno je važno mišljenje komisije za procjenu invazivnosti strane vrste koja će biti formirana kao stručno i savjetodavno tijelo Agencija za zaštitu prirode i životne sredine sastavljeno iz reda stručnjaka iz naučne zajednice Crne Gore i van nje. Zapravo i preporuka Uredbe Evropske unije o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta da postoji naučno mišljenje vezano za dozvolu za unos stranih invazivnih vrsta, budući da zahtjevi vezani za unos uzgoj i stavljanje na tržište mogu se ticati vrste iz raznih ... grupa iz svih djelova svijeta.

Kada je riječ o invazivnim stranim vrstama koje se nalaze na listi invazivnih stranih vrsta koji izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i Evropskoj uniji, one se mogu unositi na području Crne Gore, držati, uzgajati, razmnožavati, prevoziti unutar Crne Gore, upotrebljavati ili razmenjivati samo u naučne svrhe tzv. ex-situ očuvanje ili za proizvodnju medicinskih proizvoda na osnovu dozvole Agencije za zaštitu prirode i životne sredine uz obavezno obavještanje javnosti. Ako Agencija na osnovu naučnih dokaza utvrdi pojavu strane vrste koja do tada nije bila prisutna na području Crne Gore ili pojavu invazivne strane vrste koja se ne nalazi na pomenutoj listi ili može predstavljati invazivnu stranu vrstu ili rizik za biodiverzitet eko sistem i zdravlje ljudi dužna je da u roku od pet od dana saznanja obavijesti komisiju za procjenu invazivnosti strane vrste radi davanja predloga sprovođenja hitnih mjera za iskorenjivanje, kontrolu daljeg širenja i sprečavanje unošenja. Hitne mjere i mjere iskorenjivanja može da sprovodi samo pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme koji su propisani zakonom.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora u skladu sa zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Inspekcijski nadzor nad stranim i invazivnim stranim vrstama na graničnim prelazima vrše veterinarske i fito sanitarne inspekcije u skladu sa posebnim propisima. Inspekcijski nadzor nad stranim i invazivnim stranim vrstama koje se unose u morsku sredinu putem balansnih tankova na brodovima vrše inspektori sigurnosti plovidbe u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje zaštita mora od zagađivanja sa plovniha objekata.

Takođe, propisana su i prava i obaveze carinskog organa. Podzakonska akta za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu zakona. Zakon će početi sa primjenom od 1. marta 2021. godine, kako bi se donijeli svi podzakonski akti čime će se stvoriti uslovi za početak implementacije zakona. Akcioni plan za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta i plan upravljanja invazivnim stranim vrstama koji izazivaju zabrinutost, donijeće se najkasnije u roku od tri godine od dana donošenja liste invazivnih stranih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i Evropskoj uniji. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:43:22)

Hvala Vam.

Da li se neko od izvjestioca javlja za riječ? Ne.

Onda prvo riječ poslanik Petar Ivanović, a neka se pripremi poslanik Mirsad Murić. Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (06.03.19 12:43:33)

Zahvaljujem.

Poštovani građani Crne Gore, uvaženi predsjedavajući, kolege poslanici, gospođo

Vojinović,

Zakon o zaštiti prirode uređivao je samo pitanje stranih i alohtonih vrsta. Pitanje invazivnih stranih vrsta biljaka, životinja i gljiva sada se po prvi put uređuju u našem pravnom sistemu. Zato je osnovni cilj Predloga zakona stvaranje adekvatnog zakonskog okvira za sprečavanje unošenja i širenja onih stranih i invazivnih stranih vrsta koje mogu imati štetan uticaj na biodiverzitet, eko sistem i zdravlje ljudi u Crnoj Gori.

Biljka ambrozija uzrokuje alergije kod velikog broja ljudi. Tigrasti komarac predstavlja sve veći zdravstveni problem, naročito u dolinama rijeka. Opasna alga popularnog naziva tumor mediterana prijeti da ozbiljno poremeti biodiverzitet podmorja i uništi njegovu floru i faunu. Tokom 2018. godine u vodenom eko sistema na području Skadarskog jezera konstatovana je takozvana vodena kuga.

U Crnoj Gori su uočene i sljedeće invazivne vrste: mungos, crvenuha kornjača, bagrem itd. Kontrola invazivnih vrsta i smanjenje njihovog uticaja na autohtone vrste i cjelokupne ekološke sisteme danas je jedan od najvećih izazova zaštite prirode ne samo na nacionalnom nego i na globalnom nivou. Procjenjuje se da je šteta od strane invazivnih vrsta na prostoru Evropske unije između 10 i 12 milijardi eura. Stranu invazivnu vrstu nažalost nikad nije mogu ukloniti iz staništa u kojem se proširila ili je to veoma često ekonomski neisplativo. Zato je važno rano otkrivanje prisutnosti potencijalno invazivne strane vrste u ekološkim sistemima, a hitne mjere kontrole širenja i uklanjanja najčešće su jedine djelotvorne protiv takvih vrsta.

Prilagođavanjem Zakona koji postoji u Evropskoj uniji, a što činimo Predlogom ovog zakona utvrđena je obaveza donošenja liste invazivnih vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i Evropskoj uniji na koji će se naći sve one vrste koje ne smiju da budu unešene, da budu držane, da se uzgajaju, da se stavljaju na tržište, dakle da se prometuju niti da se puštaju u prirodu, osim u slučaju njihove upotrebe u naučne medicinske svrhe, ali uz prethodno pribavljanje odgovarajućih dozvola i saglasnosti. Predlogom zakona predviđeno je donošenje akcionog plana za kontrolu, unošenje i širenje invazivnih stranih vrsta i plan upravljanja invazivnim stranim vrstama koje se donose na period od šest godina. Naveden planove priprema Agencija za zaštitu prirode i životne sredine u saradnji sa stručnom komisijom, a donosi Ministarstvo uz prethodno pribavljenja mišljenja organa državne uprave nadležnih za poslove pomorstva i poljoprivrede.

Jasno su definisani nadzor i odgovornosti resornih ministarstava, različitih inspekcija i carina. Zakon se ne primjenjuje na štetne organizme bilja i biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom, patogene organizme koji izazivaju bolesti životinja, strane vrste riba i drugih vodenih organizama koji se koriste u akva kulturi sa liste stranih i lokalno neprisutnih vrsta riba i drugih vodenih organizama, mikroorganizme koji se proizvode ili uvoze radi upotrebe u sredstvima za zaštitu bilja, mikroorganizme koji se proizvode ili uvoze za primjenu biocidnim proizvodima u skladu sa zakonom, genetski modifikovane organizme, biljke, životinje i gljive koje mijenjaju svoje područje rasprostranjenosti bez ljudske intervencije zbog promjene ekoloških uslova i uslova izazvanih klimatskim promjenama.

Nakon diskusije koju smo imali na Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, pripremili smo i amandmane koje je predlagač prihvatio i koji su postali sastavni dio Predloga zakona. Izražavam žaljenje da u radu Odbora nisu učestvovali predstavnici opozicije. U ovom sazivu u kojem radimo od konstituisanja Skupštine Crne Gore potrošili smo gotovo 60% mandata. Odbor je imao 50 svojih sjednica, a predstavnici opozicije učestvovali su u radu samo jedne sjednice Odbora. O takvom radu svoj sud daće građani Crne Gore, jer kao što sam kazao i u prethodnoj tački dnevnog reda svi poslanici ovog uvaženog doma imaju obavezu da raspravljaju o svim pitanjima od interesa za građane Crne Gore, a ne samo onim pitanjima koji su od interesa za pojedine političke partije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:47:28)

Hvala i Vama poslaniče Ivanoviću.
Sada riječ ima poslanik Mirsad Murić. Izvolite.

Zahvaljujem predsjedavajući.

Gospođo Vojinović, uvažene kolegice i kolege, potovani građani Crne Gore,

Geološka podloga, reljef, bogatstvo voda, različiti tipovi klime kao što je mediteranska i alpska, usloveli su veliku pojavu i brojnost staništa u Crnoj Gori. Zahvaljujći tome u Crnoj Gori su se stvorili uslovi za razvoj veoma velikog broja različitih vrsta biljaka i životinja i po tome Crna Gora predstavlja jednu od najbogatijih zemalja u Evropi.

Po današnjim podacima u Crnoj Gori trenutno živi ili naseljava Crnu Goru oko 16.000 vrsta životinja i preko 3.300 vrsta biljaka. To je približno oko 20.000 vrsta organizama koji predstavljaju biološku raznovrsnost ili biodiverzitet Crne Gore. Sve ove vrste su naravno autohtone vrste ili vrste koje prirodno su rasprostranjene na teritoriji Crne Gore.

Biodiverzitet Crne Gore predstavlja jedan od najvrednijih resursa za dalji razvoj, te ga je zbog toga neophodno sačuvati i unaprijediti. U cilju zaštite, očuvanja i unapređivanja biodiverziteta u Crnoj Gori su do sada donijeti različiti zakoni, zakoni koji štite vrste njihove populacije, ali i staništa na kojima biljke, životinje i gljive žive. Međutim, čovjek ima sve veći uticaj na strukturu i ulogu u eko sistemu, najčešće je nažalost ta uloga negativna i na taj način čovjek remeti prirodnu ravnotežu.

Prema svjetskom udruženju o zaštiti prirode, glavni uzrok ugroženosti eko sistema i u njima posebno autohtonih vrsta je gubitak staništa, a na drugom mjestu su invazivne vrste. Ove vrste predstavljaju ozbiljnu prijetnju remećenju prirodne ravnoteže, jer širenje te invazivne vrste predstavlja prijetnju eko sistemu, staništu, ljudskom zdravlju i drugim vrstama, ali isto tako izaziva i ekonomsku i ekološku štetu. Ujedno može postati čak i politički problem.

Zakon o zaštiti prirode do sada je jedini koji je uređivao status tih stranih ili alohtonih vrsta. Međutim, kako je u Evropskoj uniji 22.10. 2014. godine usvojena Uredba 1143/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju, upravljanju, unošenja i širenju stranih invazivnih vrsta ukazala se potreba za donošenjem posebnog zakona koji će zaštititi na jedan adekvatan način autohtone vrste, ali i spriječiti širenje i unošenje stranih i invazivnih stranih vrsta u Evropskoj uniji, a samimi tim i u Crnoj Gori.

Ovaj zakon u potpunosti reguliše razne procedure koje su veoma kompleksne, kao što je postupanje sa stranim vrstama, izdavanje dozvola različitih vrsta, procjene rizika strane vrste, zatim sisteme ranog otkrivanja i brzog preduzimanja mjera i iskorenjivanja. Takoše, donošenje akcionog plana što je veoma važno, znači ovaj zakon uvodi proceduru donošenja akcionog plana za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih vrsta, a isto tako i plan upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost. Invazivne vrste u Evropskoj uniji koje prave štetu kako ekonomsku tako i ekološku se nazivaju invazivnim vrstama koje izazivaju zabrinutost na području Evropske unije. Ali, isto tako postoje na teritoriji Crne Gore kada se stvore ili napravi lista o popisu invazivnih stranih vrsta, znači imenovaćemo ih i kao invazivne strane vrste koje žive na području i koje zabrinjavaju i Crnu Goru, ne samo Evropsku uniju.

Ono što je veoma važno istaći jeste da invazivne strane vrste nijesu problem samo jedne države ili jednog područja u državi nego su problem kompletnog regiona Evrope ili svijeta, tj. globalni problem za planetu. Tako da ovaj zakon definiše i način i saradnju sa regionom u vezi invazivnih stranih vrsta, jer one ne poznaju granicu i veoma lako se prenose i šire. Cilj ovog zakona je da se spriječe, ublaže ili svede na najmanju moguću mjeru štetni uticaji invazivnih vrsta na biodiverzitet eko sistema i zdravlje ljudi. Invazivne vrste većinom unose ljudi dok ih se najčešće, recimo, ljubitelji kućnih ljubimaca, ljudi koji uzgajaju ukrasne biljke i tako dalje kada se sa njima zabavljaju ili kada uživaju u ljepoti cvijeća ili nekih određenih biljaka ili životinja, kada im to dosadi jednostavno riješe da se oslobode tih kućnih ljubimaca ili biljaka na taj način što će te životinje ili biljke odstraniti u neposrednom okruženju ne znajući da će time možda izazvati nekontrolisano remećenje ekološke ravnoteže. To je ono što je veoma važno.

Drugo, otklanjanje i nadomještanje štete od stranih invazivnih vrsta je veoma skupo, gotovo nije ni moguće, jednostavni primjer jeste Australija, zemlja koja je u pretprošlom vijeku uvezla slučano, u stvari ne slučanu, jedan lovac iz Engleske je uveo oko 24 vrste kunića, zeca radi zadovoljavanja svojih ličnih potreba, da bi imao životinje za lov. Zečevi prethodno nisu bili prirodno raspoređeni, ali nakon šeset, sedam godina od 24 ta zeca stvorilo se oko 14.000 komada, a od

1940. do 1950.-ih godina se toliko ta populacija namnožila da je dostigla brojnost do preko 800 miliona. Ta brojnost je normalno napravila i ogromne materijalne štete kako po poljoprivredu, tako i po prirodne eko sisteme u samoj Australiji. Tako da je Vlada Australije u tom vremenu morala da izgradi ogradu dugačku preko 3.000 kilometara da se zaštiti od ovih napasti, koja je sigurno puno koštala, ali i u tome nije uspjela. Šta se desilo onda? Morali su naučnici onda da pronalaze neka druga rješenja koja su srećom pronađena u jednom virusu, takozvani mikson virus, koji je laboratorijski modifikovan i koji je izazvao zarazu ovih zečeva. Srećom /prekid/ zečeve i u tom periodu je negdje oko 90- 95% populacije ovih zečeva izumrlo zahvaljujući ovom virusu. Međutim i dalje je ostao veliki broj i zečeva, te populacije, koja i dalje nanosi štetu i danas se procjenjuje da ih ima recimo oko 200 miliona na području kontinenta Australija. To je veoma zanimljivo da čuje crnogorska javnost i da shvati ovaj zakon i da izgradi ekološku svijest o vrstama, posebno da cijesimo svoje autohtone vrste, a da se veoma odgovorno ponašamo prema onim vrstama koje se unose sa strane iz regiona i svijeta. Normalno, one vrste koje dolaze same zahvaljujući klimatskim promjenama njih ne možemo spriječiti, ali ih možemo kontrolisati. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 12:56:38)

Hvala i Vama poslaniče Muriću.

Nema više prijavljenih diskutanata. Pitam da li predsjednica Vlade želi da da završnu riječ. Ne želi.

Ovim smo završili raspravu po ovoj tački dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno.

Obaviješten sam da ovlašćeni predstavnici predlagača za Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turističkim organizacijama nijesu u mogućnosti da prisustvuju sjednici pa ćemo pretres o ovoj tački dnevnog reda odložiti za neku od narednih sjednica.

Time smo, poštovane kolege, iscrpili dnevni red predviđen za ovu sjednicu. Ja vas obavještavam da su još pojedini odbori u toku, čim se stvore uslovi da priđemo izjašnjavanju nastavićemo sa radom. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 14:57:30)

Poštovane kolege, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Poslaniče Miloševiću, može li ili ne može odlučujem ja, pa neka se konstatuje da ne radi jedan taster i da će se on glasanjem izjasniti. Opet stavljam, ali sada na izjašnjavanje aklamacijom. Predlog zakona u načelu. Ko je za? Ima li neko protiv, uzdržan? Hvala.

Konstatujem da je 41 poslanik glasao, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, po konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Predloga zakona čini pet amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite. Taster ima, ako ne radi nečiji taster on će se rukom izjasniti.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lukama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u drumskom prevozu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Sastavni dio Predloga zakona čini pet amandamana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova, protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu i pauzama u toku radnog vremena mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje o drumskom prevozu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o administrativnim taksama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih pa konstatuje da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova, protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o administrativnim taksama. Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o lokalnim komunalnim taksama. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova, protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o lokalnim komunalnim taksama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o akademskom integritetu. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona su podnijeta tri amandmana i to Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Poslanici Marta Šćepanović i Boris Mugoša jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, 40 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o akademskom integritetu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o državnim nagradama. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova, protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu. Na Predlog zakona podnijeto je 14 amandmana.

Odbor za politički sistem pravosuđe i upravu sedam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Dragutin Papović i Momčilo Martinović dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman jedan preformulisan, poslanik Andrija Popović tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Genci Nimanbegu dva amandmana o kojima treba glasati. Prelazimo na obrazloženja amandmana o kojima treba glasati.

Ima riječ poslanik Nimanbegu. Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (06.03.19 15:05:59)

Hvala Vam, predsjedniče Brajoviću.

Ja ću veoma kratko.

Intencija moja dva amandmana je ustanovljenje jedne nove državne nagrade i sa ciljem da se ustanovi nagrada koja bi poboljšala multietnički i međuvjerski suživot svih u Crnoj Gori. Poštovane poslanice i poslanici, često razmišljam na način da neki put mi više živimo jedni pored drugih nego jednih sa drugima. Postoje i dešavanja i dešavanja o bližoj prošlosti, potvrđuje moje mišljenje, jer s toga mislim da je potrebna ovakva državna nagrada. Na odboru smo imali veoma

intenzivnu raspravu, s obzirom da je ovo jedan kratak amandman i mislim da i zbog stavova koji su tu iznijeti i zbog boljeg definisanja ja ću povući ovaj amandman i vjerovatno kroz Odbor za prosvjetu i kulturu ćemo definitivno kvalitetno predložiti nešto slično, nadam se uz podršku poslanika. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 15:07:12)

Kolega, da li ste povukli oba amandmana?

U redu, konstatujem da je poslanik, potpredsjednik Nimanbegu povukao oba amandmana i ne izjašnjavamo se o njima.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi u glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o državnim nagradama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 11 amandmana i to: Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za prosvjetu, nauku, kulturu i sport sedam amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, poslanik Ervin Ibrahimović jedan amandman o kojem treba glasati, poslanik Genci Nimanbegu jedan amandman koji je preformulisan i čini sastavni dio Predloga zakona.

Prelazmo na obrazloženje amandmana o kojem treba glasati. Ima riječ poslanik Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (06.03.19 15:09:00)

Zahvaljujem.

Amandman se odnosi na to da se član 48 briše.

Obrazloženje.

Uvidom u Predlog zakona o zaštiti kulturnih dobara između ostalog uočeno je da su članom 48 navedenog Predloga zakona predlaže izmjena člana 131 u kojem se navodi:

"Inspekcijski nadzor na sprovođenju ovog zakona vrše inspektori za kulturnu baštinu i kulturna dobra u skladu sa ovim zakonaom i zakonom kojim se utvrđuje inspekcijski nadzor." Navedena promjena inklinira na izmiještanje inspektora za kulturna dobra, inspektor za kulturnu baštinu iz Uprave za inspekcijske poslove u Upravu za zaštitu kulturnih dobara. Smatram da je neophodno zadržati postojeće zakonsko rješenje, tačnije ne vršiti korekciju člana 131 stav 2 u kojem se izričito navodi: "poslovi inspekcijskog nadzora nad sprovođenjem ovog zakona vrši organ uprave nadležan za poslove inspekcijskog nadzora preko inspektora za kulturnu baštinu i inspektora za kulturna dobra (u daljem tekstu - inspektor)", u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor. Znamo da se u praksi pojavljuju slučajevi kojima se zahtijeva inspekcijski nadzor od strane inspektora za kulturna dobra ili baštinu zbog neadekvatnog održavanja kulturnih dobara. To bi moglo na primjer da implicira da prvostepeni organ, prema tome inspektor za kulturna dobra, prenosi rješenje u prvom stepenu kojim nalaže mjere Ministarstvu kulture koje je drugostepeni organ u postupku po žalbama na rješenje inspektora za kulturna dobra. To bi u daljem postupku dovelo da drugostepeni organ, u ovom slučaju Ministarstvo kulture, uloži žalbu na rješenje inspektora, pa odlučivalo po svojoj žalbi na rješenje inspektora za kultur na dobra. Što svakako ne bi trebalo da se događa, jer ne doprinosi slobodi i kvalitetu rada ni inspektora, kao ni Ministarstva kulture. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 15:11:01)

Hvala Vam na informaciji.

Da li želi predstavnik predlagača riječ da se izjasni o amandmanu?
Izvolite.

ALEKSANDAR DAJKOVIĆ (06.03.19 15:11:12)

U ime predlagača prihvatamo amandman Bošnjačke stranke. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (06.03.19 15:11:16)

Nije amandman Bošnjačke stranke nego poslanika Ibrahimovića.

U redu. Onda se ne izjašnjavamo, jer je on sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto devet amandmana. Vlada Crne Gore pet amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman 1 preformulisan na Odboru za ljudska prava i slobode, Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za ljudska prava i slobode dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi u glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto šest amandmana: Zakonodavni odbor pet amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o javnim izvršiteljima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite. Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čine dva amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o posredovanju.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čine dva amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o graničnoj kontroli.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona čine dva amandmana Zakonodavnog odbora. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo protiv i uzdržanih glasova, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ličnoj karti.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika civilne zaštite policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

Odlučuje se dvotrećinskom većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da Skupština nije, pošto se ni u načelu nije postigla većina, usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešće pripadnika civilne zaštite, policije i zaposlenih u organima državne uprave u mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu.

Ponovićemo izjašnjavanje o ovom zakonu kada se steknu zakonske pretpostavke za to.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o industrijskim emisijama.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto sedam amandmana. Zakonodavni odbor, tri amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje je četiri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Sad stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o industrijskim emisijama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta tri amandmana. Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona. Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva.

Ovim je, poštovane kolege, Druga sjednica Prvog redovnog prolječnjeg zasijedanja u 2019. godini završena.

Hvala vam.